

Obračun

Kad izmučen željama
i opljačkan nevjerama
sa hrpom prezrenih razloga u duši
tražim vidik poštenja
za obračun sa sobom
i svojim težnjama
spreman priznati svoj promašaj
umom i srcem dok tražim
čvrstinu misli u ljudima.
Jedno mi jutro podari nadu
a drugo gorku spoznaju
da je nesigurno ljudsko razmišljanje.

Marko Vukov

Korizmeni vjetrovi suše zemlju

Korizmeni vjetrovi suše zemlju,
otkrivaju njenu glad za čovjekovim radom,
a zanosi izvan daha prirode
lepršaju na licima
kao suvišne krpe lažne svečanosti.

Ratar je sasvim malen
u neodređenom obzorju budućih potreba
vidokorug mu sužen do sljedećeg koraka

i savijen nad motikom
izgleda kao slomljeni luk
i izbrazdano lice poprma dubinu
zemljine gladi.

Kad ga obradujete pozdravom
podijelit će s vama poštovanje
kojeg osjeća prema sebi
i vi ste bolji za jedan ljudski osmijeh.

Marko Vukov

Zvonik

katolički list
GOD. XXVI. BR. 3 (292)
ožujak (mart) 2019.
cijena 150 din

KORIZMA

poziv na obraćenje i svetost

Podaj im što ištu

Ovih dana intenzivno pomišljamo i pratimo Isusa na križnome putu. Proživljavamo s njime postaju po postaju. Suosjećamo se, uspoređujemo, plaćemo nad našim Spasiteljem, mašući glavom na to što su mu njegovi sunarodnjaci učinili. Četrnaest postaja gorke muke, osamljenosti, sažaljenja, i na kraju sramotne smrti. Odakle je sve to krenulo? Od nepravedne osude...

Stoga ćemo u ovom uvodniku promisliti o osobi Poncija Pilata, njegova života za vrijeme upravljanja Judejom, koji lako može biti uvelike sličan našem te o tome kako je došlo do te nepravedne osude.

O mrtvima sve najljepše...

Poncije Pilat bio je prefekt (upravitelj) rimske provincije Judeje 26. – 36. godine. Zadatak mu je bio održavati red u provinciji, biti ekonomski i sudski upravitelj te sakupljati danak i poreze za potrebe provincije i Rima. Bila je to odgovorna zadaća koju je nemoguće obavljati bez izgrađenog stava pravednosti, poštenja i čovjekoljublja. Međutim, kao čovjek, Pilat je bio poznat po sklonosti nasilju, okrutnosti, potkupljivosti, krađama, napadima i provokacijama židovskoga naroda, te egzekuciji zatvorenika bez suđenja. Ne znamo kakav je Pilatov život prije bio, ali znamo da se čovjek zao ne rađa, nego svojim djelima takav postaje. Život je završio samoubojstvom, nakon što je bio suspendiran i pozvan u Rim radi objašnjenja njegova zločina nad Samarijancima na brdu Gerizimu.

Pogodba

Židovi su jako dobro znali pred koga su doveli Isusa. Da je to bio iole pravedni sudac, slučaj protiv Isusa bi bio odbačen i Isus bi bio oslobođen. Prekršaj koji je Isus „učinio“ bio je isključivo vjerske naravi, a ne civilne, stoga Pilat nema nikakve ingerencije nad tim područjem. Nadalje, nije bilo ni jednog svjedoka koji bi svjedočio u Isusovu korist (svi su se razbježali), stoga Pilat, iako nije imao pravo miješati se, nije mogao presuditi na temelju iskaza samo jedne strane. Čak ga je, svjestan njegove nedužnosti, četiri puta htio osloboditi. Ali tada su njegove karakteristike zasjale u punom sjaju. Nagodio se sa Židovima, pustio zločinca te svjesno osudio pravednika, oprao ruke, i kreće križni put. *Što je istina?* Istina je ono što ja kažem...

Podaj im što ištu

Draga braćo i sestre, kakav je bio strašan taj Pilat. Sram ga bilo! Kako bismo ga rado osudili! Svaki put kada promatramo tu prvu postaju križnoga puta, padaju nam na pamet ove misli. Ali... u našim životima ima svega pomalo od Pilatovih karakteristika. Ima i nasilja, i podmitljivosti, raznih pogodba, krađa, provokacija, okrutnosti, egoizma, *pranja ruku* nad ljudskih sudbinama. Sve to vodi do nepravedne osude i do nečijeg križnoga puta.

Učimo od Pilatova života. Naši grijesi uvijek koštaju nekoga. Naše nepravedne osude prouzrokuju gorku muku, pa nekada i smrt.

Neka se dragi Bog smiluje pokojnom Pilatu, a nas neka očuva nepravednih osuda!

Urednik

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesečnik)
 godište XXVI., broj 292
 Ožujak (mart) 2019.

Izdaje

Katoličko društvo „Ivan Antunović“
 Trg sv. Terezije 3
 24000 Subotica
 E-mail: drustvoia@gmail.com
 Tel.: +381(0)24 600240
 Mob: +381(0)64 3226613

Adresa i kontakt Uredništva

Matije Gupca 10
 24000 Subotica
 E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
 Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
 urednik, Tel.: +381(0)21 775524

Dario Marton, novinar

Ana Gaković, lektura

Željka Zelić Nedeljković,
 redaktura i korektura

Dragan Muharem, član Uredništva

Jelena Ademi, tehnička urednica

Vedran Jegić, fotograf

Tisak

Štamparija „Printex“
 Segedinski put 86
 24000 Subotica
 Tel.: +381(0)24 554435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru:

Hrvatska biskupska konferencija

Uprava za saradnju s crkvama
 i verskim zajednicama
 Republike Srbije.

Sadržaj 292.

6

Tema
Korizma – poziv na
obraćenje i svetost

24

Intervju
Rad za drugoga – zadaća
svakoga kršćanina

31

Svetac mjeseca
José Sanchez del Rio

45

Vjeronauk za odrasle
Križ i mladi

22

Upoznajmo Bibliju
Matejevo evanđelje (I.)

26

Križni put

42

Urbi et orbi
Poruka pape Franje za
korizmu 2019.

47

Sakralna umjetnost
Nekadašnja barokna
Kalvarija u Somboru

Prijatelji Zvonika:

Godišnja pretplata na Zvonik

- * izravnom dostavnom na župe: 1650 dinara
- * poštom: 1900 dinara: tuzemstvo (popust za više primjeraka)
 - 50 eura: Europa
 - 60 eura: USA, Canada (prekooceanske zemlje)

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu vršiti na račun: Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Trg svete Terezije 3, 24000 Subotica, broj računa 310-210508-62, s naznakom ZA ZVONIK, a oni iz Hrvatske na ime: Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb. Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati s naznakom „Za Zvonik“.

Fotografije u ovom broju Zvonika:

- * NIU „Hrvatska riječ“
- * www.zupasvrokasubotica.com
- * www.pixabay.com
- * www.piterest.com
- * Klapim
- * Naslovna i zadnja stranica:
www.pixabay.com

Slijedimo ga!

Za sve velike događaje potrebna je priprava. Što je veći događaj, potrebna je i dulja priprava. Tijekom korizmenog vremena koraćamo k spomenu Isusovog uskrsnuća, k spomenu našeg otkupljenja, našeg spasenja. Prisjećamo se Isusove muke koju je morao proći kako bi nam darovao život. Prisjećamo se njegova puta križa, na koji smo i mi pozvani jer je to jedini put koji vodi u Nebo.

Isus nas uči kako se prepustiti Očevoj volji, predati se u njegove ruke, potpuno – ne ostavljajući ni jedan djelić svoga srca rezerviranog za sebe ili nekog drugoga. Uči nas reći *ali ne moja volja, nego Tvoja neka bude* (Lk 22,42). I ne samo izgovoriti te riječi, nego i potpuno, cijelim svojim bićem živjeti izgovoreno. Uči nas kako nositi križ. Križ nije kazna, on je blagoslov. Bog nam daje križ iz ljubavi prema nama, daje nam ga da bi nas potaknuo da damo više. Ne podcjenjuje nas. On zna koliko možemo i na što nas poziva, ali isto tako zna i da smo često lijeni da se sami pokrenemo. Zato nam daje križ, da uvidimo na čemu sve još trebamo raditi i da nas pokrene da damo ono najbolje što je u nama. Ne trebamo se povući, pobjeći, sakriti u svoju sobu, iako često to možda i činimo, trebamo svim silama krenuti u borbu kako bismo se što više približili Bogu.

U korizmenom vremenu Bog nas posebno poziva da prihvatimo svoj križ, svoju patnju. Poziva nas da budemo slični Isusu, da prihvaćajući svoje patnje dopustimo Bogu da od njih učini velika djela. Poziva nas da mu dopustimo da nas kroz kušnje čisti, kako bismo bili što

spremniji na susret i sjedinjenje s njim. Kao što je kušao Izraelce u pustinji od poroka i neurednih sklonosti, tako isto kuša i nas. Potrebna mu je naša suradnja, naša želja da budemo bolji, da budemo onakvi kakvi trebamo biti, da se želimo promijeniti, popraviti, osloboditi svega onoga što nas veže i što ne dopušta njegovoj ljubavi da dopre do nas.

Iako nam se Bog u našim patnjama čini dalekim, tada nam je zapravo najbliži. Iako bismo mu u patnji najčešće okrenuli leđa jer ne osjećamo njegovu blizinu i pomoć, trebamo učiniti baš suprotno, najsnažnije tražiti baš njega i svim svojim snagama slijediti baš njega. U boli nam je otac naš nebeski najbliži, često toliko blizu da ga zbog blizine ne možemo vidjeti, ali trebamo vjerovati da je tu, uz nas, da nas drži na svom dlanu i čuva kao nešto najvrjednije jer to i jesmo. Bog ima plan ljubavi za svakog od nas koji se ostvaruje kroz patnju, samo ga trebamo otkriti, a to možemo jedino potpunim predanjem i potpunim pouzdanjem. Ako je on taj križ koji nosimo dopustio, on će nam pomoći i da ga nosimo, u to ne smijemo nikada posumnjati.

Pozvani smo na više, na mnogo više od onoga što dajemo. Pozvani smo i možemo mnogo više i trebamo dati Bogu mnogo više! Trebamo mu dati sve ono najbolje što imamo, kako bismo naučili da ne postoji ništa što bismo smjeli staviti na njegovo mjesto. Jer je sve na svom mjestu u našem životu, tek onda kada je on na prvom. Ovo korizmeno vrijeme poziva nas da mu se potpuno predamo.

Korizma – poziv na obraćenje i svetost

Na Čistu srijedu ili Pepelnicu započeli smo naš korizmeni hod posipanjem pepelom uz riječi „Spomeni se čovječe da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti“ ili „Obrati se i vjeruj Evanđelju“. Oba ova zaziva potiču nas na promjenu života. Više nego li u drugom liturgijskom vremenu u korizmi možemo čuti kako nas Crkva gotovo svakodnevno opominje riječima „Obratite se jer se približilo kraljevstvo Božje“ (Mt 3,2). Obraćanje podrazumijeva svetost života, temeljitu promjenu. Na prvu, poziv na svetost uvijek nam se učini teškim jer zamišljamo kako je potrebno činiti izvanredne stvari – što je krivi zaključak. Papa Benedikt XVI. reći će tijekom jedne opće audijencije kako se svetost koja je „punina kršćanskog života ne sastoji se u tome da se čine izvanredne stvari, već u tome da se sjedinimo s Kristom, da živimo njegova otajstva, da usvojimo njegova držanja, njegove misli, njegovo vladanje. Mjera je svetosti uzrast koji je Krist postigao u nama, koliko

smo, snagom Duha Svetoga, oblikovali čitav svoj život po njegovom.“

Mrtvljenje

Katekizam Katoličke Crkve donosi nam u 2015. broju sljedeće: „Put savršenstva prolazi kroz križ. Nema svetosti bez odricanja i bez duhovnog boja. Duhovni napredak iziskuje askezu i mrtvljenje koji nas postupno privode miru i radosti blaženstva.“ Dakle, za obraćenje srca i put svetosti potrebna je askeza i mrtvljenje vlastite volje. Mrtvljenje naše volje možemo ostvariti vrlo jednostavno u našem svakodnevnom životu čineći naizgled beznačajne stvari. Od prvog trenutka kad počinje novi dan možemo činiti mala mrtvljenja – primjerice odmah ustati u predviđeno vrijeme, čim je zazvonio alarm – tako ćemo od prvog trenutka dana pobijediti lijenost. Želja za poboljšanjem našeg života mora se također

očítovati i u našim svakodnevnim dužnostima – na poslu ili studiju. Sveta Mala Terezija sebe je smatrala nedostatnom za velika mrtvljenja te je govorila kako će činiti male stvari, ali s velikom ljubavlju. Što je to za nju značilo? Obavljala je svoje dužnosti svaki dan kao da je to posljednji dan koji će provesti na zemlji, obavljala je svoje dužnosti tako da se posvema posvetila zadatku – kad je čistila, čistila je temeljito, kad je podučavala novakinje, podučavala je temeljito, kad je molila, činila je to sa svom pozornošću, itd. Često nam je teško ostati do kraja vjeran nekoj zadaći. Sveta Mala Terezija odlučila je reći ne površnosti. Umrtila je svoju volju tako da je svaku stvar obavljala tako kao ju radi za samog Isusa.

Sljedeće mrtvljenje koje je jako važno jest mrtvljenje pogleda. Živimo u vremenu kad nam je sve servirano kao na pladnju. Kad prolazimo gradom brdo je reklama, trgovina, poruka – sve želimo vidjeti. Ako smo kod kuće oči su nam stalno usmjerene na televiziju ili internet. Mrtvljenje očiju/pogleda podrazumijeva da ne moramo uvijek sve vidjeti, da može, čak da mora postojati vrijeme u danu kada ćemo svoj pogled usmjeriti prema Bogu.

U suživotu s drugima pronaći ćemo prigode za mrtvljenje sebeljublja i sudjelovanje u stvaranju ugodnijeg ozračja. Više ćemo vremena provesti s osobom čije nam društvo stvara neugodu jer nam ne govori ono što želimo čuti. Mrtvljenje je također i dolazak na vrijeme na posao, školu ili fakultet. Sve su to male stvari koje ne iziskuju puno truda nego samo jedan odlučni pristanak.

Davanje milostinje

Korizmu smo na Čistu srijedu započeli i evanđeoskim riječima koje nas pozivaju na davanje milostinje (usp. Mt 6,1-6). Papa Leon Veliki govorio je kako svi kršćani mogu dijeliti milostinju, a ne samo bogati i imućni. I

oni manjih mogućnosti mogu Gospodina razveseliti milostinjom. Sjetimo se samo siromašne udovice koja je čistim srcem dala milostinju. Bog ljubi vesela darivatelja i to je jedino potrebno da bi naša milostinja razveselila Gospodina. A vrlo često možemo čuti i onu paradoksalnu

izreku – što više daješ, više ćeš imati. Gospodin će nam stotruko uzvratiti ako budemo pomagali njegovim siromasima jer sve što njima činimo, činimo samom Isusu. Odricanje od materijalnog pomaže nam susresti Gospodina – jer kako kaže sveti Ivan od Križa, naučitelj Crkve, „Tko traži Boga, a želi nastaviti sa svojim užitcima, tražit će ga danonoćno i neće ga naći“.

Post

U himnima Crkve koji su predviđeni za korizmeno vrijeme molimo: „Posveti post naš korizmen, o pokorniče Isuse, ti post taj sveti naredi na spasenje svim

ljudima“ ili „Tajanstven vršec običaj obdržavajmo ovaj post, što četrdeset dana se već od davnine postio“. I sama korizmena predslavlja sažimaju u nekoliko riječi plodove posta. Primjerice „Ti tjelesnim postom suzbijaj naše zle sklonosti“.

Od samih početaka Crkva je vrlo cijenila praksu posta. Ne samo monasi ili redovnici, nego cijeli je kršćanski puk rado mrtvio svoje tijelo uskraćujući mu osjetne užitke. U posljednjim desetljećima ta praksa se nažalost izgubila, te je Crkva strogi post i nemrs ostavila samo na Čistu srijedu i Veliki petak, dok je pojedinim biskupijama ostavila mogućnost da za ostale dane donesu svoj propis. Praksa je mjesnih crkava da se na korizmene petke obdržava nemrs. No, mi uvijek možemo učiniti više upravo zato što nam post pomaže da napredujemo u duhovnom životu. Post u Svetom pismu

Da bismo mogli promijeniti svoj život potrebni su nam vanjski poticaji. Crkva nam predlaže mrtvljenje, davanje milostinje, post i molitvu. Bez tih oblika pobožnosti ne možemo promijeniti ni našu nutritinu.

označava duh pokore koji Gospodin traži od čovjeka – osoba koja posti obraća se Bogu u stanju posebne ovisnosti i predanja. Papa Benedikt XVI., u svojoj poruci za korizmu 2009. godine, na post gleda kao na terapiju za vjernike kojom oni sebe iscjeljuju od svega što priječi njihovo suobličavanje s Kristom. On u navedenoj poruci piše: „Vjerna praksa posta pridonosi tomu da osoba, tijelo i duša, stekne jedinstvo, pomažući joj da se klone grijeha i raste u prisutnosti s Gospodinom. Odricanjem od materijalne hrane koja hrani tijelo olakšava se nutarnja raspoloživost za slušanje Krista i hranjenje riječju spasenja. Postom i molitvom omogućujemo njemu da dođe i utaži onu dublju glad koju osjećamo u srcu: glad i žeđ za Bogom.“ Post i nemrs ne mora uvijek biti puko izglednjivanje ukoliko nam naše tijelo zbog slabosti to ne dopušta. U tom slučaju uvijek je dopušteno uzeti malo više od hrane koju ne jedemo rado, a manje od one koja nam je draža.

Molitva

Sveta Terezija Avilska definirala je molitvu kao prijeteljski razgovor s Onim za kojega znamo da nas ljubi, a sv. Mala Terezija na tomu tragu za molitvu kaže da je zanos srca, jednostavan pogled upravljen Bogu. Ako

je savršeno vrijeme da poradimo na našoj molitvi, da ona zaista bude intimni razgovor s Bogom. Korizmene pobožnosti mogu nam pomoći u razmatranju Isusova života, osobito njegove muke kroz pobožnost križnog puta. Korizma je idealno vrijeme i za obiteljsku molitvu. Moliti zajedno u obitelji čini od naše obitelji snažnu utvrd. Neka ovo korizmeno vrijeme bude prilika da vratimo u naše obitelji zajedničku molitvu koja je temelj skladnog obiteljskog života.

Cilj svega – Krist!

Na koncu se možemo zapitati koji je cilj svega navedenog? Mrtvljenje, davanje milostinje, post i molitva ako nemaju neki viši cilj zapravo nemaju smisla. Ako su te četiri stvari usmjerene ka krivome cilju, one su besmislene. Pravi cilj i mrtvljenja i milostinje i posta i molitve jest suobličavanje Kristu. Ta djela pomažu nam da se suobličimo Isusu jer „Krist je“, kako kaže sv. papa Ivan Pavao II., „najuzvišenija milost korizme, pojavljuje se pred nama u divnoj jednostavnosti evanđelja koju trebamo slijediti“. Gospodinov križ koji trebamo svakodnevno nositi zasigurno nije križ koji je načinjen od naše lijenosti ili sebičnosti, pa čak i oholosti. Stoga moramo biti očišćeni od tih loših navika, a sredstvo

je put svetosti, kako smo na početku rekli, suobličavanje Kristu i nasljedovanje njegovog života, to onda postižemo razgovarajući s njim u molitvi i promišljajući o otajstvima njegova života. U svojoj tjeskobi na maslinskoj gori Isus nas je pozvao da budemo s njime, da molimo s njime. Stoga je napuštanje molitve jednako napuštanju Krista. Molitva nam pomaže boriti se protiv neprijatelja koji nas svaki dan vreba i odvlači od Boga. Molitvom pobjeđujemo napasti i teškoće. Korizma

Svakodnevne teškoće moramo prihvatiti otvorenim i spremnim srcem i to sve prikazivati Gospodinu kao zadovoljštinu da bismo mogli biti pravi nasljedovatelji Kristovi i postati sveti. Poziv na svetost, na preobrazbu života pravi je cilj korizme.

za postizanje toga jesu odricanje, post i molitva. Svakodnevne teškoće moramo prihvatiti otvorenim i spremnim srcem i to sve prikazivati Gospodinu kao zadovoljštinu da bismo mogli biti pravi nasljedovatelji Kristovi i postati sveti. Poziv na svetost, na preobrazbu života pravi je cilj korizme. Odricanje i pokora neće nam donijeti žalost kako mnogi misle, nego upravo suprotno – radost. Ovo je još jedan od paradoksa kršćanske vjere. Mrtvljenje donosi tugu samo ako ga činimo iz sebičnosti, a ne iz ljubavi prema Bogu.

Neka nam korizmeno vrijeme bude poticaj da sva svoja djela činimo kao Gospodinu samom i put svetosti neće nam biti težak. Neka nam ona najjednostavnija definicija svetosti bude urezana u srce – činiti mala djela s velikom ljubavlju!

Proslava svetkovine sv. Josipa i posveta oltara u župi sv. Roka

U crkvi sv. Roka u Subotici 19. ožujka svečano je proslavljen blagdan sv. Josipa.

Prije podne na misi su sudjelovala djeca iz vrtića Blažena Marija Petković – Sunčica sa svojim odgojiteljicama. Poslijepodne u pobožnosti prije mise vjernici su razmatrali sedam žalosti i sedam radosti sv. Josipa

crkvi. U oltar su položene moći sv. mučenika Inocenta i Nikostrata.

Na kraju mise župnik Anišić zahvalio je biskupu koji je i u 30. godini svog biskupskog pastirskog služenja počastio župu i sudionike devetnice sv. Josipu u toj crkvi svojom nazočnošću predvođeci euharistijsko

dijeleći s njim svoje žalosti i radosti te zahvaljujući za primljene i moleći za potrebne milosti. Tu molitvu predvodio je župnik **Andrija Anišić**. On je na kraju te pobožnosti izmolio molitvu sluge Božjega kardinala Franje Kuharića za domovinu i hrvatski narod, budući da je blagdan sv. Josipa i jedan od praznika hrvatske zajednice u R. Srbiji.

Prije početka sv. mise, **vlč. Dražen Skenderović**, kapelan župe sv. Roka predstavio je vjernicima kako će u misi teći posveta novoga oltara. Popodnevnu misu predvodio je subotički biskup **Ivan Pénzes** u zajedništvu s desetak svećenika i dva đakona. On je održao i prigodnu propovijed. Za vrijeme mise biskup Pénzes je blagoslovio novi, drveni oltar koji je izrađen u stolariji **Bašić** u stilu crkve, a usklađen s ostalim enterijerom u

slavlje svetkovine sv. Josipa. Župnik je biskupu, okupljenim svećenicima i vjernicima posvjedočio radost župne zajednice što su u godini kada je župa nakon 36 godina slavila mladu misu svog župljanina **vlč. Nebojše Stipića**, uspjela obnoviti oltare sv. Roka, sv. Josipa i BDM – Kraljice sv. Krunice te urediti svetište i izraditi novi oltar i novi ambon. On je izrazio nadu da će sve to pomoći vjernicima koji se okupljaju u toj crkvi da više slave Gospodina, sabranije i žarče mole i učvršćuju svoje ljudsko i kršćansko zajedništvo.

Župnik je na kraju zahvalio i župnom zboru, ravnateljici zbora **s. Silvani Milan** i orguljašu **mr. Ervinu Čelikoviću** što su svojim pjevanjem uzdizali duše vjernika Bogu i pomogli sudionicima devetnice da bolje mole i slave Gospodina te časte sv. Josipa.

Kroz sve dane devetnice više od dvije stotine vjernika iz Grada i okolice okupljalo se na pobožnost te na misu koju su predvodili svećenici Subotičke biskupije. Okvirna tema ovogodišnjih propovijedi bila je: Sv. Josip i poziv na svetost u suvremenom svijetu. Sve teme su bile su prema pobudnici pape Franje *Radujte se i kličite*. Budući da papa Franjo naglašava da svetost nije privilegij samo svećenika, redovnika i redovnica nego i svih vjernika laika, dvije teme su vjernicima predstavili vjernici laici – i svjedočili o svojim nastojanjima da žive svetim životom. Bili su to djelatnici i volonteri hrvatske redakcije Radio Marije Srbije te predstavnici molitvene zajednice *Proroci*.

U okviru devetnice sv. Josipu i ove godine obilježena je obljetnica smrti velikana hrvatskog naroda – bunjevačkog roda biskupa, mons. Lajče Budanovića. U euharistijskom klanjanju prije mise iz njegovog molitvenika *Velika slava Božja* župnik Andrija Anišić je molio molitve za duhovna zvanja te za papu, biskupe i svećenike kao i euharistijske molitve. Na misi za biskupa Budanovića o 61. obljetnici njegove smrti, **preč. Franjo Ivanković** svjedočio je o njegovim krepostima napose o njegovoj iznimnoj hrabrosti i ljubavi prema Katoličkoj crkvi i svom hrvatskom narodu zbog čega je bio proganjan i

zlostavljan od komunističkih vlasti.

Nedjelja je u devetnici bila posvećena trudnicama i njihovim obiteljima. A deset trudnica na kraju mise primilo je poseban blagoslov *žene prije poroda* iz službenog obrednika Katoličke crkve *Blagoslovi*. I subotička Inicijativa „40 dana za život“ jednog dana se priključila devetnici posebnim molitvama za spas nerođenih i prestanak pobačaja. Tijekom devetnice djelatnici i volonteri hrvatske redakcije Radio Marije Srbije promovirali su djelovanje Radio Marije i pomagali vjernicima da se bolje upoznaju s programom i načinom na koji mogu slušati RM. Bio je to još jedan pokušaj u nastojanju te redakcije da se spasi od zatvaranja. Urednik, Andrija Anišić, više puta je tijekom devetnice naglasio da je velika milost u R. Srbiji imati katolički radio i da bi bila doista velika šteta da on prestane s radom, da prestane naviještanje evanđelja putem radijskih valova u zemlji u kojoj su katolici velika manjina (nešto više od 5%) samo zato što nema dovoljno novca za njegovo djelovanje.

Članovi molitvene zajednice *Proroci* tijekom devetnice upoznawali su vjernike s velikom duhovnom inicijativom *Jerihonsko bdjenje* koje će se održati u franjevačkom samostanu u Subotici, u kapelici Crne Gospe od 6. do 13. travnja. /Zv./

Sombor: Karmel – Duhovna obnova svećenika

I ove godine svećenici Subotičke biskupije, predvođeni svojim pastirom, mons. dr. Ivanom Péntesom, u somborskom Karmelu imali su svoju tradicionalnu predkorizmenu duhovnu obnovu, prema navedenom rasporedu.

Ta duhovna obnova održava se dugi niz godina pod okriljem Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Cilj duhovne obnove je da se svećenici pripreme za milosno korizmeno vrijeme, ali i da daju svoj doprinos u promicanju kauze S. B. o. Gerarda kako bismo ga što prije mogli častiti na oltarima naših crkava kao blaženika i sveca.

Predavanje-razmatranje na hrvatskome jeziku održao karmelićani, o. **Franjo Podgorelec**. On je svećenicima Hrvatima govorio o teologiji pape Franje te o njegovoj pobudnici *Radujte se i kličite*. Svećenici su mu osobito zahvalni na prvom dijelu njegova predavanja jer im je pojasnio mnoge postupke pape Franje. Predavanje (razmatranje) svećenicima Mađarima održao je **preč. Szabolcs Fekete**, kanonik, dekan i župnik župe sv. Josipa u Baji. /Zv./

Regionalni susret Radio Marija u Međugorju

Krajem 2018. godine, na svjetskom susretu Radio Marija u Collevalezzi u Italiji, sedam Radio Marija u regiji (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija - obje redakcije, Kosovo i Makedonija) dogovorili su regionalni susret koji se održao od 28. veljače do 3. ožujka u Međugorju. Domaćini ovoga susreta bili su predstavnici Radio Marije Bosne i Hercegovine na čelu s p. Matom Anićem.

Susret je sadržavao prva dva dana duhovnu obnovu koju je predvodio gvardijan franjevačkog samostana u Sarajevu **fra Slavko Topić** i treći i četvrti dan o detaljnom upoznavanju identiteta i karizmi Radio Marije. Na ovom susretu iz Radio Marije Srbije sudjelovali su iz hrvatske redakcije glavni i odgovorni urednik **mons. dr. Andrija Anišić**, voditelj programa **Dario Marton** i volonterka **Josipa Dević** sa svojim suprugom **Franjom Devićem**. U predvečerje i pred početak susreta, u srijedu 27. veljače, svaka Radio Marija se predstavila, te je fra Slavko započeo duhovnu obnovu zazivom Duha Svetoga. Duhovna obnova se sastojala od nagovora, svete mise koja je služena u kapeli Komune u okviru Majčinog sela, klanjanja i molitve krunice. Ono što je bilo posebno u okviru duhovne obnove jest što smo prvog dana imali svjedočanstvo **Maria Mitrovića**, supruga vidjelice Vike koji je svjedočio o molitvi i Gospi koju je vidjela Vika, a drugog dana svjedočanstvo vidjelice Marijane koja je čula unutarnji Gospin glas sa svojom prijateljicom Jelenom, a na koncu duhovne

obnove susretu se pridružio župnik iz Međugorja **fra Marinko Šakota**, koji je govorio o hodočasnici koji dolaze u Međugorje i prisutnosti Gospinih ukazanja. Treći dan, koji je bio namijenjen Radio Mariji, susret je započeo predavanjem **Raffaela Galatija**, koordinатора Svjetske obitelji Radio Marije zaduženog za Europu, o identitetu i karizmi Radio Marije. Potom je o programu Radio Marije govorio **p. Stjepan Fridl**, gl. i odg. urednik Radio Marije Hrvatske i dao smjernice na što voditelji i tehničari moraju najviše obratiti pozornosti, a to je na ljubaznost prema slušateljima i na sadržaj programa. Nakon kraće stanke, uslijedilo je treće predavanje o promociji Radio Marije. O tome je govorio gl. i odg. urednik Radio Marije Albanije **p. Preke Lazraj**, a o donacijama i svojim iskustvima je govorila svaka radijska postaja. Sljedećeg dana, u nedjelju 3. ožujka, svi sudionici susreta uputili su se na jutarnju misu te svetom misom završili regionalni susret koji je ponovno zakazan za narednu godinu u Međugorju. /**Dario Marton**/

Subotica: Zaručnički tečaj

Svake godine se početkom korizme u Subotici priređuje zaručnički tečaj kao priprava za brak onima koji se tekuće godine namjeravaju vjenčati kao i za mlade od 18. godine naviše. Od 11. do 15. ožujka održan je u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Terezije Avilske u Subotici zaručnički tečaj na hrvatskome jeziku.

Predavači su bili **mons. dr. Andrija Anišić**, **dr. Tivadar Fehér**, **dr. Marija Mandić**, **mons. Stjepan Beretić** te bračni par **Vesna i Ladislav Huska**. Na tečaju

je sudjelovalo 47 slušača, koji su marljivo i savjesno dolazili na predavanja. U odnosu na prošlu godinu, kada je na tečaju bilo 58 sudionika, broj je znatno opao. Župni ured sv. Terezije u Subotici zahvaljuje predavačima. Sudjelovanje mladih na tečaju zavrjeđuje svaku pohvalu. Župni ured sv. Terezije u Subotici i uredništvo *Zvonika* želi Božji blagoslov vjernicima koji se uskoro namjeravaju vjenčati. Od 18. do 22. ožujka je održan zaručnički tečaj na mađarskome jeziku. /**Stjepan Beretić**/

Uređenje subotičke Kalvarije

Usubotu, 16. ožujka odvojili smo vrijeme za čišćenje naše subotičke Kalvarije. Župnik Bela Stantić i stariji župljani potaknuli su mlade i djecu da zajedničkim snagama pridonesemo spremanju.

Djeca su nakon vjeronauka vrijedno i s puno želje pomagala. Također su se mladi iz raznih župa organizirali i uz druženje i smijeh završili predviđene

bezosjećajnost čovjeka prema čovjeku. Kako ublažiti patnju Kristovu? Tako što ćemo činiti djela milosrđa. Dakle, svojim postupcima odlazeći na križni put, razmišljati i suosjećati sve što je Isus propatio radi nas. Bože, molimo te daj nam snage da činimo samo dobra djela, da tvoja Živa riječ bude hrana našoj duši. /Marica Mikrut/

Pepelnica u župi Uskrsnuće Isusovo

Ušli smo u sveto korizmeno vrijeme s Isusom koji je na početku svog javnog djelovanja pošao u pustinju. Tamo je 40 dana postio. Ništa nije jeo ni pio. A nama će poručiti, da se ovaj naraštaj može nadvladati samo postom i molitvom.

Zato nam crkva na ovaj dan nalaže post. U Starom zavjetu Gospodin nam poručuje kakav mu je post drag: *Razderite srca, a ne haljine svoje! Vratite se Gospodinu Bogu svojemu, jer On je nježnost i samo milosrđe...* Danas se stvaraju dobre odluke kako bi po Muci i Uskrsnuću Kristovu, a po našim djelima ljubavi, dostigli vlastito uskrsnuće. Posipanje pepelom po glavi bit će znak poniznosti i spremnosti ući u korizmeno vrijeme raskajano i ponizno....

poslove. Korizmeno je vrijeme, na ovaj način pokazali smo koliko možemo biti složni i humani.

Hvala svima koji su na bilo koji način pomogli i odazvali se ovoj radnoj akciji. Potičemo vas da se priključite svim događanjima koja nas čekaju na subotičkoj Kalvariji. /Nataša Stipančević/

Čista srijeda u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

Svetom misom na Pepelnicu odnosno Čistu srijedu, započelo je u somborskoj župi Uzvišenja sv. Križa korizmeno vrijeme.

Sve što činimo, činimo iz čiste ljubavi kako prema sebi, tako i prema drugima. Svi mi imamo nešto što drugima možemo dati. Gestu dobrote, osmijeha, utjehe, pomoći u radu... Pozvani smo svjedočiti vjeru jer Evanđelje se očituje u svakodnevnom životu. I danas Isus pati gledajući naše protivštine, mržnje, svađe i

Ovim riječima, župnik mons. Bela Stantić, pozdravio je svoje župljane i pozvao nas na pozitivnu korizmu, reći Gospodinu „Hoću“! Molit ću svaki dan, ići ću na svetu misu, pomagat ću potrebnima, posjetit ću stare roditelje, provest ću vrijeme sa svojom djecom, ići ću na svetu ispovijed i na pričest, izmirit ću se s „bratom“... I tako se može postiti! Ovim načinom ne ulazim u korizmu sam, nego s Gospodinom! /Emina Kujundžić/

Prva ispovijed u župi Marija Majka Crkve u Subotici

U nedjelju, 3. ožujka, u subotičkoj župi Marija Majka Crkve obilježila se proslava Prve svete ispovijedi za 31 maloga župljanina koji su prvi put osjetili žar oprosta u ispovijedi.

Misno slavlje predslavio je župnik ove župe, a samo misno slavlje počelo je svečanim ulaskom u crkvu, kada su svojega prvoispovjednika roditelji, držeći za ruku, doveli do oltara. Vidno raspoložena i sretna, djeca su sama animirala misu, na opće zadovoljstvo ostalih župljana. U okviru mise, bila je i prigodna recitacija ohrabrenja. /Iva Zelić/

Moja prva ispovijed

Ja sam mala, ali znam
dušu Bogu da predam.
Želim biti uvijek čista
da pred Bogom duša blista.

Moje srce uvijek teži,
svidjeti se Bogu želi.
Grieh mi život samo kalja,
ispovijedat se dobro valja.

Hvala Bogu što nam prašta,
o oprostu srce mašta,
da se u ispovijedi baš sve kaže,
ne daj Bože da se laže.

Dobra (dobar) biti uvijek želim,
a s pravoga puta bježim.
Zato milost Božju žeđam
da nikad nikoga ne vrijeđam.

Josip Josipović

Novi Sad: 85. rođendan vrijedne članice zbora

Gospođa Anica Poljak gotovo 40 godina vrijedno i skromno svojim glasom slavi Boga, sudjelujući u mješovitom zboru župe Imena Marijina u Novom Sadu.

Na dugogodišnjem služenju zahvalio joj je

24. veljače župnik-opat **preč. Robert Erhard**, kao i članovi zbora, čestitajući joj 85. rođendan koji je tada proslavila. /M. T./

Žedničko prelo

Već po tradiciji, na pokladnu subotu je Žedničko prelo. Svake godine okuplja se veliki broj sudionika, kako mještana Žednika tako i bivših Žedničana kao i ljudi iz okolnih mjesta, koji su željni druženja i dobre zabave. XI. prelo u organizaciji Pastoralnog vijeća župe sv. Marka evanđelista ove godine održano je 2. ožujka u „Sali kod Zvonka“.

Voditeljice programa, **Tatjana Poljaković** i **Katarina Vojnić Tunić** poželjele su dobrodošlicu svima, uvele nas u program koji je uslijedio te poželjele lijepu i ugodnu večer svima, a naš župnik **Željko** zazvao je Božji blagoslovio na ovo zajedništvo.

Program su započeli najmlađi sudionici sa svojim kreativnim maskama, bilo je maski poput ovčice, čobanice, leptirice, košarkaške lopte, tinejdžerice, jednog nama poznatog kuhara, a imali smo jedan par „mladenaca“ i mnogih drugih.

Zahvaljujući sponzorstvu ZZ Stovet iz Žednika, sva djeca koja su sudjelovala u maskenbalu dobila su prigodni dar.

U izboru za najljepšu prelju XI. žedničkog prela sudjelovalo je deset djevojaka. Titulu najljepše ponijela je **Tamara Bukvić** iz Žednika, prva pratilja bila je **Magdalena Vukmanov** iz Žednika, dok je Subotičanka **Marija Gabrić** bila druga pratilja. Nagrade za najljepše prelje kao i za sve sudionice u izboru osigurale su cvjećara *Buket i paket* i cvjećara *Marica*, a sliku za najljepšu djevojku darovao je **Mirko Kesegi**.

Zahvaljujući brojnim sponzorima, i ove godine uspjeli smo osigurati darove za 226 tombola i tako omogućili svakom gostu da s ovog prela odnese prigodni dar svojoj kući. Goste je tijekom večeri zabavljao tamburaški sastav *San* koji je odličnom svirkom i pjesmom zabavljao goste do kasno u noć. /Ljubica Vukov/

Subotica: Župno prelo župe Isusova Uskrsnuća

Drugí put za redom, 2. ožujka organizirano je Župno prelo župe Isusova Uskrsnuća u Subotici, u organizaciji obitelji Josipa i Mirjane Ivković Ivandekić i obitelji Maria i Jelice Horvacki uz veliku potporu župnika, mons. Bele Stantića.

Prelo je započelo tradicionalnom pjesmom *Kolo igra, tamburica svira* i recitiranjem ovogodišnje prvonagrađene prelske pisme „Velikog prela 2019.“ autorice **Željke Zelić Nedeljković** pod naslovom *Bili atari*. Nakon toga je uslijedio prigodni program za koji su se najviše založili naši najmlađi župljani kako bi razveselili sve prisutne u čemu su i uspjeli. Po završetku večere, svi su se zaslادili fancima, a sva djeca dobila su prigodne darove. Kako običaji nalažu, uvijek na prelu bude i tombola, pa je tako bilo i kod nas. Svaka obitelj dobila je tombolu, a kao novinu ove godine, imali smo još jedan dar za obitelji, a to je kip sv. Josipa, zaštitnika obitelji, koji će uvijek u našim

domovima stajati na vidnom mjestu i podsjećati nas na župno prelo i zajedništvo koje smo na njemu doživjeli. Za ugodnu atmosferu, ples i igru zaslužni su bili tamburaši, koji svaki put upotpune pokladno veselje. /J. H./

Prelo sićanja u Subotici

Hrvatski kulturni centar „Bunjevačko kolo“ i Katoličko društvo „Ivan Antunović“ iz Subotice priredili su 3. ožujka deveto po redu *Prelo sićanja*.

Oko 150 ljubitelja narodne nošnje i običaja okupilo se na ovome prelu na kojemu je jedini uvjet dolazak u zimskoj narodnoj nošnji. Kako je uobičajeno, okupljanje je bilo kod spomenika Presvetog Trojstva u središtu grada, a potom su se sudionici uputili na večernju misu u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila u Subotici. Misno slavlje predvodio je **fra Danijel Maljur** uz koncelebraciju predsjednika Katoličkog društva „Ivan Antunović“ **vlč. dr. Ivica Ivankovica Radaka** i đakona Subotičke biskupije **Luke Poljaka**. U prigodnoj homiliji predvoditelj misnoga slavlja je okupljene potaknuo na razmišljanje o riječi, o načinu govora, te koliko grijeha i zloće možemo nanijeti jedni drugima upravo govorom. Nakon mise druženje je nastavljeno u dvorani Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“, gdje su goste zabavljali ansambli „Ruže“ i „Hajo“, te je večer prošla uz igru, razgovor, kartanje i nezaobilazne fanke.

Nazočne je u ime organizatora pozdravio vlč. dr. Ivica Ivanković Radak, a ovogodišnje *Prelo sićanja* otvorio je vlč. dr. **Marinko Stantić**, župnik župe Marija Majka Crkve u Subotici. *Svi naši običaji, ako ih dublje pogledamo, nastali su spojem vjere i kulture. Rekao bih da je upravo to razlog zašto su se naši običaji sačuvali*, kazao je Stantić. Zanimljiva

je činjenica da se svake godine za ovo prelo šije nova nošnja, što je i prvobitni cilj organizatora.

Moram priznati da sam izuzetno zadovoljan odzivom ljudi, a još više me iznenadila činjenica da su se ove godine Prelu sićanja priključili ,novi ljudi‘. Moram primijetiti da i ove godine ima novo šivene nošnje, osobito kod žena. Počinjemo biti svjesni da su originali u lošem stanju, da svile pucaju i da neke više nisu za uporabu. Nekadašnji materijali, lionska svila, kumaša... trebaju ostati kao primjeri i brižno se čuvati, kazao je jedan od organizatora **Ivan Piuković**.

Prelu sićanja nazočili su i generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici **Velimir Pleša** i predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća **Jasna Vojnić**. /Prema: HR, Ž. Vukov/

Bunjevačko prelo u Zagrebu

Članovi Hrvatske mladeži Bačke i Srijema, koja djeluje pod okriljem Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Zagreba organizirala je Zagrebačko bunjevačko prelo koje je održano 23. veljače.

Nazočne je na samom početku pozdravio domaćin i organizator **Tomislav Brejar**. Cilj Zagrebačkoga bunjevačkog prela je, ističu organizatori, njegovanje i čuvanje običaja i tradicije vojvođanskih Hrvata. *Ovim prelom želimo pokazati i sačuvati ljepotu običaja koje donosimo iz Vojvodine. Osim povijesnoga i običajnog dijela, prelo ima i zabavni dio, što je prigoda za druženje, upoznavanje i razgovore za sve nas koji dolazimo iz svih dijelova Vojvodine i za naše goste, prijatelje koje smo stekli tijekom studiranja i rada u Republici Hrvatskoj*, rekao je organizator Tomislav

Brejar. Među gostima je bio i predsjednik HKC-a „Bunjevačko kolo“ **Lazar Cvijin** koji je pročitao pjesmu **Tomislava Žigmanova** „Prelo pod naslamom sićanja“. Tamburaški sastav „Banda odabrana“ iz Zagreba odsvirao je bunjevačke plesove za koreografije **Senke Horvat** koje su izveli članovi folklornog ansambla HKC-a „Bunjevačko kolo“ iz Subotice. Djeca iz Subotice izvela su igrokaz **Đule Milodanović** „Kod liječnika“, pod vodstvom **Nevene Mlinko**. **Katarina Piuković** recitala je prvonagrađenu pjesmu „Velikoga prela 2019.“ **Željke Zelić Nedeljković** pod naslovom „Bili atari“. Nazočnima se obratio i Tomislav Žigmanov, predsjednik DSHV-a i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Na Prelu su bili i predstavnici Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, **Marta Vargek**, viša stručna savjetnica i **Martina Tomas**. /**Prema: HR, Glas Hrvatske**/

Svećenici iz Srbije prvi puta na europskom prvenstvu u malom nogometu

Uz čuveni Juvenalov moto „Mens sana in corpore sano“, u organizaciji Barske nadbiskupije i Katorske biskupije u Crnoj Gori od 25. veljače do 1. ožujka održano je XIII. europsko prvenstvo katoličkih svećenika u futsalu (malom nogometu). Prvenstvo je održano u Baru, Ulcinju i Kotoru, a sudjelovalo je oko 260 svećenika raspoređenih u 17 momčadi.

Devetočlana momčad Srbije, koja je „probila led“, sudjelujući prvi put na ovom prvenstvu, bila je sastavljena od svećenika Subotičke i Zrenjaninske biskupije, te Eparhije svetog Nikole za vjernike bizanskoga obreda. Činili su je: župnik u Bačincima **Darko Rac**, župnik u Tordi i Banatskom Dvoru **Emánuel Topolcsányi**, župnik u Vajskoj i Bođanima **Vinko Cvijin**, kapelan u sv. Jurju u Subotici **Marijan Vukov**, tajnik Subotičke biskupije **Mirko Štefković**, župnik u Kupusini **Tibor Zsúnyi**, župnik u Mihajlovu, Hajdućici i Velikoj Gredi **Elias Ohoiledwarin** SVD, duhovni asistent Bačkog dekanata **Dominik Ralbovsky** i kapelan u Čantaviru **Nebojša Stipić**. Momčad Srbije natjecala se u skupini s Austrijom, Albanijom, Slovačkom, Kosovom i Italijom.

Svakog je dana bila organizirana i zajednička misa koju su predvodili lokalni biskupi: barski nadbiskup u miru **Zef Gashi**, barski nadbiskup **Rrok Gjonlesshaj** (koji je i igrao za momčad Crne Gore), kotorski biskup **Ilija Janjić** i gost, prizrensko-prištinski biskup **Dode Gjergji**. Tijekom svih liturgijskih slavlja bila je vidljiva prva i prava definicija svih svećenika nogometaša: da smo svi braća

i da svi igramo u Isusovu timu! Nama, timu iz Srbije su osobito dobrodošlicu na natjecanje poklonili oni s kojima govorimo isti ili sličan jezik, a najsimpatičniji su bili bivši pitomci našega sjemeništa i gimnazije Paulinum. Bilo je i onih koji su s nama podijelili svoja iskustva o njihovom plasmanu kada su nastupili prvi put na turniru, te nam to bijaše i svojevrsna utjeha ali i svakako poticaj da treniramo i pokušavamo bolje, rekao je sudionik prvenstva vlč. Marijan Vukov.

Nakon prve ohrabrujuće utakmice protiv Albanije (0:0), te Austrije koja je izgubljena rezultatom 3:1, uslijedio je fijasiko protiv Slovačke (0:8), i protiv Kosova (4:0 za Kosovo), pa nada za kraj: Srbija-Italija 1:1. Oba zgoditka za Srbiju postigao je angažirani Ralbovsky.

Nadamo se u godinama koje dolaze više animirati dobre nogometaše iz svećeničkih redova, te sustavnoj pripremi i zajedničkim treninzima. S obzirom na to da smo na turnir pošli nepotpunoga tima, još uvijek neuigranog i neutreniranog, također i ne baš u punoj kondiciji, posljednje mjesto koje zauzemosmo nije bilo preveliko iznenađenje. Duhovno gledano, cijelo ovo nastojanje oko sportske igre i plasmata samo je slika onoga što svakog čovjeka uvijek prati: natjecanje i borba sa samim sobom, zaključuje vlč. Vukov.

Dvoranski nogomet je inačica nogometa koja se igra u zatvorenom prostoru, a momčad čini pet nogometaša, uključujući i vratara. Za ovu priliku utakmice su trajale po 15 minuta. Prvo je mjesto zauzeo Portugal, drugo BiH, a treće Poljska. /**Marko Tucakov, HR**/

Korizmeni hod vjeroučenika

Nalazimo se u vremenu korizme čija su glavna obilježja post, molitva i djela milosrđa te se na intenzivni način pripremamo za najveći kršćanski blagdan – Uskrs. Ovo je jako liturgijsko vrijeme, vrijeme koje se svaki kršćanin trudi živjeti na intenzivniji način, te kroz ovaj četrdesetodnevni period promijeniti grješne navike i obratiti od svog lošeg puta i vratiti se Gospodinu.

Iako odluke posta i odricanja donosimo svatko za sebe, korizma ima i nužno zajedničarski karakter, to je hod cijele crkvene zajednice te trebamo jedni druge hrabriti i podržavati na tom putu, a mi kao vjeroučitelji i katehete imamo i još jednu važnu ulogu: voditi korizmenim putem one čiji nam je odgoj u vjeri povjeren. Kako danas, u ovom izobilju u kojem živimo, govoriti o pokori, postu, svojevremenoj odricanju od onoga čime se inače služimo: raznih namirnica, interneta, telefona, zabave? Kako djeci koja su danas naviknuta sve dobiti, i to bez prevelike muke i odricanja, govoriti o smislu pokore, ustrajnosti oko dobra, borbi sa samim sobom, trpljenju svojih udova i osjetila? Izazov nije lak, ali pokušat ćemo dati neke prijedloge za svaku dobnu skupinu.

Djeci niže osnovne škole kroz molitvu križnog puta te slikovite prikaze Isusove muke možemo približiti što je Isus sve uradio za nas i za naše spasenje. Korizma je na neki način i period žalosti, kada uviđamo i priznajemo kakvi smo mi to često bili u odnosu na Isusovu ljubav prema nama te se trudimo nadoknaditi to što smo loše radili i popraviti se kako bismo mogli čista srca slaviti Uskrs. Iako ova djeca ne pripadaju skupini onih koje kanonski obvezuje post i nemrs, dobro ih je o postu i nemrsu poučavati i pozivati da sa svojim ukućanima obdržavaju nemrs u korizmene petke, u spomen Isusove muke. Također, odreći se neke loše navike, krotiti svoju narav ili činiti djela milosrđa mali su korizmeni zadatci koje im možemo zadavati.

S malo starijom djecom možemo u okviru korizmenih susreta više govoriti o smislu pokore kao o periodu pripreme i obraćenja. Oni su već dosta dobro upoznali starozavjetne priče i junake koje Bog kroz 40 dana ili

40 godina priprema za veličanstvena djela svoje ljubavi. I mi se u ovom periodu želimo pripremiti za najveći događaj naše vjere, a to je muka, smrt i uskrsnuće Isusovo. Taj period zahtijeva i naš trud, naše odricanje, te osim posta i nemrsa djeca ove dobi sposobna su i sama izabrati čega će se u korizmi odreći, odvajati novac za pomoć siromašnima, te činiti dobra djela. Naravno, stalni poticaj na molitvu jer kako kaže Petar Krizolog: *Post je duša molitve, a milosrđe je život posta, zato neka onaj koji moli posti.*

Sa srednjoškolcima i mladima predlažem razgovor o smislu pokore, posta, molitve i dobrih djela. Mnogi od njih su već davno prestali raditi ono što im odrasli kažu da rade, praksa poradi same prakse ako u njima nije duboko ukorijenjena i ako joj ne znaju dati smisao te nisu motivirani, gubi svaki značaj. Potrebno je s njima razgovarati ne samo o različitim načinima na koje postiti ili čega se odricati, nego još više zbog čega mi to kao kršćani radimo. Upućivati ih u otajstva naše vjere, a posebno u muku i uskrsnuće Isusovo, govoriti o obraćenju, zadovoljštini, ustrajnosti, te velikoj snazi posta i molitve za vlastiti rast u vjeri, a i za obraćenje naših bližnjih. Također, posteći možemo iskusiti kako je onima koji svakodnevno žive u oskudici te nas to može potaknuti na dobra djela milosrđa i pomaganja drugima, a da ona budu religiozno motivirana, na način „da ne zna lijeva što čini desnica“ i „u skrovitosti“. U ovom kontekstu mi se osobito čini značajno s njima čitati i protumačiti odlomak Matejeva evanđelja koji se čitao na Čistu srijedu (Mt 6,1-6, 6-18).

Poklade – Pepelnica

Korizmenom vremenu prethode poklade. U pokladama se izvode različite vesele priredbe, zabave, balovi i spektakularne povorke. U školama i u drugim zavodima, za poklade se priređuju zabavne večeri ili šaljivi programi. U gimnaziji i sjemeništu „Paulinum“ stari je običaj da dan prije Pepelnice učenici priređuju veselu večer. Tako je to bilo i ove godine. Okupljeni u velikoj dvorani, svaki razred izveo je komičnu točku, recitaciju, pjesmu, oponašanje pretpostavljenih ili koju instrumentalnu točku. Zabavna večer je protekla u veselom i ugodnom raspoloženju imajući u svijesti da pred nama stoji Četrdesetnica, odnosno korizma.

Na Pepelnicu, Čistu srijedu imali smo rano ujutro svetu misu i pepeljanje, koje je predvodio rektor mons. József Miocs. Rektor je u homiliji naglasio evanđeosku poruku, važnost molitve, posta i odricanja, odnosno milostinje.

Na predavanju oca Eliasa

Otac Ohoiledwarin Elias, redovnik verbita, rodnom iz Indonezije, koji je u privremenoj službi u Zrenjaninskoj biskupiji, imao je predavanje u Kulturnom centru „Népkör“ u Subotici. Tema predavanja je bila „Čekaj, poštuj i ljubi“. Predavanje je u prvom redu bilo namijenjeno srednjoškolcima. Velika dvorana bila je puna slušatelja, koji su s interesiranjem pratili riječi, odnosno sviranje na gitari oca Eliasa. Poslije predavanja mnogi su ostali na neposrednom i osobnom razgovoru s predavačem.

Proslava sv. Josipa

Svetom Josipu među svetima pripada najčasnije mjesto jer je bio zaručnik Blažene Djevice Marije i počin Isusa Krista. Bez obzira u koje liturgijsko vrijeme pada dan sv. Josipa, uvijek se slavi kao svetkovina. U

Paulinumu dan sv. Josipa slavi se s posebnom pažnjom, prije svega radi časnoga sveca, kao i zbog ravnateljeva imendana koji nosi ime tog velikog sveca. Svake godine u predvečerju svetkovine Paulinci priređuju prigodni program tim povodom, a na sam dan se u sjemenišnoj kapeli služi svečana sveta misa.

Dar Grada Subotice

Od akreditacije tj. priznanja gimnazije „Paulinum“, školu podržava Republika, Pokrajina i Grad Subotica. Pod podržavanjem treba razumjeti da školu sufinanciraju državna tijela. Pomaganje je uglavnom u školskom priboru, u školskoj opremi i u raznim pomagalicama, koji omogućuju što bolju izvedbu nastave i rad u gimnaziji, ali i život u sjemeništu, u internatu. Ove školske godine od Grada Subotice naš Zavod je dobio raznu zimnicu, kompot i med, upravo ono što nam je manjkalo u prehrani. Samoupravi Subotice zahvalni smo za pomoć koju svake godine dobijemo na drugi način.

Susret u Maloj crkvi Blažene Djevice Marije

Subotička crkva Male Gospe, koja se inače zove Mala crkva, osnovana je 1926. godine. Kapela je sagrađena 1929. godine, a proširena 1936. godine. Kapela je najprije služila tzv. vikarijatu, a od 1956. podignuta je na rang

župne crkve. Teritorijalno pripada najvećim župama i najaktivnijim u gradu, a i u biskupiji. Dana 17. ožujka naša je zajednica bila pozvana na svetu misu i susret s djecom i vjernicima. Svetu misu je predslavio rektor, mons. József Miocs, a s njim su suslavili prefekt vlč. László Tojzan i vlč. mr. Szilárd Blacsak. U služanju je pomagao i nedavno zaređen đakon Csaba Szabó Sepsey. Učenici Paulinuma su aktivno sudjelovali na svetoj misi, a poslije su razgovarali s djecom i mladima. Zajednički susret završen je u vjeronaučnoj dvorani gdje su svi prisutni čestitali imendan župniku Szilárdu.

Drugi biskupijski Križni put Srijemske biskupije

Drugi po redu križni put Srijemske biskupije organiziran je u subotu 23. ožujka.. Geslo križnog puta nadahnuto je riječima Ivanova Evanđelja: *Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje* (Iv 15,13).

Na poziv Ureda za mlade Srijemske biskupije te povjerenika vlč. Dušana Milekića, okupili su se mladi vjernici Srijemske biskupije, želeći si tako još jednom posvijestiti kolika je vrijednost i veličina Kristove žrtve. Duhovni program, koji se događao u biskupijskom svetištu Majke Božje Snježne na Tekijama, započeo je okupljanjem sudionika. Nakon uvodnih riječi i riječi pozdrava, upriličena je pobožnost križnog puta. Tekst križnog puta, kako i označava samo geslo, govorio je najviše o žrtvi koja se podnosi iz ljubavi.

Uslijedila je potom okrpja u domu tekijskog svetišta te kateheza na temu *Isus – moj prijatelj*. Velečasni Dušan Milekić u katehetskom izlaganju se osvrnuo na današnje vrijeme koje je prožeto medijima i medijskim sadržajem. Mnogo ljudi danas ima osobni profil na nekoj od društvenih mreža. To nam jasno pokazuje da se želi družiti, imati prijatelja. Na društvenim mrežama, kada nas netko doda za prijatelja, moramo ga prihvatiti ako želimo da nam bude prijatelj. Zato si danas trebamo postaviti pitanje: Kada bi me Isus dodao za prijatelja, kako bih mu odgovorio i što bih mu napisao? Korizmeno vrijeme je izvrsna prilika za vlastito preispitivanje, a savjet je prihvatiti Isusa.

Nakon katehetskog susreta, uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predslavio župnik župe Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu vlč. Ivan Rajković, koji je ujedno i upravitelj tekijskog svetišta, u zajedništvu sa svim svećenicima koji su doveli svoje mlade vjernike na ovaj susret. Nakon euharistijskog slavlja upriličeno je euharistijsko klanjanje. /Ivica Zrno/

Srijemska Mitrovica: Čita srijeda – početak korizmenog hoda

Na Čistu srijedu ili Pepelnicu, 6. ožujka započelo je sveto korizmeno vrijeme. U srijemskomitrovičkoj prvostolnoj crkvi – manjoj bazilici sv. Dimitrija, euharistijskim slavljima u 9 i 18 sati, proslavljen je početak svetog korizmenog vremena. Euharistijska slavlja predvodio je župnik, mons. Eduard Španović.

Već sam početak euharistijskoga slavlja obilježen je korizmenom pjesmom *Ja se kajem*, koja nas podsjeća na stanje naše duše te nas poziva na povratak u Očevo krilo. Također, mons. Eduard Španović, istaknuo je već na početku vrijednost korizmenog vremena koje od nas traži popravak života. U homiliji, tumačeći riječi

Evanđelja: *Pazite da svoje pravednosti ne činite pred ljudima da vas oni vide. Inače nema vam plaće u vašeg Oca koji je na nebesima* (Mt 6,1), mons. Španović istaknuo je kako nas Korizma i korizmeno vrijeme potiče na uzdržavanje od mnogih djela i stvari koje nas odvajaju od Boga, ali nas pozivaju da to činimo kako je Gospodin zamislio. U protivnom će sav naš trud imati slabe rezultate. Ako nešto činimo samo da ljudi vide i to pohvale, to nije duh korizme i vremena u kojem se nalazimo. Svaki čin i dobro djelo treba biti učinjeno zbog Gospodina i iz ljubavi prema njemu, poručio je župnik Eduard Španović. Nakon homilije, kako i predviđa liturgija, uslijedio je blagoslov pepela. Nakon blagoslova pepela okupljenim je vjernicima, u znak pokore i otvorenosti prema vjerničkoj obnovi svoga života, tim istim pepelom načinio znak križa na čelima. Euharistijska slavlja bila su ispunjena vjerničkim pjevanjem pjesama koje obilježavaju sveto korizmeno vrijeme. /Ivica Zrno/

Papa Franjo: Korizma je vrijeme milosti koja oslobađa srce od taštine

Vanjski izgled, novac, karijera ili hobiji kao sirene oćaravaju i rastresaju ljudska srca od prave rute našeg života, a to je Bog“, rekao je papa Franjo u homiliji tijekom mise koju je 6. ožujka, prigodom početka korizme, slavio u crkvi sv. Sabine, nakon uobićajene procesije iz crkve sv. Anzelma na Aventinu. Papinu glavu pepelom je posuo naslovni

biskup bazilike češki kardinal Jozef Tomko, a potom je nastavljen obred pepeljanja.

„Korizma je vrijeme milosti, koja oslobađa srce od taštine“, rekao je Papa, uvodeći vjernike znakom pepeljanja na životni put nasljedovanja Isusa u tom presudnome liturgijskom vremenu. Papa Franjo pozvao je vjernike da se oslobode prolaznosti iluzijâ života što ih nudi svijet i otkriju vatru koja zauvijek gori za Boga i za svijet.

„Korizma je budilica duše. Svojim jakim zvukom želi usporiti naš užurbani način života, iako često i ne znamo kamo idemo i govori nam: ‘Zaustavi se i idi na bitno, napuštajući sve nepotrebno što te rastresa i vrati se Gospodinu, cilju svojega života u svijetu’.

„Korizma je vrijeme i prilika da pronademo rutu života i znak, koji nas obzirno upozorava na bitnu istinu da napustimo tolike stvari koje nam se vrte po glavi i za kojima svakog dana trćimo i na kraju nam ne ostaje ništa.

Kultura prividnosti, koja nas potiće na prolazne stvari je velika varka“, kaže Papa, istićući da je korizma prilika da otkrijemo kako smo stvoreni za vatru koja uvijek gori, a ne za pepeo koji se brzo gasi. „Ta vatra gori za Boga, ne za svijet, za nebesku vječnost, ne za zemaljsku prevaru, za slobodu djece Božje, a ne za robovanje stvarima“, objasnio je Papa, osvrćući se na blago molitve, posta i ljubavi te upozorio da ne podliježemo sirenskom zovu vanjskog izgleda, novca, karijere ili hobija.

„Isus na drvetu križa gori ljubavlju za nas i zove nas da živimo strastveno za Njega i da se taj život ne izgubi u pepelu svijeta; na život koji gori ljubavlju i ne guši se u osrednjosti. Isus na križu mora biti kompas našeg

života, koji nam pokazuje nebo. Gospodinova šutnja i Njegova golotinja predlažu nam potrebu jednostavnijeg života, slobodnog od prejakih briga za prolazne stvari i potiću na odvažnost odricanja“, zaključio je Sveti Otac svoju homiliju u crkvi sv. Sabine. /IKA/

Papa potresen atentatima u Christchurchu

Papa Franjo nazvao je teroristički napad na dvije džamije u novozelandskom Christchurchu 15. ožujka „besmislenim činima nasilja“.

U brzojavu koji je potpisao Papin državni tajnik kardinal Pietro Parolin Papa je svim građanima Novoga Zelanda, prije svega muslimanskoj zajednici izrazio iskrenu solidarnost zbog napada. U mislima s naporima sigurnosnih snaga i spasilaca Papa moli za ozdravljenje ranjenih i utjehu obiteljima žrtava i svih pogođenih tom tragedijom. Preminule preporučuje Božjem milosrđu i zaziva božanski blagoslov utjehe i snage za cijelu naciju.

U teroristićkim napadima na dvije džamije 15. ožujka u Christchurchu na Novom Zelandu 49 osoba je ubijeno, a više od 40 je ranjeno. Odmah nakon napada katolićki biskupi Novog Zelanda izrazili su solidarnost s članovima novozelandske muslimanske zajednice. /IKA/

Mons. Ivan Ćurić imenovan pomoćnim biskupom Đakovaćko-osjećke nadbiskupije

Sveti Otac Franjo Simenovao je mons. Ivana Ćurića, dosadašnjeg Generalnog vikara Đakovaćko-osjećke nadbiskupije, pomoćnim biskupom iste nadbiskupije, dodijelivši mu titulu naslovnog biskupa Tela.

Mons. Ivan Ćurić rođen je 1. prosinca 1964. godine od roditelja Ante i Pavke, rođ. Kolak u Slavonskom Brodu, u tadašnjoj Đakovaćkoj ili Bosanskoj i Srijemskoj biskupiji. U isusovaćkoj crkvi Presvetoga Imena Isusova (Il Gesù) u Rimu zaređen je 11. ožujka 1989. za đakona, a za prezbitera 29. lipnja 1990. u katedrali – manjoj bazilici sv. Petra u Đakovu. U Rimu postiže stupanj magisterija iz filozofije (1991.), s temom o filozofiji M. Heideggera. Službu generalnoga vikara Đakovaćko-osjećke nadbiskupije zapoćinje 2013. godine, a od 2014. kanonik je Prvostolnoga kaptola đakovaćko-osjećkoga. /IKA/

Nedjelja, 7. 4. 2019.

**PETA KORIZMENA NEDJELJA
ČITANJA:**

Iz 43,16-21; Ps 126,1-6; Fil 3,8-14; Iv 8,1-11

Preljub je iznimno težak, sramotan i jako bolan grijeh. Pogađa sve oko sebe... čitavu obitelj. Teško ga opraštamo. Poruši u nama sve što smo gradili cijeli zajednički život. Jednu takvu osobu dovode pred Isusa da joj presudi smrtnu kaznu. Njoj ili sebi... Oni su već presudili. Ali Isus oprašta, ne osuđuje. Ma u najmanju ruku bi je pljunuli... A on? Ni da je prekori. Znao je kako se osjećala. Bog ljubi raskajanog grešnika, jednako kao i pravednika, čak i više. Posljedice naših čina ostaju, ali grijeh je oprošten.

Nedjelja, 21. 4. 2019.

**NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODINOVA
ČITANJA:**

Dj 10,34a.37-43; Ps 118,1-2.16-17.22-23; Kol 3,1-4 (ili: 1Kor 5,6b-8); Iv 20,1-9

Mi smo svjedoci svega što on učini u zemlji judejskoj i Jeruzalemu. (Dj10,39)

Vijest da je grob prazan, promijenila je tijek ljudske povijesti! Svjedoci toga događaja bili su Marija Magdalena, Ivan i Petar. Uvečer toga istoga dana i ostali učenici. Toma je malo zakasnio, ali je i on povjerovao.

Tko su danas svjedoci Kristova uskrsnuća u svijetu? Vjerodostojni svjedok mora biti uvjeren u istinitost svojeg svjedočanstva, inače je lažov i licemjer i nitko mu neće povjerovati. Srećom, nije baš sve na nama. Tu je Duh Sveti koji čini da naše nesavršeno svjedočanstvo zaživi u srcima ljudi te povjeruju u istinitost naših riječi.

Nedjelja, 14. 4. 2019.

**NEDJELJA MUKE GOSPODNJE. CVJETNICA
ČITANJA:**

Iz 50,4-7; Ps 22,8-9.17-20.23-24; Fil 2,6-11; Lk 22,14 – 23,56

Svaka Božja Riječ izgovorena od početka svijeta, svako Isusovo djelo, svaka njegova molitva, svaki zarez Svetoga pisma dostiže vrhunac i ispunjenje u otajstvu Isusove muke, smrti i uskrsnuća. Ako do sada nismo mogli osjetiti tko je Isus Krist, sada nam je prilika. Osoba koja stoji naspram stravične oluje izdaje, zatajenja, poniženja, batina, laži, izrugivanja, pljuvanja, bičevanja, nepravde, agonije križa, koja će razbiti njegovo tijelo... Koljena mu klecaju, ali srce je nepomično. Kolika hrabrost, kolika vjera, i kolika ljubav... Zašto?

Nedjelja, 28. 4. 2019.

**DRUGA VAZMENA NEDJELJA
ČITANJA:**

Dj 5,12-16; Ps 118,2-4.22-27a; Otk 1,9-11a.12-13.17-19; Iv 20,19-31

Koliko povjerenja Bog ima u čovjeka! Predao nam je u ruke vlast otpuštati i zadržavati grijehe na ovom i onom svijetu. Bog ne izabire slučajno. On nas priprema, vodi, i snaži. Na nama je hoćemo li prihvatiti njegovu pomoć i njegovo vodstvo, ili ne. I za to ćemo biti odgovorni. Ogromna je čast, kao Isusov apostol, ulaziti u ljudske živote, liječiti Božjom Riječi njihove bolesti i patnje, biti dio njihovih života, ali isto tako, velika je odgovornost, i taj pothvat bez čvrste veze s Bogom često vodi k častohleplju, manipulaciji i sablazni.

Himna! Ustanimo!

Vazmeni ciklus liturgijske godine središte je i vrhunac duhovnosti i obrednosti Crkve. Označen je diptihom pokorničkog / korizmenog i slavljeničkog / uskrasnog vremena. I bogoslužje Crkve prati tu dinamiku, napose u svojim obrednim izričajima. U korizmi i liturgija na neki način „posti“. Izostavlja se, među ostalim, slavljenički himan „Slava Bogu na visini“ te Aleluja. Obredna suzdržanost kao da nas želi uvesti u napetost drame Kristove muke, smrti i konačno uskrsnuća. Od Pepelnice do Vazmene noći, od pepela do ognja, pratimo veliki liturgijski krešendo koji kulminira svečanim zapjevom „Slave“ praćen zvonjavom zvona te trostrukim intoniranjem Aleluje. Sva zapretana snaga, obuzdavana tijekom korizme, oslobađa se u tom trenutku da stvori eksploziju.

Premda je ovo još korizmeni broj *Zvonika*, ipak dolikuje nastaviti naše promišljanje o himnu „Slava Bogu na visini“ kojeg smo započeli. Možda se baš tako u ovom „postu“ probudi još veća glad za Božjom slavom izraženom kroz ovaj drevni himan.

I misa ima svoju himnu...

„Slava“ bi se s gledišta liturgijske povijesti i kulture mogla usporediti s narodnom himnom. Svečani ton, stajanje, bogat sadržaj. Svaka himna odražava ono najljepše neke zemlje i nacije. Ne pjeva se kao bilo koja druga pjesma. Riječi se izgovaraju s doličnim stavom, sa strahopoštovanjem. Budi emocije, osjećaj pripadnosti, raspoznavanja, identiteta. Ne pjeva se uvijek, tek u važnim i velikim prigodama. Očekuje se i da stranci poštuju himnu zemlje u kojoj se nalaze. Premda ne znali riječi i melodiju, ostaju u stavu mirno. Poštivati himnu znači poštivati državu, njezinu povijest, institucije i sve njezine građane.

Uzimajući sve ovo u obzir želimo pod tim svjetlom gledati liturgijski himan „Slava Bogu na visini“. Ovaj se himan uzimao u nedjeljnim ili blagdanskim misama i bio je pridržan papi i biskupima. Papa bi intonirao „Slava“ okrenut prema istoku, a puk bi nastavio pjevati. Tek je kasnije bilo moguće da ga započinje i svećenik. Kad je ušao u misu, ovaj se himan u početcima uzimao samo za Božić, kasnije i za Uskrs, a zatim za sve veće blagdane. Danas se ovaj himan pjeva na sve nedjelje, blagdane i svetkovine (osim nedjelja došašća i korizme).

Liturgijske nedoumice sa „Slavom“

Zgodno bi bilo promisliti određene dileme; ako „Slava“ daje slavlju svečan ton (poput državne himne), s razlogom se postavlja pitanje učestalosti. Očekivalo bi se da, kao u stara vremena, ne dođe više od nekoliko puta godišnje. Možda bi „Slava“ u takvom ustroju bila manje teret, a više prirodan dio koje zadobiva istaknutije mjesto.

Takvim pristupom mogli bismo izbjeći pojedine krive postavke. Spomenut ćemo neke od njih, npr. sjedenje za vrijeme pjevanja „Slave“.

Zamislite da se intonira himna neke države u svečanoj prigodi, a svi prisutni sjednu! Bio bi to izraz nepoštovanja, vrijeđanja.

U nas se tako što može susresti. Kada svećenik zapjeva u nekim mjestima svi na „Slavu“ sjednu jer dugačka je, prisutni u crkvi su starije dobi i slični izgovori. Korijen ove prakse nalazimo u vremenima bujanja polifonije, napose baroka, kada su zaista „Slave“ trajale do u nedogled. Skladatelji su pokatkad svetu misu koristili za paravan glazbenoj (koncertnoj) izvedbi. I naravno da je „publika“ popadala s nogu u maratonskim izvedbama. Danas već rjeđe možemo susresti „koncertne mise“ pa prema tome nema više uporišta za izgovor „padanja s nogu“. Himan se pjeva u stojećem stavu – izrazu poštovanja, svečanosti i pobožnosti.

Druga, vrlo učestala praksa je recitiranje „Slave“. Zašto bi to bio problem? Zamislite sljedeću situaciju; finale je Svjetskog prvenstva u nogometu. Na početku utakmice intonira se himna. Desetine tisuća navijača gromko se i ponosno uključuju u njezino izvođenje. No, nekim neobjašnjivim razlogom svi, umjesto da pjevaju, recitiraju riječi himne: Lijepa naša domovino, o junačka zemljo mila... Nema orkestra, nema melodije, nema pjevanja, samo riječi! Ovakva hipotetička situacija je jednostavno nezamisliva. Tako nešto se nikada neće dogoditi jer je nemoguće, nije prirodno, pa ni izvodivo. Nitko to ne bi ni želio. Ne doliči trenutku ni osjećaju. Himna koja bi se recitirala, bez melodije, ne bi se mogla u pravom smislu riječi nazvati himnom.

Sveta misa je neusporediva u svojoj važnosti i veličini od finala svjetskog prvenstva. Kako je onda moguće da odrecitiramo „Slavu“ bez da se imalo štreknemo? Suho recitiranje oduzima puno od njezine biti. To osobito dolazi do izražaja kod nekih blagdana koji u narodu nisu toliko zaživjeli (npr. Katedra sv. Petra, 22. veljače, je blagdan, kada valja uzeti himan „Slava Bogu na visini“. Događa se redovito da preko tjedna u to zimsko vrijeme ne bude baš mnogo vjernika kojima, budimo iskreni, taj blagdan i nije osobito poznat. I onda dolazi „Slava“! Za običan puk bi „Slava“ puno bolje odgovarala recimo na sv. Katarinu Aleksandrijsku, 25. studenoga, ili na sv. Antuna, 13. lipnja, kada ona nije propisana...). Međutim, dokle god je tako propisano, valja poštovati Red mise. Ali, barem se možemo zapitati, ima li smisla recitirati ovaj himan samo zato što tako stoji u rubrikama? Ili bi dostojanstvenije bilo izostaviti ga ako se nekim posebnim razlogom ne može pjevati? Svakako, valja ove nedoumice staviti na stol. Možda nećemo mnogo toga promijeniti, ali ćemo bolje shvatiti važnost i veličinu ovog liturgijskog himna.

Matejevo evanđelje (I.)

Markov tekst je najstariji, njega je Matej koristio dodajući svoje izvore i iskustva, i tako je nastalo evanđelje koje mi čitamo danas, između 70-80 godina pr. Kr. računajući poglavlja: Matejeva Radosna vijest je najdulja (28 poglavlja), i sastavljena je od pet velikih dijelova (govori koje slijede djela).

Ako otvorimo prvu knjigu NZ-a, odmah susrećemo genealogiju Isusa Krista, tj. rodoslovlje. Smatra se dosadnim tekstom jer se redaju imena od Abrahama do Nazarećanina. Zašto je to napisano? Ne zbog točnog opisa Isusova porijekla. U Matejevu i Lukinu evanđelju se svršavaju genealogije koje su počele u SZ. Rodoslovlje od Abrahama sadržava u sebi Hebreje, koji su grješni ljudi. Čitava Biblija govori o vjerskom, o moralnom napretku čovječanstva. Ta linija „razvoja“ jest razočaravajuća: najveća imena, kao npr. kralj David, ne znaju ispuniti Jahvine zakone i zapovijedi. Dolaze i odlaze generacije i Adam se nikako ne zna približiti Bogu zbog onog prvog grijeha neposlušnosti. Genealogija ide do Isusa Nazarećanina i onda prestaje. Zašto? Zato što čovječanstvo stiže do savršenog čovjeka. U malom djetetu u Betlehemu rodio se Bogočovjek, koji zna svoj život dati za Oca. To je najdublje poštivanje Boga: dati život za njega! Ali u tom činu pojavilo se i nešto drugo: Otac tako poštuje čovjeka, daje svoj život u Sinu za stvorenje! Bog umire za Adama, kako bi podigao njega samog.

Ovaj uvodni tekst pokazuje sadržaj korizmenog vremena u kojem se nalazimo. Poslije Čiste srijede svaki petak slušamo propovijedi o tome što i kako žrtvovati, dati Bogu iz svog života. U svakoj dobro pripremljenoj homiliji susrećemo plemenite i duboke poruke. Ali bit korizmenog vremena nije prvotno naše odricanje. Ovo sveto vrijeme želi nas uvesti u čin Oca: on se odrekao i žrtvovao svoga Sina za nas. To je opisano u Matejevu tekstu rođenja Isusa. Otac daje sebe u Sinu kako bismo mi bili sve jači i ispunili božanske zahtjeve. Ljudsko odricanje – naše žrtve – jesu samo odgovor na prvi i najdublji čin Boga. Kada vježbamo djela ljubavi u ovih 40 dana, onda pokazujemo da poštujemo i cijenimo utjelovljenje Sina, njegovu žrtvu na križu i uskrsnuće.

Sve naše žrtve su u drugom planu – vrlo su vrijedne – ali tek kao odgovor na ono što je Otac učinio za nas u svome Sinu.

Matejev uvod – genealogija s rođenjem Isusa Krista – demonstrira činima kako nam je Otac darovao Sina. Za tu veliku ljubav mi imamo dužnost odgovoriti isto tako djelima ljubavi. U ovome ispunjavamo bit života i korizmene vježbe.

Isus Krist živio je otprilike 33 godine. To je bilo dosta da pokaže po svojim djelima – jer je On i čovjek – kako Adam zbilja zna slijediti i slušati svoga Boga. Tu snagu što je sotona oslabio kod prvog čovjeka, Uskrsli vraća nama po krštenju, po pričesti, po ostalim sakramentima. Daje sebe u ljudsko srce. Kada promatramo svoja dobra djela, ne samo u korizmi, nego sva dobra djela koja su iza nas, onda moramo vidjeti aktivnost Isusa u nama, zajedno s onim dobrim silama koje i mi posjedujemo: koje smo primili od roditelja po odgoju, koje smo sami izgradili. Sve ono plemenito u osobnoj povijesti jest moj osobni odgovor na Božju ljubav, koju je pokazao u rođenju Isusa Krista, u naučavanju i u čudima, u patnji, u smrti i u uskrsnuću. Matejevo evanđelje, kao i svako evanđelje, jest opis Božjeg djela u Sinu koje očekuje našu volju, odluke, ruke kako bismo odgovorili adekvatno na prvi i temeljni čin nebeskog Oca.

U Isusu se rodio novi čovjek. U korizmenom vremenu, ali i izvan njega, u nama, u našim djelima se pokazuje da smo već na tom putu duboke obnove. Onaj koji smisao svog života vidi u življenju za bračnog druga, za obitelj, biti dobar radnik, prijatelj, itd., daje dobar odgovor na čin Oca i može biti siguran da je obnovljen u svome duhu, što će slijediti ono kamo vodi korizmeno vrijeme, tj. u uskrsnuće. Bog će tada u potpunosti obnoviti Adama: i u duhu i u tijelu. Kršćanin do tog trenutka daruje iz sebe: on zna da je na početku Očev dar, isto tako i na kraju, a vrijeme između ovih darova jest njegov odgovor u ljubavi, u onih 70-80 godina pokazati zahvalnost što pripadamo novoj generaciji obnovljenih ljudi.

Povratak u kuću Očevu

Uvriježeni je običaj kršćana ispovijedati osobne grijehe i za njih se pokajati osobito u pripremi za velike blagdane kao što su Velika Gospa, Božić i Uskrs. Budući da je Crkva pozvana poučavati vjernike o sakramentima koje vjernici primaju i s radošću slave za spas svoje duše i dobrobit svoje zajednice, čini se potrebnim razmotriti nužnosti uključivanja ekološkog obraćenja u ispitivanje samih sebe prigodom pripreme za sakrament Pomirenja. Sakrament Pomirenja jedan je od važnih momenata u podizanju svijesti da je odgovornost i briga za stvorenja (kršćanska) dužnost svake osobe, a napose vjernika koji traži pomirenje s Bogom i ljudima.

Ekološki grijeh i primjerena pokora

Često ne smatramo da su pitanja o odgovornom ponašanju prema prirodi važna u pripravi za osobnu ispovijed. Ipak, grijesi protiv okoliša – ekološki grijesi – toliko su ozbiljni i štetni da njihovo činjenje utječe ne samo na naš osobni život, nego i na živote naših zajednica, počevši od obiteljskih do nacionalnih pa sve do globalne zajednice svog stanovništva i svih bića na Zemlji. Ovi grijesi predstavljaju velik prijestup i strašnu uvredu prema samome Bogu Stvoritelju te se očituju kao odbacivanje istine o poslanju čovjeka unutar zajednice svih stvorenja – da bude brižni čuvar i skrbnik, ravnatelj i domaćin u povjerenom mu svijetu (usp. Post 2,15). Čin pokore, kojemu je svrha popraviti učinjenu štetu vlastitim grijesima ili dati zadovoljštinu za učinjeno zlo, na žalost, ne odražava ozbiljnost štete učinjene grijehom pojedinca jer je često simboličan, te se sastoji od nekoliko molitava ili malih dobrih djela, a rijeko se događa da kao zadovoljštinu pokornik bude upućen na neko ozbiljnije pokorničko djelo koje će ga usmjeriti na promjenu životnog stila koji bi mogao dovesti do pravednijeg odnosa prema prirodi i stvorenjima. Čin pokore gubi svoj smisao ako ne sadrži kršćansko djelovanje koje vodi prema obraćeničkom preokretu dosadašnjeg životnog stila u ekološki prihvatljiv i održiv način ponašanja.

Ekološka dimenzija grijeha

Često zaboravljena i zanemarena dimenzija obraćenja kako ga Biblija opisuje jest ona da se obraćenje događa povratkom u zemlju, u kuću Očevu, u sigurnost koju ne pruža samo zagrljaj milosrdnog Oca i zajedništvo s braćom, nego povratak u stabilnost doma, povratak na vlastito tlo, ponovni ulazak u posjed vlastite zemlje, mirno stanovanje na zajedničkom imanju, ponovno uživanje u blagodatima koje zemlja svojom plodnošću

pruža i daje (Am 9,13-15; Ez 28,25-26; Mih 4,3-4). Povratak u zemlju u biblijskim tekstovima predstavlja novi život s Bogom, novi život u zemlji i sa zemljom. Izraelski narod nije nikada predstavljao svoj život s Bogom u vakuumu, nego samo u zemlji.

Tako i novozavjetna prisposoba o izgubljenom sinu i milosrdnom Ocu (Lk 15,11-32), koja se najčešće koristi kao paradigmatski primjer obraćenja nije samo pripovijest o pomirenju Oca i sina te braće međusobno, nego i prisposoba o povratku u vlastiti dom, na vlastitu zemlju. Činom prodaje naslijeđenog imanja, rasipanjem i neodgovornom ponašanjem prema materijalnoj imovini mlađi sin čini grijeh. Taj čin odvodi mlađeg nasljednika u stanje nesigurnosti i degradira ga na status bezzemljaša i lugalice bez doma. I u grijehu starijeg sina, koji je, premda fizički prisutan na Očevu imanju, ipak neudomljen i neudomaćen očit je grijeh protiv zemlje. U vlastitoj kući i na vlastitoj zemlji doživljava se i osjeća strancem. Imanje na kojemu boravi i zemlju na kojoj živi ne doživljava svojom imovinom i svojim domom, niti se za njih brine kao za svoje (usp. Lk 15,29-30). Nedoživljavanje samoga sebe dijelom zajednice života Očeva doma jednak je ekološkom grijehu mlađega sina koji je taj isti dom i imanje obescijenio, pretvorio ga u potrošnu robu. Ni jedan ni drugi sin nisu se na Očevom imanju osjećali svoji na svome, niti su ga doživljavali mjestom vlastite sigurnosti, udomljenosti i smještenosti. Grijeh protiv Boga i grijeh protiv braće ujedno je i grijeh protiv zemlje. I obrnuto, grijeh protiv zemlje u isto je vrijeme i grijeh protiv braće ljudi i samoga Boga (LS 8).

Obraćenje i ekološka pokora

Briga za sva bića i sve stvorove moralna je obveza kršćana i podrazumijeva aktivnost, djelovanje i zauzimanje. Čovjek nije stvoren biti samo puki promatrač svijeta. Već i sama neaktivnost unutar vlastitog okoliša može biti uzrok ekološkom grijehu propusta. Ekološko obraćenje podrazumijeva vjeru da su u svijetu svako biće i svaki stvor načinjeni da budu svoji na svome. Zato su konkretna djela ekološke pokore nužan dio vjerničke djelatnosti kako bi se počinjeni grijesi i nastale štete što je moguće prije popravile. Pomirenje s Bogom i s ljudima nužno se iskazuje djelima pomirenja i pokorničkim djelima koja imaju cilj barem očuvati ono što još nije uništeno, a ako je ikako moguće, i usmjeriti vlastito djelovanje prema boljem i kvalitetnijem suživotu ljudskog roda sa svim bićima i stvarima koja ispunjavaju okoliš njegova postojanja. Nije moguće ispravno vjerovati i biti kršćanin, a ne brinuti za okoliš i nemarno se ponašati prema stvorenjima (LS 64).

Razgovor s Radom Marijom Bagarić

Rad za drugoga – zadaća svakoga kršćanina

Zv.: Veljača je mjesec u kojemu smo na posebni način obilježili Svjetski dan bolesnika na blagdan Gospe Lurdske. U ožujku je započela i korizma kada osobitu brigu i pažnju pokazujemo upravo prema potrebitima, bilo onima koji trpe na tijelu, na duši ili su pak u materijalnoj oskudici. Na koji način vidite svoje „kršćansko poslanje u svijetu“?

Rada M. Bagarić: Rođena sam i odrasla u kršćanskoj obitelji, gdje se puno molilo i oslanjalo na Božju providnost. Moja obitelj je trpjela razna maltretiranja zbog, ne samo katoličke vjere već općenito vjere u Boga. Tako da se u meni veoma rano probudila sućut za sve marginalizirane ljude, za odbačene, za one u patnjama, bilo zbog drugih bilo zbog bolesti. Ne trudim se inicirati mnogo, samo molim Boga da ono što je naumio ostvariti preko mene i ostvari jer sam otvorena za Njegov poziv u svemu što hoće. Namučila sam se za vrijeme školovanja koje je bilo u vrijeme rata i bilo prekidano više puta zbog raznih poteškoća. Svako moje obrazovanje usmjereno je prema radu s ljudima i traje evo i danas. Ne sakupljam diplome već mi obrazovanje pomaže u tom „kršćanskom poslanju u svijetu“. Moje pastoralno djelovanje traje od kada otvorim oči do večeri dok ih ponovo ne sklopim za počinak, a to je uostalom zadaća svakog kršćanina. Majke i očevi djeluju u svojim obiteljima, na poslu, i evo gdje god nas je dragi Bog postavio da možemo biti „svijeće na koje se pali svjetlost“.

Zv.: Već nekoliko godina bavite se palijativnom skrbi koja na ovim našim prostorima, nažalost, još uvijek nije zaživjela. Možete li nam u kratkim crtama pojasniti o čemu je zapravo riječ?

Rada Marija Bagarić rođena je 1974. godine u Vrbasu. Osnovnu školu završila je u Krušćiću. Po zanimanju je odgojiteljica, a naknadno je završila medicinsku školu te već sedam godina radi u palijativnoj skrbi.

Na Teološko-katehetskom institutu u Subotici završava diplomski. Bavi se pastoralnim radom na župi u Krušćiću. Koordinatorica je Udruge Betlehem Subotica, članica je Inicijative „40 dana za život“, čiju istoimenu emisiju vodi na Radio Mariji, kao i emisiju „Na strani života“, povremeno piše za *Zvonik*. Članica je Franjevačkog svjetovnog reda. Trenutačno živi i radi u Austriji.

Rada M. Bagarić: Hospicij dolazi iz zapadnih krajeva, točnije početci su vezani za Englesku. Bolesnicima kojima nije bilo lijeka ukazivala se pomoć u vidu neprestane njege do smrti. U ono vrijeme to nije bio dug period. U suvremenom društvu medicina je napredovala toliko da se palijativna skrb može pružiti u određenim situacijama tj. bolestima, održavajući čovjeka na životu dugi niz godina. Palijativa najviše podrazumijeva negu kod kuće, gdje je pacijentu omogućeno da do smrti bude u svojoj obitelji. Gdje god sam do sada radila imali smo stacionar, tj. ambulantu, gdje su također smješteni pacijenti, ali najčešće je moj rad na terenu. U palijativi nema oživljavanja niti se pacijent drži „umjetno“ na životu. Napretkom medicine oštećene funkcije organizma su potpomognute aparatima, ali kada nastane prirodna smrt, život se gasi. Nema reanimacije. To je po Božjem, i ovo spominjem zbog predrasuda o palijativi gdje se nekada misli da je ona nepotrebna. Kao što znamo da neke kršćanske zajednice kao i neke religije odobravaju eutanaziju. Pod palijativnom skrbi, između ostalih, su i pacijenti koji čekaju na presađivanje organa.

Na našim prostorima, nažalost, ovakva skrb još nije zaživjela, među ostalim i zbog materijalnih razloga. Međutim, mi znamo da su naši stari njegovali obiteljske i mještanske bolesnike u bilo kakvim bolestima i situacijama, da ih se nisu odricali do prirodne smrti! Zašto je danas teško brinuti o bakama i dekama, a gerijatrija vođena gerontologijom ostaje samo znanost umjesto najprirodnije obiteljske ljubavi!?

Zv.: Budući da se u svojem djelovanju zasigurno susrećete i s vjernicima, ali i s onima koji su ateisti, agnostici ili pak skeptici, jeste li u svojoj praksi primijetili na koji se način s teškom situacijom u kojoj se nalaze nose vjernici, a na koji ovi drugi?

Rada M. Bagarić: U palijativnoj skrbi radim u Europi koja je, još uvijek Bogu hvala, kršćanska. Do sada je svaki moj pacijent bio kršćanin, najčešće katolik, ali po Njemačkoj je bilo i protestanata. Sama činjenica da je vjernik protestantske crkve dao člana obitelji pod palijativnu skrb je znak da ne odobrava eutanaziju. Dakle, u palijativu su uključene samo kršćanske obitelji i nikada nisam imala nikakav neugodan slučaj. Obitelji su predivne, pune ljubavi i strpljenja i ja se na svom poslu većinom osjećam kao u djeliću Neba – jer se tu nekako u tom njegovanju bolesnika, što od strane nas medicinskog osoblja, što od strane brižne obitelji, osjeti ljubav koja je duboka i neopisiva, a sam prijelaz u vječnost je otvaranje Nebeskog Kraljevstva. To su trenutci koji se ne daju opisati.

Inače, u obiteljskoj atmosferi u kući, u prisustvu bolesnika se, gdje je moguće, a uglavnom je moguće, drže jednom mjesečno svete mise te se i bolesnici mogu pričestiti na način njima prilagođen prema zdravstvenom stanju. Umiranja su blažena i skrušena.

Agoniju smrti imala sam priliku vidjeti u mojoj obitelji. No, s obzirom na to da je osoba bila krštena nastojala sam joj približiti Božju Riječ koju je kroz neuredan život bila zapustila i izgubila. Bog je dao da poživi još toliko dugo dok nije skrušeno poželjela primiti sakrament pomirenja te pričest i agonija se pretvorila u blaženstvo! Umrkla je bez straha i mirno.

Zv.: Pokušavate li i na koji način pacijentima koji su vam povjereni na skrb i duhovno pomoći? Koliko vam vjera pomaže u toj zadaći, s obzirom na to da nije lako svakodnevno se susretati s najtežim bolesnicima?

Rada M. Bagarić: Do sada sam već pomalo i odgovorila na ovo pitanje. Naime, početci medicinske skrbi su u ženama, napose redovnicama koje su se potpuno posvetile brizi o bolesnicima. Ako se posvetite brizi o čovjeku za kojeg znate da nema lijeka njegovoj bolesti, onda doista samo želite da on blaženo umre upirući svoj pogled u Uskrslog Krista koji ga čeka u Vječnosti. Smrt je dio života čovjeka i taj prijelaz iz ovoga stanja u ono koje je nama još nepoznato i nedokučivo našim čulima, svojom skrbi i djelovanjem učiniti mirnim i blaženim je najveća zadaća u mom poslanju. (U tome nesebično pomažu *dia-koni* koji su zapravo vjernici volonteri iz crkve poslani da nas, medicinsko osoblje, odmijene nekoliko sati na dan praveći društvo bolesnicima na postelji čitajući im Sveto pismo, razna štiva, razgovarajući s njima i slično.)

Zv.: Biste li iz višegodišnje prakse u palijativnoj skrbi mogli izdvojiti neki događaj, susret ili iskustvo koji je na vas ostavio trajni dojam ili pouku za cijeli život?

Rada M. Bagarić: Znam doista mnogo žena (čak i muškaraca!) koji su otišli u Europu čuvati stare ljude po kućama. Nazivaju se njegovatelji. To je predivna zadaća za onoga tko je tako i shvati. Ovi ljudi su u preko 90% slučajeva dementni ili u drugim teškim psihičkim

stanjima. Veoma težak i zahtjevan posao. Čula sam razna i divna, ali i jako stresna i užasna iskustva od ovih ljudi. No, moji pacijenti su u sasvim normalnom psihičkom stanju, mentalno zdravi. Ne bih nabrajala bolesti i stanja, ali evo jedan zanimljiv primjer je da oni pacijenti koji boluju od amiotrofične lateralne skleroze i samo su im oči pokretni organi komuniciraju laserski preko računala. Dakle, pogledom pišu po zaslonu računala tako da možemo pročitati i znati što žele, kako se osjećaju, itd.

Za mene nezaboravan događaj nije iz mog posla već opet iz moje obitelji. Moj otac je umro mojoj majci na rukama, u svojoj kući, poslije dugogodišnje teške bolesti. Pomiren u sakramentima i na rukama voljene osobe, skrušeno, mirno. Vjerujem da nema ljepše smrti od takve! Slične prijelaze gledam na svom poslu jako često.

Zv.: Trenutačno živite i radite u Austriji. Kakva je situacija glede crkvenog života na području na kojem živite? Pruža li vam on mogućnost za aktivnijim djelovanjem?

Rada M. Bagarić: Pastoralnom katehezom se bavim na mojoj župi uz pomoć župnika kao i na području Vojvodine ispred Udruge *Betlehem*. Nastojimo širiti Božju Riječ, tj. evangelizirati ljude gdje god se ukaže prilika i potreba. U Austriji sam od prošle godine i uključena sam u jednu župnu zajednicu, ali moj pastoralni rad i dalje je vezan za našu Subotičku biskupiju. Kroz ovaj apostolat znatni broj ljudi primio je srcem Božju Riječ i njegove zakone i poželjeli su živjeti kršćanskim, sakramentalnim životom. Mi smo ih uputili u uključanje u njihove teritorijalne župne zajednice te organizirali vjeronauk, krštenje i primanje ostalih sakramenata.

Zv.: Biti nekome krsni ili kum na krizmi velika je čast za svakoga kršćanina. Vi ste tu sreću imali jako puno puta. Rekli bismo da je to i posebna milost, a kako ju vi doživljavate?

Rada M. Bagarić: Da, Bogu hvala. Mislim da broj kao broj i nije bitan jer to su sve ljudi koji su primili sakramente, a oni nisu nikako samo broj. Natjerali ste me brojati, pa sam došla do točne znamenke koju neću reći, ali nešto je manja od 30 (smijeh). To su krštenja i krizme, ali i vjenčanja na kojima sam svjedok. Želim naglasiti da živeći na prostorima Srbije, tj. Vojvodine, neki članovi iz moje obitelji su u bračnim zajednicama s pripadnicima SPC, a svakako i veoma veliki broj mojih prijatelja su; i ja sam ponosna krštena kuma i u Pravoslavnoj crkvi.

Kroz pastoralno djelovanje upoznala sam mnogo ljudi kojima sam se približila kroz primjerenu katehezu i neki od njih su u tom našem hodu odlučili da ću im ja biti kuma kakvu preporučuje Crkva! Kada god su me pozvali od srca sam prihvatila kumstvo, osobito novorođenčadi i male djece. Ali bilo je tu katekumena, krizmanika i kao što sam već rekla vjenčanih. Smatram to velikom, neizmjeranom milošću. Naravno, poslije krštenja naše „muke“ tek počinju! Velike su to obveze prema svima, oni su sada svi skupa jedna moja nova obitelj. Vjerujem da ta znamenka nije konačna jer ni moje kršćansko djelovanje nije gotovo!

Križni put

Uvodna molitva*

Sav je naš život označen putovima. To su putovi naših misli, naših osjećaja, odluka, koraka. Svi putovi vode naprijed, ne vidimo im kraja. Svi su putovi beskrajni, sudbonosni, usmjereni u vječnost. Na svim putovima nalaze se kreposti i grijesi, prilike za spasenje ili propast. Ishod svakog puta ovisi o nama, zato na svakom putu bismo smjerove – u život ili smrt. Birati na svim životnim putovima obilježja križa znači ići sigurnim putem za Kristom do pobjede, do Uskrsa. Na tom putu neka nas prati Isusova i naša majka Marija.

*Autor uvodne molitve: vlč. Dragan Muharem

Stala plačući tužna Mati, gledala je kako pati Sin joj na križ uzdignut.

Prva postaja:

Isusa osuđuju na smrt*

Nepravedna osuda je teška. Isusa su nepravedno osudili oni koje je otkupio od grijeha i smrti. Apostoli i prijatelji su pobjegli. Marija je tu, sa suzama. A otac mu daje potrebnu snagu.

Danas su mnogi nepravedno osuđeni zbog vjere u Isusa, zbog dostojnog kršćanskog života, a nisu krivi ni zbog čega. Mnogi nikomu ne trebaju. Osuđeni su i odbačeni od ljudi. Isusova osuda se nastavlja.

Isuse, daj nam svima snage da izdržimo da naša ljubav i pouzdanje uvijek budu postojani i čvrsti.

Oče naš...

Dušom njenom razboljenom, rastuženom, ražaljenom, prolazio mač je ljut.

*Autorica postaje: Vesna Gatara

Druga postaja:

Isus prima na se križ*

Isuse, primio si križ na svoja leđa. Prihvatio si krenuti na put boli. Sve tek počinje, a ti si već prigrlio svaku bol, pad i udarac. Vidiš kako ja tako olako odbacujem križ koji trebam prihvatiti. Ne želim ni misliti na žrtvu i patnju. Sve želim izbjeći i krenuti lakšim putem. Ali to nije put na kojem bih slijedio tebe.

Isuse, dok gledam tvoju poslušnost Ocu, molim te za milost da prihvatim svaku žrtvu koju ćeš od mene tražiti. Neka me naš zajednički put prema Golgoti preobrazila da ti budem što sličniji. Ti možeš učiniti da moje neposlušno srce postane krotko poput tvoga.

Zdravo Marijo...

O koliko ucviljena, bješe ona uzvišena, Majka Sina jedinog!

*Autorica postaje: Ana Gaković

Treća postaja:

Isus pada prvi put pod križem*

Gospodine, pod teretom svakodnevnih prilika, briga i životnih teškoća, svatko je od nas pokleknuo na svojem životnom putu noseći breme svakodnevice. Terete koje sami sebi namećemo i koje nam protiv naše volje nameću bližnji naši. Teško je u takvom ozračju ostati stamen i jak u vjeri. Ali pogled na tvoj prvotni pad i poruge ljudi daju nam snagu ustati poslije svakoga pada jer znamo da na tom putu nismo sami.

Isuse, daruj nam milost da svaki put kada pod teretom rana poklekne i u kušnjama padnemo na životnom putu, držeći se za tvoju ruku i križ, mogemo ustati i nastaviti hoditi stazama života. Na tom putu budi nam oslonac i pomoć!

Slava Ocu...

Bol bolova sve to ljući, blaga Mati gledajući, muke slavnog Sina svog.

***Autorica postaje: Željka Zelić Nedeljković**

Četvrta postaja:

Isus susreće svoju svetu Majku*

Gledati voljenu osobu kako gorko pati... To je križ.

Kako svojoj majci pomoći da shvati što se sada događa? Kako majci objasniti da moraš trpjeti kako bi se ljudski rod spasio? Da tvoja smrt rađa život! Ona jedino vidi tvoje krvavo i izmučeno lice...

Što to rade mom sinu? Zašto ga toliko mrže?

Kolike majke širom svijeta plaču nad svojom djecom koja umiru u teškim mukama bolesti, gladi, zlostavljanja... Kako utješiti majku koja sahranila svoje dijete? Jedina utjeha jest uskrsnuće!

Blažena majko naša, ti koja si prošla križni put, pomozmi majkama širom svijeta da usprkos svojim bolima ostanu postoje u vjeri.

Oče naš...

Koji čovjek ne bi plak'o, Majku Božju videć' tako, u tjeskobi tolikoj!

***Autor postaje: vlč. Vinko Cvijin**

Peta postaja:

Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ*

Na svome križnom putu Isusu ponestaje snage. Ne može više nositi križ. Njegovi krvnici nemaju smilovanja prema njemu. Da im ne bi na putu umro, oni prisiliše heleniziranog Židova Šimuna Cirenca, koji se vraćao s posla, da on ponese Isusov križ prema Golgoti. Šimun prihvaća pomoći nesrećenom čovjeku Isusu i tako postaje simbol onih koji dragovoljno ili prisilno preuzimaju na sebe tuđi teret.

A što je s nama? Prihvaćamo li mi, poput Šimuna Cirenca, svoj životni križ i životni križ onih pored nas? Prihvaćajući svakodnevne poteškoće otvorena srca i prikazujući ih Gospodinu za svoje grijehe i grijehe svega svijeta, one će nam pomoći rasti u duhu strpljivosti, ljubavi i razumijevanju. Prihvaćanje svoga životnog križa vodi nas miru i radosti usred boli. Nositi svoj životni križ znači hrabro se suočiti sa životom bez straha, pretvarati poteškoće, kojih je uvijek u našem životu, u moralnu snagu. Razumjeti ljudsku bol znači poput Isusa istinski ljubiti Boga i bližnjega svoga. Poput Šimuna Cirenca pomozimo nositi križ onima koji trpe razne duševne i tjelesne boli.

Zdravo Marijo...

Tko protužit' neće s Čistom, kada vidi gdje za Kristom, razdire se srce njoj.

***Autor postaje: o. Mato Miloš, OCD**

Šesta postaja:

Veronika pruža Isusu rubac*

Koliko mi sami često pružamo „rubac“ svojim bližnjima? Kakvo lice može otisnuti u rubac ako nam ga tko pruži? Često u našim molitvenicama imamo izraz „kako je lijepo ogledalo dobila Veronika“. Korizma nam je vrijeme kada trebamo na poseban način pružiti „rubac“ bližnjima, ali i vrijeme kada naše lice treba biti takvo da možemo drugima, kada nam pruže rubac, ostaviti barem pomalo „lice“ kakvo je od Isusa dobila Veronika. Mnogi su u korizmi namrgođeni od posta, nemrsa i onoga čega su već odrekli tijekom korizme. Takvo naše lice nije potrebno Isusu, niti takav naš post, nemrs, odricanja. Naša korizma mora odisati osmijehom i „lijepim zrcalom“ da bi bila plodonosna.

Slava Ocu...

Zarad grijeha svoga puka, gleda njega usred muka, i gdje bičem bijen bi.

***Autor postaje: vlč. Dražen Skenderović**

Sedma postaja:**Isus pada drugi put pod križem***

Gospodin pada da spasi, dok ljudi padaju da propadnu. Eto razlike. Isus pada pod križem da pomogne ljudima ustati iz propasti. Jer bez pomoći Božje milosti, ljudi nemaju snage podignuti se nakon pada u grijeh.

Gospodin pada pod križem i pri tome ostavlja darove. Vidljive darove nevidljive Božje milosti. Sakramente. To su njegovi trajni darovi koje je ustanovio za sve one koji hoće ustati, ponovno krenuti.

Gospodine, često padamo u grijeh, po zasjedi đavolskoj, po vlastitoj slabosti, po zlobi ljudskoj. A Ti Gospodine padaš pod križem da nas od svega toga oslobodiš i da povratiš izgubljeno, Božju milost. Po tom tvom daru možemo ustati i ići dalje. K Tebi. U skladu s Tobom.

Oče naš...

Gleda svoga milog Sina, ostavljenog sred gorčina, gdje se s dušom odijeli.

***Autor postaje: o. Zlatko Žuvela**

Deveta postaja:**Isus pada treći put pod križem***

I opet si pao pod svojim križem koji ti je i suviše težak. Sav si iscrpljen od križa, ali si iscrpljen i od drugih zlih čovjekovih postupaka, iscrpila te, Isuse, zloća ljudi. Teško ti je, sve te boli i ne možeš više. Svi misle da ti je kraj, ali ti ne posustaješ. Dižeš se, dižeš se polako i ideš dalje jer još nije kraj. Želiš do kraja izvršiti volju Očevu i želiš spasiti čovjeka, a za to je potrebno puno muke i puno ljubavi. Iako nemoćan, ustaješ, uzimaš svoj križ i kako god da ti je teško nastavljaš dalje.

Molim te, Isuse, u ovoj postaji, kada mislim da ne mogu više i kada posustanem i kada padnem pod svojim teškim životnim križevima, da se sjetim tebe, da ustanem i nastavim dalje prema svome cilju.

Slava Ocu...

Neka ljubav srca moga, gori sveđ za Krista Boga, da mu u svem omilim.

***Autor postaje: mons. Slavko Večerin**

Osma postaja:**Isus tješi jeruzalemske žene***

Žene su uvijek bile uz Isusa. Sada su pak s njim na putu križa. Isus želi utješiti njih koje plaču. On vrlo dobro zna da vrši Očevu volju za otkupljenje čovječanstva dok nosi križ i ide prema svome raspeću. To je njegov put, on ga svjesno izabire ali žene što ga žale

to ne razumiju. Isus ih tješi i upozorava da on ne treba njihove utjehe niti suza te im govori da radije plaču zbog sebe i svoje djece. Isus zna za njihove grijeha i zna koliko grijeh udaljuje čovjeka od Boga. Udaljuje ga u toj mjeri da čovjek može završiti izvan zajedništva s Bogom, u paklu. Isusu je stalo do dobra i spasenja njihovih duša i zato im se ljubazno obraća.

Zdravo Marijo...

Vrelo milja, slatka Mati, bol mi gorku osjećati, daj da s tobom procvilim!

***Autor postaje: vlč. Goran Vilov**

Deseta postaja:**Isusa svlače***

Vojnici, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i razdijeliše je na četiri dijela – svakom vojniku po dio. A uzeše i donju haljinu, koja bijaše nešivena, otkana u komadu odozgo do dolje. Rekoše zato među sobom: „Ne derimo je, nego bacimo za nju kocku pa komu dopadne“ – da se ispuni

Pismo koje veli: „Razdijeliše među se haljine moje, za odjeću moju baciše kocku“ (Iv 19,23-24).

Jesam li čuvao dostojanstvo svoga tijela, svoje osobe ili sam to dostojanstvo rušio prljavim mislima, riječima i djelima?

Gospodine Isuse Kriste, ti si uzeo našu sramotu na sebe. Pomozi nam da čuvamo svoje dostojanstvo koje si nam darovao stvarajući nas na svoju sliku. Zaodjeni nas u dostojanstvo i čistoću krsne haljine koju si nam povjerio u času našega krštenja.

Oče naš...

Rane drage, Majko sveta, spasa za me razapeta, tisni usred srca mog!

***Autor postaje: vlč. Željko Šipek**

Jedanaesta postaja:

Isusa pribijaju na križ*

Gospodine, ljudi od tebe puno očekuju. Puno je problema koje samo ti možeš riješiti, puno poteškoća koje samo ti možeš otkloniti. Naše su sile često nedostatne. Zato smo često nezadovoljni: puno toga ne uspijevamo riješiti i postići, a ti ne interveniraš kada mi to očekujemo. Ali kako bi i mogao kada smo ti ruke i noge čavlima probili i pribili na križ. To se, Gospodine, događa uvijek kada nismo spremni potpuno prihvatiti tvoju volju i slijediti tvoj put. Svaki put kada propustimo bližnjima o tebi govoriti, mi ti Gospodine zatvaramo usta. Svaki put kada ne vidimo ili ne čujemo vapaje potrebitih, mi ti Gospodine zatvaramo oči i uši. Svaki put kada ne djelujemo kao vjernici, većemo i sputavamo tvoje ruke i noge. Pomozi nam, prihvatiti tvoju volju i u život je provoditi. Amen.

Zdravo Marijo...

Neka dođu i na mene, patnje za me podnesene, Sina tvojeg ranjenog.

***Autor postaje: vlč. Josip Štefković**

Trinaesta postaja:

Isusa skidaju s križa*

Marija tvoja i naša majka drži tvoje presveto tijelo u svome krilu. To je majka koja i dalje moli, nada se, trpi i ljubi svoje dijete. Ona se rastaje od tebe, ali ne očajava. Njen život zasnovan je na vjernosti Bogu kojem je rekla: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi“. Pod križem ona ne odustaje nego započinje iznova.

Isuse oprosti nam za sve zablude, grijehe i propuste. Svaki naš pad ranjava tvoje Presveto srce koje je na križu platilo cijenu našega otkupljenja. Kajemo se što smo tako malo mislili na Tebe i zato ti i mi želimo s tvojom Majkom, koja te i mrtvog nježno primila u krilo, iskazati nježnost, zahvalnost i ljubav.

Gospodine, učini nas spremnima sve prihvaćati i ljubiti kao Marija. Pomozi nam da otvorimo svoje srce i predamo svoj život u tvoje ruke, po primjeru tvoje i naše majke Marije. Amen.

Oče naš...

U tvom društvu uz križ stati, s tobom jade jadovati, želja mi je jedina.

***Autorica postaje: s. Silvana Milan**

Dvanaesta postaja:

Isus umire na križu*

Poslije mnogo muka Isus umire na križu. Bez snage, žedan, preplavljen uvredama, ljutnjom, mržnjom, ravnodušnošću. Nakon iskustva samoće kada ga je Otac napustio, on kaže: „Gotovo je.“ Oče, učinio sam što si htio. Spasio sam ljude od pakla. Platilo sam ti otkupninu za njih. Ispunio sam svoju ulogu, učinio sam što sam trebao. „U tvoje ruke predajem duh svoj.“ Đavao nije uspio slomiti Isusa. Ni bolovima ni mržnjom ni cinizmom. Krist je ispunio svoju ulogu i ostao vjeran Ocu.

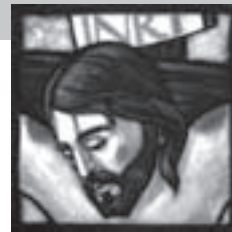
A što radim ja? Kako pokušavam živjeti? Što bih rekao da sam na Isusovu mjestu?

Ljudsko srce, tvoje, moje, svih nas bogatije je nego što mislimo. Osjetljivije je nego što možemo zamisliti. Ono je tvorcem neočekivane energije. To je rezervoar moći, često neslućen ili potisnut vlastitom nesigurnošću, frustrirajućim uvjerenjem o vlastitoj nesposobnosti. Pokušaj pronaći istinu koja je duboko u tebi. Ne ustručavaj se postaviti osnovna pitanja. Slušaj glas u dubini svoga srca.

Pomolimo se: Bože, daj mi mudrost da shvatim da sam ja samo upravitelj svog života, a ne njegov vlasnik. Slava Ocu...

Daj mi s tobom suze livat', Raspetoga oplakivat', dokle dis'o budem ja.

***Autor postaje: vlč. Frantisek Gasparovsky**

Četrnaesta postaja:

Isusa polažu u grob*

Često smo se našli u tužnim životnim situacijama, kada nije bilo vremena za žalovanje, trebalo je djelovati. Tako je bilo i Josipu iz Arimateje. Kada je dobio tijelo Isusovo, barem je mogao neko vrijeme provesti s njim nasamo. Sigurno je u jednom trenutku pomislio: „Bolje bi bilo da sam ja umro za njega“. Dok zavija tijelo u platno, u sebi se oprašta s njime. Moli ga za oprost jer vjeruje da je mogao učiniti više. Grobna šutnja. Josip pažljivo dokotrlja kamen na grobna vrata. Kao da je u srcu čuo „Hvala ti“. Zadnji pogled i odlazi. Marija Magdalena sve to promatra iz daleka. „Zar je moralo tako biti?“ – prolazi joj kroz misli.

Zdravo Marijo...

Kada dođu smrtni časi, Kriste, Bože, nek' me spasi, Majke tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi, dušu onda uzmi ti mi, u nebeski blažen dvor.

***Autor postaje: Dušan Balažević, bogoslov**

Završna molitva*

Zahvaljujemo ti, Gospodine, na svim milosnim poticajima koje si nam udijelio u ovoj pobožnosti. Poslije ovog razmatranja vraćamo se u svijet birati smjerove koji su na našim životnim putovima označeni tvojim križem. To biranje nije lako jer svijet pred nas stavlja zamke i napasti. Zato se moramo boriti pod zastavom tvog križa. Ti si nam rekao: *U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet* (Iv 16,33).

***Autor završne molitve: vlč. Dragan Muhare**

Hvaljen budi Isus Krist, raspeti naš Otkupitelj, i njegova, pod križem žalosna, Majka Marija.

Fotografije križnoga puta preuzete s: <https://www.qumran2.net/indice.php?c=disegni&id=30&tutti=1>

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Ispovijed (2)

Tako ispovijedaj, kako želiš da tebe ispovijedaju, ne muči, nego ojačaj grešnike u dobroj volji, u nebu je uživanje bez poteškoće. (Theologia pastoralis, 002675)

Otac Gerard je doista bio strpljivi i blagi ispovjednik, koji nije u ispovjedaonici „gnjavio“ pokornike, nego ih je hrabrio i poticao da otvore svoju dušu Bogu, koji proniče naša srca i vidi sve što je prljavo u ljudskom srcu, te iskreno ispovjede sve svoje grijehе, bez zatajenja. Kao iskusni ispovjednik, o. Gerard poučava ispovjednike: *Tako ispovijedaj, kako želiš da tebe ispovijedaju, ne muči, nego ojačaj grešnike u dobroj volji.* Ne moraliziraj, nego strpljivo slušaj što pokornik govori i pomози mu da sve izreče što mu je na savjesti i što ga tišti. Svatko, tko je iskreno pristupio u ispovjedaonicu, došao je s namjerom očitovati stanje svoje savjesti ovlaštenom svećeniku koji u ispovjedaonici predstavlja samoga Isusa blagog i ponizna srca. Otac Gerard zapisuje: *U ispovijedi, (svećenik), neka pokornika navede da grijehе lako iskaže. Navede ga kad pobožno čini križ nad njim, mirno ga sluša, pita, hrabri, pouči, da nanovo ne padne. Svaka riječ neka je krilatica (zrakoplov), po kojoj se k nebu diže dušica* (Isto, 002973-74). Na drugom mjestu zapisuje: *Tako moram paziti na pokornika, kao da je važnije stanje penitenta i apsolutija, spram sv. Tijelu i Krvi postupanje i konsekracija, nego svoja egzistencija* (Isto, 002744). Čitajući i razmatrajući nauk sv. Male Terezije, o. Gerard u ispovjedaonici konkretno primjenjuje njezin nauk, da se duše ne smiju voditi drugim putem, nego onim koji je od Boga određen (Isto, 002722).

Ispovjednik i duhovni savjetnik Bogu posvećenih osoba i vjernika laika

Otac Gerard bio je vrlo cijenjeni ispovjednik i voditelj duhovnih vježba mnogim redovničkim i svećeničkim osobama u Bačkoj, kao i vjernicima laicima. Kada je mons. Lajčo Budanović

bio izabran za apostolskog administratora Bačke administrature, a mons. Matiša Zvekanović izabran za subotičkog biskupa, prije biskupskog ređenja obavili su svoje duhovne vježbe u somborskom Karmelu i ispovjedili su se kod o. Gerarda. Svećenici, redovnici i redovnice s područja Subotičke biskupije dolazili su o. Gerardu na ispovijed i tražili duhovni savjet za svoj svećenički i redovnički napredak. Svi su oni jednodušnog mišljenja da je o. Gerard, imao vremena strpljivo saslušati svaku duhovnu osobu i poticati ih na nasljedovanje Isusa Krista, da sve u redovničkom, svećeničkom i biskupskom životu prime kao dar iz Božje ruke. Plod ispovijedi kod o. Gerarda imao je svoj učinak: osjećali su se radosnima, utješanima, spokojnima, lakšima, preporođenima milošću sakramenta pomirenja. Kod sluge Božjega o. Gerarda ispovijedali su se i viđeniji građani Sombora: liječnici, kirurzi, učitelji, prosvjetni djelatnici i vojska. Otac Gerard uživao je veliki ugled među svim slojevima ondašnjeg društva. Njega su tražile duše, a ne da je on njih tražio. Zašto? Zato što su osjećali da taj Božji čovjek na izvanredni način živi intimnost s Bogom, iz sebe zrači Boga koji poziva na obraćenje i pomirenje. Otac Gerard cijenio je svakog čovjeka jer je u njemu gledao tajnu njegova unutarnjeg života, tajnu njegovih misli, slobodne volje i njegove savjesti. U svakom je od njih gledao njegovu svetost i njegovu grešnost. Bio je svjestan da je grijeh uvijek čovjekov slobodni čin u odnosu na Boga. Bio je svjestan da je grijeh mračna stvarnost u odnosu na čovjeka i Boga, ali i tamni odnos prema drugim ljudima. Bio je žalostan zbog čovječjeg bijega od Boga jer čovjek s grijehom svjesno odbacuje Božji pogled čovjekova života na zemlji i u vječnosti. U pripravi za Uskrs, 8. travnja 1933., o. Gerard zapisuje: *Jedina je nevolja grijeh, a protiv ove lijek, sv. ispovijed. Bijelo ruho izgubimo kada grijешimo, ali nanovo obučemo kada se ispovjedimo. Istina da je oluja kriza za ovaj život, ali po ispovijedi ipak imamo mir* (Isto, 003154).

(nastavlja se)

10. veljače

José Sanchez del Rio

* 28. ožujka 1913. † 10. veljače 1928.

UPanami je od 22. do 27. siječnja 2019. godine održan Svjetski dan mladih. Zaštitnik toga svjetskog skupa bio je sveti José (Josip) Sanchez del Rio s još sedam blaženika i svetaca Katoličke crkve. Josipu je bilo samo 14 godina kada je pretrpio okrutno mučeništvo. Njegovi su mu mučitelji polagano gulili kožu s tabana, morao je bez cipela trčati po dvorani i hodati putem do groblja, po kojem je za tu priliku prosipana sol. Dječaka su gurali i tukli. Bio je sam krvav, pretučen, ali do smrti nije prestajao ispovijedajući svoju vjeru vikati „Živio Krist Kralj!“

Meksički diktator Carranza uveo je u Meksiku ustav u namjeri da uništi Crkvu. Zabranjen je vjeronauk za maloljetnu djecu, zabranio je vjerski tisak, svećenicima je oduzeo građanska prava, građanski brak je proglašen obvezatnim. Carranzov nasljednik, Calles Plutarco Elia je taj ustav 1925. godine proveo u djelo. Katolici su prognani iz državne službe, zabranjen je katolički tisak. Godine 1927. je oduzeta crkvena imovina, svećenici stranci su protjerani, zatvorene su katoličke škole i mnoge crkve, zabranjeni su javni vjerski obredi. Od 1920. do 1935. godine trajala je pobuna meksičkih katolika. Ta je pobuna poznata pod imenom „guerra cristera“. Bio je to *otpor kršćana protiv politike i djelovanja centralne meksičke vlade u provođenju liberalno masonske politike protiv Katoličke crkve, klera i javnoga ispovijedanja vjere u Meksiku. Tada su kao Kristovi svjedoci stradali mahom laici, ali i mnogi svećenici, redovnici i redovnice.* Tih godina je nakon mučenja i zlostavljanja u Meksiku ubijeno 5300 katolika, uglavnom laika, ali i redovnika,

redovnica među kojima je bilo i 300 svećenika. Otpor i mučeništvo kršćana je bio pod geslom „Krist kralj!“ i stoga je taj otpor i progon kršćana nazvan „Cristero rat“.

Među meksičkim mučenicima posebno mjesto zauzima dječak José Sanchez del Rio. Rođen je 28. ožujka 1913. godine i s tek nešto više od deset godina već je bio apostol među svojim vršnjacima. Učio ih je moliti, okupljao ih je u crkvi na klanjanje Isusu u Presvetoj Euharistiji. Izbijanjem „Cristero rata“ 1926. godine njegova dva starija brata odlaze u narodnu vojsku koja pokušava vratiti u Meksiko vjerske slobode. José nije stupio u tu vojsku jer je imao samo 13 godina, tj. bio je nešto stariji od djeteta. Kad mu je bilo 14 godina José Sanchez del Rio je posjetio grob blaženog Anacleto Gonzáles Floresa – jednog od meksičkih mučenika. Na grobu se zavjetovao Bogu da će umrijeti u obrani vjere. Premda je bio maloljetan, José se uključio u oslobodilačku vojsku, da i on pridonese obrani vjere. Postao je zastavnik kod jednog generala. Za vrijeme bitke 6. veljače 1928. godine njegov je general ostao bez konja. Zato je José dao generalu svoga konja, da spasi živu glavu. Rekao je, da generalov život vrijedi više od njegovoga. Ubrzo nakon toga je dječak, nenaoružan i bez konja pao u ruke vojnicima federalne vojske. Joséa su vojnici zatvorili u krstionicu jedne crkve, koja je bila pretvorena u zatvor za *Cristeros*. Mučenici su u krstionici i u crkvi glasno pjevali i molili. Pjesma i molitva se čula i kada su ih vojnici vrijeđali, tukli i okrutno zlostavljali. Tamničari i mučitelji nisu pokretali nikakav sudski postupak, već su Joséa njegovi mučitelji nagovarali, da se odrekne vjere, pa će biti slobodan. Nudili su mu veliku svotu novaca, veliku vojničku karijeru. Obecavali su mu da će živjeti u Sjedinjenim Američkim Državama, samo da se odrekne vjere. Njegovi su roditelji skupili novaca za otkupninu koju je tražila vlada. Ali ih je José uspio nagovoriti da ne plate otkupninu. Dječak je potajno primio svetu Pričest, koju mu je donijela njegova teta Magdalena. Poslije Priečesti počela je njegova krvava muka. Vojnici su mu polako gulili kožu s tabana, natjerali ga da trči dvoranom bez cipela i da hoda putem do groblja koji su posuli solju. Gurali su ga i tukli na tom putu do mjesta gdje su ga odlučili ubiti. Bio je sav u krvi, ali nije prestao izvikivati riječi svoje vjere. Na groblju su odlučili ubiti dječaka, ali tako da se ne čuju pucnji. No zapovjednik čete bio je ogorčen njegovim stalnim zazivanjem Krista Kralja, pa ga je ubio pucnjem iz pištolja. To se dogodilo 10. veljače 1928. godine. Posljednje su mu riječi bile: „Živio Krist Kralj! Živjela Blažena Djevica od Guadalupe.“

Sjećanje na dječaka Joséa ostalo je nepromijenjeno u Meksiku tijekom posljednjih 80 godina, a Crkva ga je 20. studenoga 2005. godine s 12 drugih kolega vjernika – mučenika proglasila blaženim. Papa Franjo ga je 16. listopada 2016. godine sa spomenutim mučenicima proglasio svetim. José je najmlađi među njima. Tijelo mladog mučenika ostalo je do danas neraspadnuto.

(Ne)uspješna korizma

Korizmu shvaćam kao vrijeme mijenjanja. Razumijem da je tako, i tome ne tražim dodatne razloge, prihvaćajući krug liturgijske godine, a i osjećajući da mi je potrebna promjena. Tu potrebu osobito osjećam u umoru od svakodnevice, blažene, jednolične, obiteljskoga blagoslova pune svakodnevice, gdje cijeli ambijent teži nepromjenjivosti i statičnosti. Jedan se ravnatelj žalio da su mu ljetni dani nezanimljivi. „Izlazim ujutro iz klimatiziranoga stana, ulazim u klimatizirani auto, izlazim iz njega, ulazim u klimatizirani ured, tamo boravim osam sati, izlazim iz njega, ulazim u klimatizirani auto, izlazim iz njega, ulazim u klimatizirani stan, malo se odmorim i ponovno isto“, uzdahnio je duboko on. Možemo osjećati bijes prema hedonizmu života ovakvoga čovjeka, no moramo priznati da se najbolje osjećamo u sigurnoj nepromjenjivosti – onda kada nam se čini da sve možemo predvidjeti, a da sebe ne moramo mijenjati. Kada stigne poziv za iskakanje iz kolotečine, bunimo se, teško nam je i naporno. „Tata, ostavi me još jednu minutu u krevetu!“ Redovito to čujem od svoga sina kada ga ujutro budim. Tu jednu minutu udobnosti ne traži da bi imao vremena prilagoditi se na ustajanje, nego da je potroši na posebno sladak san, sublimirajući u (svojih pretpostavljenih) 60 sekundi sav svoj odmor.

Naši nas vjerni pratitelji, katolički portali, obasiplju shemama planiranja korizme. Sasvim ispravno pokušavaju dočarati čega u korizmi *mora* biti više (sažmimo to u: post, molitva, djela ljubavi, sakramenti), a čega *može* biti manje (sažmimo to u: nepotrebnosti koje nam opterećuju život, a siguran su put udaljavanja od Boga). Gotovo da svatko ima idealnu priliku izabrati svoj korizmeni put, i gotovo da kolege koji portale uređuju i za njih pišu jamče korizmeni uspjeh. Jer, jednom kada, na koncu toga puta, opet uđemo u atmosferu Svetoga tjedna, a posebice Velikoga petka, možemo se pitati: je li nam korizma bila uspješna?

Priznajem, mnoge moje korizme nisu bile uspješne. Upravo me je Veliki petak uvjerio svaki puta kada sam doživio neuspješnu korizmu, da je to baš tako. Nisam se držao odreknuća koja sam sebi zacrtao. Nalazio sam, vrlo uspješno, razloge za ne ispovjediti se, i to češće onda kada sam bio baš odlučan to učiniti. Petkom nakon posla, kada u mojoj župnoj crkvi započinje pobožnost križnoga puta, bio sam baš umoran i „morao“ sam

Na Kalvariji smo, dakle, Isus i mi. Isus i ja! Sve račune koje je trebalo platiti za moje trapave i neuspješke korizme, svaki dug koji sam ostavio svojim padovima (u korizmi još više: svojim propustima), svaki, do jednoga – plaćen je. Nema kršćana, nema ljudi uopće koji nisu svjesni činjenice da se dug koji napravimo jednostavno mora platiti. Često, kada Isus s križa kaže svoje posljednje riječi: *Svršeno je* (Iv 19,30), čujem to kao: „Plaćeno je“.

Ima li, dakle, neuspješnih korizmi? Vjerujem da je korizma vječita prilika za nas vječite Očeve dužnike. Ne dajmo, kako to jedan naš bibličar kaže, da vrijednost Isusove muke za nas bude izgubljena!

propustiti i pobožnost i misu. A i kada sam sudjelovao u pobožnosti, kao da nisam. Zamjerao sam čitačima što čitaju uvijek isto razmatranje. Zamjerao sam pjevačima što nisu glasniji, zamjerao sam onima što nisu došli da nas je malo, zamjerao svećeniku što ne popularizira više tu dragu pobožnost... Drugi nisu imali nikakve koristi od moje korizme! Ako sam i dao veću milostinju, ona je vazda simboličan i sićušan dio mojih primanja. Ako sam i pogledao samilosno nekoga na ulici koga sam proglasio prljavcem, ako sam mu išta udijelio, bilo je to skoro isključivo u cilju mojega udaljavanja od njegove životne situacije. Post? Da, poneka kokoš je živa još uvijek jer ih petkom nisam jeo. No, zato su proizvođači slatkiša dobro zaradili na meni, jer, eto, nisam baš ni jednog dana nakon posla mogao izdržati do obiteljske večere. I ljutio sam se baš svaki puta kada me je supruga korila što sam sve deblji.

U takvome se stanju provlačiti kroz korizmu i provući se do Svetoga trodnevlja više je nego propast. To ne bih nikome preporučio. Razlog tome je što nas sve kršćane Veliki četvrtak, a posebice Veliki petak na najoštrij način ogole, a njihovo ozračje ispituje najdublje ponore naše osobnosti. Ono što smo od naših stranputica sakrivali bude otkriveno Isusovim prodornim pogledom s križa. I nije čudo da nas uvijek jednako pogodi Četvrta pjesma o Sluzi Jahvinom jer u njoj vidimo vrlo jasno događaje Isusove muke. Tko može ne zadrhtati, tko je čvrsta da ne zaplače kada čuje Izaijino proročstvo, izrečeno stoljećima prije događaja na Kalvariji: *Za naše grijehe probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna - radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše* (Iz, 53,5)?

Svjedočenje iz vlastita iskustva

Nedostatak očinske figure

Nastavak svjedočenja djece koja su rasla i odgajana u istospolnim „brakovima“. Katy Faust, Dawn Stefanowicz, B. N. Klein i Robert Oscar Lopez, svi djeca homoseksualnih roditelja, dali su iskaze protiv ozakonjenja istospolnog „braka“ pred Petim sudbenim kotarom uz New Orleansu (Louisiana).

Robert Oscar Lopez ispričao je pred sudom da je njegov odgoj, koji su mu pružile majka i njezina dugogodišnja partnerica, predstavljao „najbolje moguće uvjete za odgoj djeteta unutar istospolne veze“. Pa čak i uz takav odgoj, Lopez je svjedočio da ga je nedostatak očinske figure u njegovu životu, u kombinaciji s utjecajem radikalne gay kulture u čijem ozračju je odgojen, doveo do destruktivne konfuzije u svezi s vlastitom seksualnosti te na kraju doveo do toga da je postao homoseksualna prostitutka još u tinejdžerskoj dobi kako bi zadovoljio svoju čežnju za ljubavlju i prihvatanjem od starijih muškaraca.

Da su me tada 1985. godine ispitivali znanstvenici, „stručnjaci“ za znanstvena ispitivanja o istospolnom roditeljstvu, ispunio bih njihova najružičastija očekivanja o obiteljskom životu LGBT osoba, napisao je Lopez. Međutim, iza te ružičaste fasade koja je prikazivala sretan „kraj“ skrivali su se mnogobrojni problemi. Prolazio sam kroz faze strašne seksualne konfuzije, napisao je Lopez. Imao sam neobjašnjivu prinudu za seksom sa starijim muškarcima... i želio sam seks sa starijim muškarcima koji su bili iste dobi kao moj otac iako sam tada jedva mogao razumjeti to što sam radio. Novac koji sam dobivao u zamjenu za seks s muškarcima definitivno mi je pomogao u financijskom smislu jer mi je omogućio izdašan džeparac koji ne bih nikada mogao zaraditi radeći poslove za tinejdžere po pizzerijama i u psihijatrijskoj klinici moje majke. Međutim, sam novac nije bio toliko bitan koliko činjenica da sam imao potrebu osjećati se voljeno i željeno od starije muške očinske figure, pa čak i samo pola sata koliko bi trajao seks.

Lopez je rekao kako je pričao s desetcima druge odrasle djece homoseksualaca i od mnogih je čuo slične priče prepune boli i destrukcije prouzročenih nedostatkom biološkog roditelja i odrastanjem unutar neželjene vrste odnosa radi kojeg su im ljubavnici njihovih homoseksualnih roditelja bili nametnuti kao drugi otac ili druga majka.

Djeca koju su odgojili istospolni parovi suočena su s opasnim izazovom ukoliko prekinu šutnju i razbiju konsenzus odnosno mit o tome da nema štetnih posljedica odrastanja u istospolnoj zajednici, napisao je Lopez nakon što je ispričao kako su homoseksualni aktivisti maltretirali njegove poslodavce i širili laži o njemu po internetu

nakon njegova prvog istupa u javnosti o odrastanju s majkom lezbijkom.

Katy Faust također je svjedočila o tome da su djeca homoseksualaca prisiljena na šutnju zbog straha od homoseksualnih aktivista koji im prijete da će ih javno osramotiti, raditi probleme na radnom mjestu te još štošta gore od toga ukoliko se u javnosti usude govoriti protiv istospolnog „braka“.

Etiketa vjerskog fanatika ili mrzitelja postala je vrlo moćno i djelotvorno oružje za ušutkavanje onih među nama koji odluče ne podržati ideju istospolnog „braka“ za koju lobiraju mnogi gay aktivisti, nastavlja Katy Faust. Veliki dio svog odraslog života radije sam svoje mišljenje na temu braka držala za sebe. Bilo mi je (i još uvijek mi je) zlo od optužbi da sam zadrta i da sam protiv homoseksualaca zato što vjerujem u prirodan brak. Mnogo godina su me takva njihova oružja držala u šutnji, priznala je Katy Faust. Shvatila sam da je moja šutnja, i šutnja drugih, dozvolila da raspravom o toj temi dominiraju oni koji tvrde da jedino mržnja, neznanje ili indoktrinacija mogu navesti ljude da se suprotstavljaju „bračnoj jednakosti“.

Katy Faust govori kako njezino otvoreno nastupanje protiv istospolnog „braka“ proizlazi iz njezina uvjerenja da svako dijete ima pravo na odnos sa svojom majkom i svojim ocem.

U svom iskrenom i živopisnom svjedočanstvu o odrastanju s promiskuitetnim ocem homoseksualcem koji je kasnije umro od AIDS-a Dawn Stefanowicz ponovila je stavove i osjećaje ostalih troje svjedoka. Vrlo je teško raspravljati o implikacijama odrastanja u homoseksualnoj zajednici dok ne dođete u kasniju odraslu fazu kada imate već razvijen dobar dio osobnosti i neovisnosti o svom LGBT roditelju, partnerima i čitavoj toj supkulturi, napisala je Dawn Stefanowicz. Često smo prisiljeni odobravati i tolerirati sve oblike izražavanja seksualnosti, uključujući i izbor različitih seksualnih i rodnih identiteta.

Kao djeci nije nam bilo dopušteno izraziti neslaganje, bol i zbunjenost, napisala je Stefanowicz. Većina osoba koje su odrasle unutar homoseksualne zajednice ne osjeća se sigurno ili slobodno ispričati svoje priče u javnosti i prikazati životne izazove s kojima se susreću. Strah ih je gubitka stručnih licenci, boje se da neće moći pronaći posao u odabranom području, da će članovi obitelji prekinuti s njima odnose i da će izgubiti vezu sa svojim homoseksualnim roditeljem (ima). Neki homoseksualni roditelji su zaprijetili uskraćivanjem nasljedstva djeci ukoliko ne žele prihvatiti njihova najnovijeg partnera ili partnericu. **/Izvor: Lifesitenews.com - Prijevod preuzet sa stranice www.zdravstveniodgoj.com/**

Moja korizma 2019.

Dragi čitatelji! Sjećate li se svoje prve korizme? Govorimo o onoj „prvoj“ koju ste prvi puta veoma snažno doživjeli i od koje vas više nitko nikada neće morati podsjećati da je korizma – vrijeme priprave za Uskrs, duhovni put u pustinju gdje s Gospodinom Isusom, odbivši napasti zloga, promišljamo njegovu muku i smrt. Je li to bilo kroz skupljanje molitava krunice (ili križnog puta), petica, novčića ili djela ljubavi (za koje stavimo po cvjetić na njegovu krunu od trnja) za Isusa? Ili nakon neke korizmene duhovne obnove mladih, gdje smo iskusili suze i svoje i drugih oko nas, ali i prekrasne zagrljaje mladih prijatelja kršćana, koji su nas zauvijek uvjerili da nismo sami u pustinji, da je Isus tu i kada ga ne osjećamo i da ćemo uvijek imati nekoga od svojih vršnjaka da nas na to podsjeti? Je li to bilo u nekoj samoći duše zrelih godina, možda u starosti? Čekate li još svoju prvu „pravu“ korizmu? U svakom slučaju, svaka korizma je posebna. Svaka će nas, stupimo li u nju i koračamo, ponekad trčeći, ponekad puzeći, koračamo, koračamo, dovesti do Uskrsa. Sretan put kroz vašu, sasvim posebnu, korizmu 2019.! (lvh)

10 stvari koje možete naučiti od svetog Josipa

1. Obrazovanje i posao su važni, ali Bog će nekada imati druge planove.
2. Budite pažljivi i oslušajte! Bog se može javiti i u snu.
3. Da biste snove ostvarili, morate se probuditi.
4. Imajte u vidu da se ljudima neke vaše odluke neće svidjeti...

5. Ključna stvar za djelovanje po Božjoj volji je otkloniti strah. Poruke „Ne boj se, Marijo!“ i „Nemoj se bojati uzeti Mariju za ženu!“ imaju za cilj ujediniti dvoje ljudi u Božjem namislu.
6. Poštuj državne zakone. Ako car naredi da ideš u Betlehem, idi u Betlehem. Makar morao putovati magarcem.
7. Uvijek budi uza svoju ženu. Čak i za vrijeme poroda.
8. Nauči da se nećeš uvijek svima svidjeti, pogotovo ako im usred noći pokucaš na vrata. Ipak, nemoj prestati kucati.
9. Čuvaj svoju obitelj! Čak i pod cijenu da moraš otići s njima od kuće.
10. Budi uzor svojoj djeci i nauči ih da imaju veliko srce za druge ljude.

PRIJEDLOG ZA VELIKI TJEDAN

Lectio divina za djecu - naučite svoju djecu moliti sa Svetim pismom

Tko je god pisao pjesmu „Easy Like Sunday Morning“ („Lagano kao nedjeljno jutro“), taj nije nikada budio, spremio i vodio na nedjeljnu misu više od troje male djece. Da je, vjerojatno bi morao dodati opasku – lagano kao PONEKO nedjeljno jutro. Nije nemoguće, ali doista zahtijeva dobru pripremu i – milost Božju. Još je zanimljivije zamisliti i pokušati, a osobito doživjeti molitvu *Lectio divina* s djecom.

Internetski katolički portal bitno.net predstavljajući knjigu (objavljena na engleskom jeziku) „Lectio divina za djecu i teenagere: Aktivnosti koje pomažu mladim ljudima susresti Božju riječ“ daje zanimljive naputke

kako provesti molitvu sa Svetim pismom s djecom u obitelji. Navode da, ako želimo da naša djeca razviju duboku i živu vezu s Kristom, moramo ih naučiti kako moliti ne samo napamet naučene molitve ili spontane molitve što se mole naglas (koliko god one bile važne), nego i meditirati i kontemplirati. Stara molitvena praksa *Lectio divina* odličan je način kako djecu i tinejdžere poučiti kršćanskoj meditaciji i povesti ih do praga kontemplativne molitve. Ta molitvena praksa ima još jednu dobrobit – uvodi djecu u snagu i ljepotu Sv. pisma, u kojem Bog nadahnućem Duha Svetoga jednostavno govori našim srcima. Sastoji se od: 1. **čitanja (lectio)** – odabrani tekst pročitati nekoliko puta, ostavljajući prostora Duhu Svetome da privuče vašu pozornost na riječ, izričaj ili redak za koji Bog želi da ga čujete, 2. **meditacije (meditatio)** – razmišljati o riječi ili riječima na koje vam je Duh Sveti privukao pažnju, zadržati ih u svom umu i promišljati o njima iz različitih kutova; 3. **molitve (oratio)** – na svete riječi odgovarati molitvom, tiho ili naglas ili pismeno; i 4. **kontemplacije (contemplatio)** – odmarati se u Božjoj prisutnosti i u tišini iščekivati Božji odgovor na svoju molitvu. Dakako, lectio divina nije recept za tortu ili uputa za mijenjanje gume na autu, gdje je redoslijed najvažniji, već je ona više – razgovor s prijateljem u kojem sudjelujete cijelim svojim bićem.

Bit će još zanimljivije s djecom! Reakcija na Božju riječ može doći odmah i dogoditi se molitva, a zatim meditirati, ako je potrebno ponovno pročitati tekst, pa prijeći na kontemplaciju. Djeci je važno reći, što oni vrlo lako prihvate što su mlađa, da je Sveto pismo nadahnuo Bog – ljudi su pisali riječi, koje im je govorio Duh Sveti. Taj Duh koji je „dikтираo“ sad nama pomaže da razumijemo što je u Bibliju Bog rekao – baš za nas. U obitelji Lectio divina može početi (ne očekujte da uspije od prve, rijetko tako biva) redovitim čitanjem nedjeljnih misnih čitanja unaprijed s djecom, što je odličan temelj, a i pomoć za bolje razumijevanje (čitaj, i dječje vladanje) na svetoj misi. S djecom je dobro započeti kao obitelj skupa (kasnije mogu sama, naravno, ali praksa pokazuje da zajedništvo uvijek olakšava ustrajati i u ovoj molitvi), a prvi će korak biti – odabrati tekst (jedno od čitanja dana, što možete pronaći na www.hilp.hr, tekst iz Časoslova, neki omiljeni tekst ili s popisa koji donosi bitno.net).

Nakon što svi načine znak križa (može riječima: „Duše Sveti, nadahnuo si pisce Svetoga pisama da napišu ono što si htio da znamo radi svoga spasenja. Nadahni nas sada da čujemo te riječi ne samo svojim

ušima, nego i svojim srcima, kako bismo znali koja je danas za nas Tvoja Riječ što spašava“). Par trenutaka u tišini i – počinje čitanje svetog teksta nekoliko puta, a počnite npr. ovako: „Pažljivo slušajte ovo čitanje, obraćajući pažnju na to koje riječi, slike ili ideje Duh Sveti donosi u vaše srce.“ Sveti tekst treba čitati s uživanjem u riječima, kratko zastajući nakon značajnih riječi ili rečenica. Poslije svakog čitanja treba ostati u tišini – neka Bog govori! Drugi put tekst može čitati netko drugi, a nakon tišine, porazgovarati o značenju teksta, koristeći bilješke ili komentare ako je potrebno. Tekst pročitati i treći put. U meditaciji podijelite svoje razmišljanje kao model te upitajte djecu: „Koje je riječi, slike ili ideje donio u tvoje srce? Što ti je u čitanju osobito privuklo pozornost? Kako se te riječi, slike ili ideje odnose na tvoj život sada? Što bi Bog mogao govoriti tebi/nama u ovom čitanju? Na kakvo djelovanje

možda poziva tebe/nas? Kako se osjećaš zbog Božje riječi? Uzbudeno, ohrabreno, utješeno, voljeno? Ili se osjećaš izazvano, zbunjeno, odupireš se? Molitva je naš odgovor na čitanje. Možemo zahvaliti Bogu za važne uvide proizašle iz teksta. Ako je tekst težak, zbunjujući, izazovan ili budi tjeskobu, molimo ga za vodstvo i jasnoću, te poniznost, snagu i sposobnost da vjerujemo u Providnost. Kontemplaciju pojasnimo riječima: „Utišajmo svoja srca na nekoliko trenutaka kako bismo mogli čuti Božji

odgovor na svoju molitvu. Odmarajmo se u Božjoj prisutnosti.“ Nakon razdoblja tišine, završite uz znak križa i roditeljski blagoslov djece.

Kao majka više od 19 godina (od začeca našeg prvog sina), te vjeroučiteljica više od 16 (od rođenja našeg drugog sina), te kao voditeljica dječje radijske emisije „Bog nam govori“ oko 5 godina, stalno tražim nove, bolje, ljepše načine da našu i svu djecu dovedim blizu Isusu, svjesna da ostalo radi – On sam. Ova mogućnost molitve Lectio divina čini se zahtjevnom jer danas svijet i škola ne poučavaju i ne potiču ovakav način razumijevanja i doživljavanja, zbog čega su i odrasli i djeca toga još više potrebni. Neke škole uvode i tu vrst meditacije jer je djeci danas potrebna i sposobna su za nju! Ipak, moguće je jer Bog nam svima želi govoriti preko svoje Riječi. Dane Velikoga tjedna (uz odlazak s djecom u crkvu, naravno) baš na ovaj način možemo posvetiti – ponudimo djeci više od jedne rečenice što se kad dogodilo u danima Muke i Smrti Isusove, a na Uskrs (pored jaja, zeke, darova) – samu Božju riječ i slatkoću molitve uz nju. (vh)

Samoća

UKorizmi smo. Vremenu ozbiljnom, u kome valja biti ponizan, postiti i moliti. Često nam na umu treba biti Isus, koji je sam bio na križnom put, ostavljen od prijatelja. I nama se to zna dogoditi. Znamo

osjećati samoću u duši, ali ne treba očajavati. Katkad ta samoća može pomoći da razmislimo o svom životu, vjeri, što je dobro u mom životu, a što nije. Nije sve tako crno. Samoća nas ne mora tjerati u depresiju, i ne trebamo to dopustiti. Samoća nije kraj svijeta, nego sigurni put k izlazu iz mračnog tunela. Samoća je poput križnog puta nakon kojeg dolazi nagrada. Bilo kako bilo, nikad ne smijemo priznati da smo sami jer svako naše priznanje ruši nas i padamo pod svoj križ. Kroz samoću trebamo ići hrabro bez očajanja. Isus je isto kako koračao naprijed hrabro. Za nas, radi našeg spasenja. Mi nismo Isus niti možemo izdržati ono što je on izdržao. Mi samo možemo zadobiti sličnu kušnju, prema našim mogućnostima izdržljivosti. Budite hrabri ako osjetite samoću. Neka vam Krist bude primjer.

Larisa

Debela i ružna

Nedavno sam na jednoj katoličkoj internetskoj stranici ugledala tekst pod gornjim naslovom. Taj me je članak potaknuo napisati ovaj tekst.

Svi smo mi stvoreni na sliku Božju. Nitko od nas nije savršen. Često želimo težiti savršenstvu tako što se odlučujemo na plastične operacije, s brdom šminke

na licu, ili podvrgnuti se raznim tretmanima. Njega nas samih je potrebna, ali nije nužna. Njega naše duše daleko je potrebna. U navedenom članku postavlja se pitanje: Tko određuje što je doista lijepo, a što nije? Ovo pitanje gotovo nikada sebi ne postavimo. Trebamo imati svoj stav i niti jedna osoba nam ne treba nametati ono što je lijepo, a što ne. Jako je teško kada pogledaš sebe u ogledalo, a ne vidiš sebe, nego

vidiš ono što drugi vide, debelu i ružnu. Ne trebate dopustiti da drugi misle da ste ih uvjerali u vašu ružnoću... Nitko ne može reći što je debelo, a što ne, niti razinu ružnoće. No, često ne gledamo unutarnju ljepotu. A ona je veoma važna.

Duhovni život, redovita ispovijed i pričest, dobra djela, sve nas to čini lijepim iznutra. Treba se truditi da ta unutarnja ljepota bude vidljiva vani, u ovom svijetu, pred ljudima koji ju trebaju prepoznati.

Prijatelji su isto tako tu da vas podrže. Nemojte se truditi biti kao oni, ako koriste šminku ili se moderno odijevaju. Ništa vas to neće učiniti boljima. Budite svoji i pored prijatelja. Oni će to možda više cijeniti. U svakom slučaju, bolje je da ne primijete da pokušavate biti kao oni. Odvažite se i hrabro pogledajte sebe u ogledalo. Ogledajte se često i tražite sve dobro. Možda samo malo bolje pogledajte svoje oči, one su sigurno lijepe, a da ih ranije niste ni primjećivali. Samo treba samopouzdanja.

Njeguajte svoju dušu, ona nije niti debela niti ružna. I tada ćete postići savršenstvo. Biti dobar vjernik i čovjek, to je savršenstvo. Vaša ljubav prema

drugima neka vam bude za poticaj, to je ona prava ljepota. Korizma je pravo vrijeme za promjene. Ispovjedite se, očistite svoju dušu i hrabro se pogledajte u zrcalo. Tada ćemo vidjeti sebe onakvima kakvi uistinu jesmo. Lijepi, hrabri i nimalo debeli, stvoreni na sliku Božju.

Larisa Skenderović,

prema tekstu Debela i ružna (bitno.net)

Skupa k vrhu

Svi naši putovi su pomalo teški, strmi, puni prepreka i križeva. Vjernicima je cilj nebo. No, treba se uspeti uz planinu da bismo uživali u pogledu. Teško je odvažiti se i krenuti. Ali, svi mi već svojim rođenjem krećemo na svoju pustolovinu. Zajedno sa svojim prijateljima, obitelji, ali ponajviše s Kristom. On je uvijek uz nas.

Iskustvo hodočašća u Međugorje za mene je neprocjenjivo blago. Upravo odlazak Gospi na brdo Ukazanja i Križevac, spuštaju me na zemlju, tada shvaćam da sam malen čovjek pun slabosti. Pogled iz podnožja brda ka vrhu ulijeva pomalo strah. Pa se onda kolebaš – možda bolje ne, jako je sunce ili će pasti kiša, umorit ću se, možda mi osobe oko mene neće odgovarati, i tisuću i tisuću drugih isprika.

A onda shvatiš da imaš nekoga pored sebe tko bi te mogao podržati, pridržati, ohrabriti, nasmijati. Prijatelj, netko iz obitelji, suprug/supruga, dečko/djevojka. Izuj obuću, osjeti oštro kamenje pod stopalima, okusi bar malo Kristove muke. Kronicu u ruke, osmijeh na lice, molitva u srcu i pjesma na usnama.

Penješ se, brojiš korake, postaje križnog puta, promatraš oštro kamenje. Sklizneš se, pa se pridigneš. Dobiješ ruku pomoći. Ljudi te obilaze, idu svojim putem, brži su možda, pa misliš da si slabiji, lošiji. Toplo ti je, sunce se pojavljuje iza brda, kaplje znoja kvase ti lice. E, tu vidiš Isusov lik. Izbičevan, s teškim križem na leđima, popljuvan, znoj i krv mu na licu, bos hoda po kamenju. Na vrhu je uskrsnuo. A do vrha je trpio bol, uvrede, muku. No, mnogo više je trpio nego ti.

Usput moliš, pjevaš, meditiraš, razmišljaš. Prolaziš svoj križni put, ali uz njega. Mnogo je lakše kada imaš

potporu, snagu, ohrabrenje od onoga koji je to sve već prošao zbog tebe. Kroz život te osuđuju, kao i njega. No, uzimaš svoj križ i ideš s njime kroz život. Nosiš na „svojim plećima“, u svom srcu, duši sve uvrede, poteškoće, boli, muku, svađe... Padaš... Jednom, drugi put, treći put... Ali tu je i Marija. Naša Gospa koja te ohrabruje, tješi. Susrećeš prijatelje koji ti pomažu. Dodaju ti vode, pridignu kad sklizneš, padneš. Tvoj lik ostat će utisnut u srcima onih koji su te susreli na putu ka vrhu. Zato što ćeš i ti druge hrabriti, tješiti, pridržati. Veoma je bitno drugome pomoći. Fizički, ali i duhovno. Posavjetovati. One malaksale u vjeri usmjeriti. Dati im nadu. A onda dođu trenutci i kada te svlače. Kada te žele ogoliti, poniziti, tvoju intimu iznijeti drugima. Najbolja je ogoljenost ipak kada dušu očistiš u ispovjedaonici od grijeha i propusta. Kada čistiš svoje srce. Pribijaju te na križ rugajući ti se zbog tvojih propusta. Utrljavaju ti ih na nos i upiru prstom u tebe. Pred vrh je najteže. Vidiš ga i žurno hitaš k njemu. Ali tada je najteže. Strmo, klizavo. Pred vrh treba usporiti i sabrati se. Strpljivo i ustrajno. Stiže pomoć, i od ljudi i od Boga. I onda vrh... Sva ljepota neba, oblaka, izlaska sunca i njegovih zraka. Uspio si i uživaš u predivnom pogledu i s voljenim osobama oko sebe. Neke osobe još uvijek pristižu, bore se, izmučene su i znojave. Bodriš ih. I na kraju svi skupa uživamo, skupa smo i stigli na vrh. Ljubav je pobijedila. Jer *ljubav je velikodušna, dobrostiva, ne zavidi, ne hvasta se, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje* (1 Kor 13).

Jelena Pinter

Korizmeno buđenje

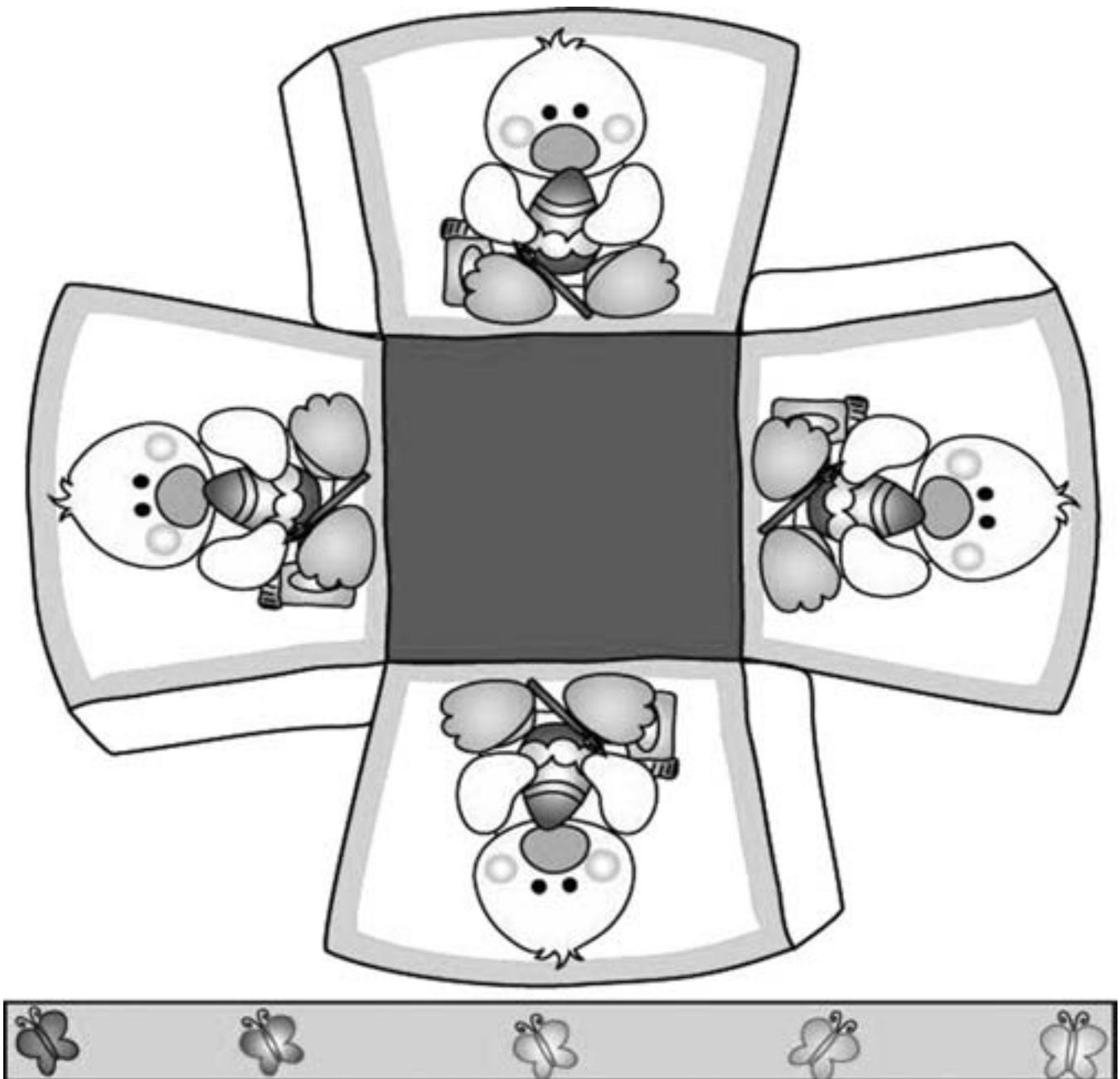

Draga djeco, vrijeme korizme je u punom jeku, vrijeme buđenja proljeća i rađanje novog života u prirodi. To buđenje podiže i naše raspoloženje, mami nas van, veseli nas bojama proljeća. Moramo ipak biti revni učenici, savjesno obaviti sve školske zadaće, ali i u kući biti od koristi svojim roditeljima. Nadam se da ste prionuli

na posao crtanja križnog puta i postaja. Pošaljite nam bar neku, ako se umorite da sve nacrtate. Možda baš vi budete osvojili neku od nagrada. Razveselite se stoga „proljetno“ čitajući *Zvonik* i uživajte u proljeću i buđenju prirode koje nam dolazi.

Djeco, napravite i košaricu za jaje!

Zadatak je jednostavan, potrebne su vam škarice i malo ljepila. Izrežite košaru što preciznije, zalijepite ju i stavite joj dršku! I onda napravite najljepše jaje koje ćete u nju staviti!

Kviz o križnom putu

1. Koliko je puta Isus pao pod križem?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4

2. Koja postaja pokazuje da Isusa svlače?

- a) 10
- b) 12
- c) 9
- d) 11

3. Isus je tješio žene iz grada...

- a) Ninive
- b) Nazareta
- c) Betlehema
- d) Jeruzalema

4. Koji apostol je gledao s Marijom Isusovu muku i smrt?

- a) Ivan
- b) Juda
- c) Petar
- d) Šimun

5. Tko je Isusu obrisao lice?

- a) Marija Magdalena
- b) Marija
- c) nitko
- d) Veronika

6. Tko je Isusa pribio na križ?

- a) učenici
- b) vojnici
- c) Juda
- d) Pilat

7. Koga je iz svoje obitelji Isus susreo na križnom putu?

- a) Josipa
- b) Anu
- c) Mariju
- d) Joakima

8. Tko je Isusa osudio na smrt?

- a) Mojsije
- b) Pilat
- c) Juda
- d) Petar

9. Što su Isusovi prijatelji postavili na njegov grob?

- a) daske
- b) kamen

- c) ploču
- d) cvijeće

10. Koliko postaja ima križni put?

- a) 11
- b) 12
- c) 13
- d) 14

11. Tko je Isusu pomagao nositi križ?

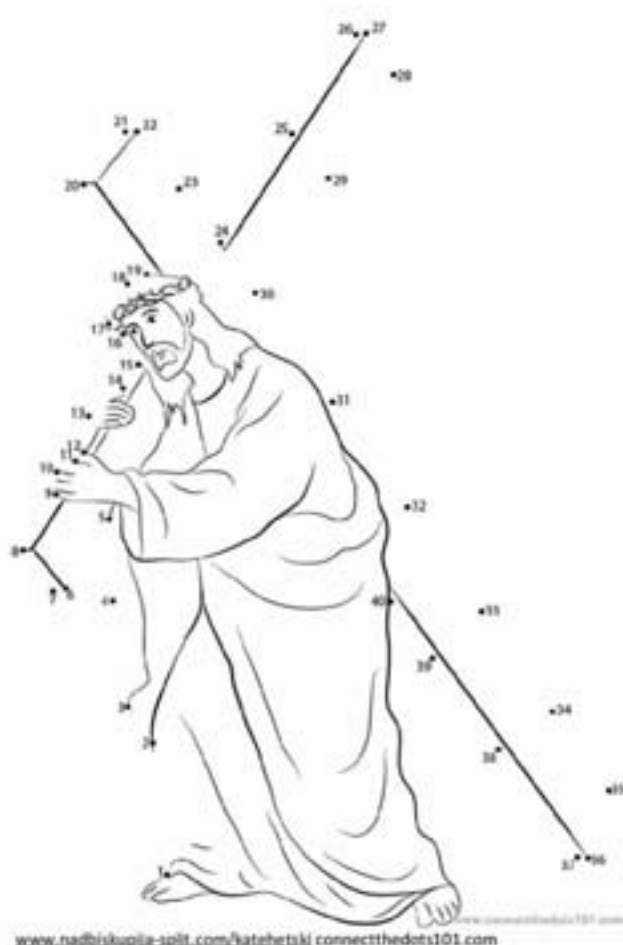
- a) Šimun Cirenac
- b) Juda Iškariotski
- c) Petar
- d) nitko

12. Kako se zove brdo na kom je bio Isusov križni put?

- a) Sinaj
- b) Golgota
- c) Alpe
- d) Jeruzalem

13. Kako su vojnici razdijelili Isusove haljine?

- a) pokidali su ih
- b) bacili su kocke
- c) prodali su ih
- d) poklonili Mariji

Kako se odričete?

Kada se uspješni nađu u središtu interesiranja jer su nešto postigli, to se obično vidi kao sreća, podrazumijevajući ishod, ili slučajni stjecaj okolnosti koji je utjecao na krajnju opciju. Ipak, možda najvažnija stvar koju previđamo u uspjehu jest odricanje i žrtvovanje.

Svako iskustvo ima strukturu, pa i uspjeh. Kako bi o njemu učili na učinkovit način, često kažemo da zapravo neuspjeh ne postoji. Postoji samo povratna informacija kako smo nešto uradili. Znači, kada nešto radimo, a to nam ne donosi rezultat, možemo se fokusirati na način na koji ga (ne) postižemo.

Psihoterapijski proces podrazumijeva i postavljanje terapijskog cilja, točnije opcije željenog stanja koje osoba hoće za sebe. Razmatrajući cilj i postavljajući ga u vidu afirmativnog iskaza (radije nego negiranja toga što osoba neće), u jednom trenutku klijent shvati da cilj podrazumijeva promjenu najrazličitijih mogućih načina ponašanja, strategija, mišljenja i osjećanja. Kada toga postane svjestan, tada mu se često postavi pitanje želi li to doista i hoće li još uvijek raditi na tom cilju? Ovo na trenutak trik pitanje jest provjera osobe je li svjesna da će ga cilj stajati nečega. To nešto možemo nazvati odricanjem, žrtvovanjem jer svaki cilj ili promjena ima svoju cijenu.

Kada me je otac tinejdžerice nazvao želeći hitnu intervenciju jer se njegova kćerka samopovređuje, pitala sam ga je li spreman na promjenu i on sam? Rekao je da jest. Ipak, kada smo počeli raditi nije bilo lako mijenjati njegove „dobre namjere“, kojima je „častio“ kćerku praveći pošalice na njen izgled ili inteligenciju. Drugi problem bile su kritike koje joj je neprestano upućivao, bez ikakvog učinka. Iako je veliki izazov odgajati tinejdžera danas, možemo reći da odustajanje od toga da joj svaki puta skrene pozornost kada uđe u sobu koliko je neuredna, ili kako ne može razumjeti ovo ili ono, bilo je više nego pogrešno, ali i zahtjevan pot-hvat za promjenu. Da bi promijenio neku od ovih „upadica“ morali smo raditi i na njegovim uvjerenjima vezanim za opcije reagiranja, sagledavajući ih na nove načine. Sve to imalo je za cilj potporu kćeri, kako bi je motivirao da izađe iz labirinta neprestanog samopovređivanja.

S druge strane, ova mlada djevojka morala je shvatiti da dan ima 24 sata i da bi se, ukoliko želi „visoke prinose“ u školi, morala odreći „niskobudžetnih opcija“ investiranja vremena tipa izlasci do kasno, odlaganje učenja, nemanja prioriteta ili kriterija po pitanju društva. Za nju je bilo još važnije naučiti učiti i onda kada ne dobije ocjenu koju je planirala. Točnije, ne odustajati poslije doživljenog neuspjeha.

Navela sam joj Billa Gatesa koji je na svom blog postu napisao da je u svojim dvadesetim godinama prestao slušati glazbu, gledati televiziju jer ga je to udaljavalo o

razmišljanja o softveru... Dakle, bio je fokusiran.

Promjena radi višeg cilja

Promjena navika podrazumijeva susret s neprijatnošću koja se tolerira radi višeg cilja. Tako osoba postaje svjesna zašto nešto radi ili hoće. Odgovor ne bi trebao korespondirati s poželjnošću tuđih očekivanja, iz neke adaptirane opcije, već iz vlastite odluke za koju je motivirana povezujući se sa željenim ciljem.

Kakav vam je „žrtveni prinos“?

Ipak, postoji i dosta naučenih „žrtvenih prinosa“, iako to osobu na duge staze čini nezadovoljnom.

Moja klijentica naučila je žrtvovati se za mlađeg brata jer se to podrazumijevalo, „on je mlađi, daj mu ovo ili ono“. Kasnije se to razvilo u laži za druge i „pokrivanje tuđih propusta“. Ona je nudeći ponašanja i „stalna dežurstva u odnosima“ koji je nisu ispunjavali, postajala kronično umorna i nezadovoljna.

Ovo odaljavanje od vlastitih misli i stavova, i navika da udovoljava, s vremenom je stavilo u poziciju „žrtve“ i na poslu. Dok je kolegica uglavnom bivala odsutna, ona je radila za dvoje. Iako je dobivala samo svoju plaću, njen dupli broj predmeta odrađivala je sama. Kada je uslijed nezadovoljstva i u ponašanjima „spašavanja“ počela osjećati anksioznost i panične napade, morala je postaviti stvari drugačije. Morala je naučiti odreći se „odricanja od sebe“ i sebi važnih stvari, a na svoju štetu. Sada se njena mjera uspostavlja. Ona misli da je u redu da uradi jedan dio, ali ne i da „pokriva kolegicu“. Počela je i obveze s djecom dijeliti sa suprugom ili pak zahvaliti se društvu koje joj ne godi.

Učenje o odricanju i neodricanju su dva smjera iste ulice

Ukoliko osoba nešto čini sebi ili drugome, pa makar se i odriče, može biti stimulativno, poticajno iskustvo jer tako svjesno bira da nešto dobro učini. Ukoliko je ta motivacija negdje skrivena, ili neosvijestena, osoba se može odricati, a ne znati zbog čega to čini. Možda zato što se to očekuje ili iz straha da ne uvrijedi nekoga jer očekuje neku nagradu, a još gore ukoliko „svi to rade“. Ovaj princip svakako vodi u nezadovoljstvo i frustraciju.

Svjesno odricanje jest čin dobrovoljnosti i drugačije je od kroničnog žrtvovanja kao odraza nesvjesne inferiornosti i podređivanja životnim opcijama za koje se vjeruje da ne mogu bez drugačije životne pozicije.

Život autentična kršćanina ili o knjizi o. Marka Ivana Rupnika „Umijeće življenja – svakodnevica u ljepoti“

Kada se jednom susretnete s hipnotizirajuće naglašenim očima i plastičnošću figura na radovima o. Marka Ivana Rupnika, nije moguće da ih ikada više zaboravite ili da pak ne prepoznate njegove radove upravo zbog autentičnosti njegova umjetničkog rukopisa. Mozaici ovog profesora Papinskog sveučilišta Gregoriana, isusovca rodom iz Slovenije, krase brojne sakralne građevine: od najvećeg Marijanskog svetišta Europe Lurda do katoličke crkve Uzvišenja svetog Križa u Nišu. Opčinjena ljepotom gledala sam njegove mozaike i s velikim zanimanjem uzela pročitati njegove knjige, osobito ovu koja govori o ljepoti u svakodnevici.

Bez većih književnih pretenzija radnja priče smještena je u toplinu dijaloga koji vode orijaš duhovnog života stari monah Bogoljub i mlada žena osjećajna i meka srca koja nastoji živjeti duhovnu autentičnost, a zove se Nataša. Razgovor Nataše i Bogoljuba traje kroz cijeli život, a nama su ovom knjigom odškrinuta vrata pri jednom njihovom susretu. Rupnik oslikava istinski obrazac duhovnog vodstva u kojem nije primarno prosuđivanje o višim ili nižim duhovnim pozicijama među ljudima te nema poltronstva ni moralizatorstva među sudionicima razgovora, a samim tim ni spram čitatelja. Potrebni smo jedni drugih za rast i napredovanje u vjeri. Razmišljanja svjetovne Nataše i Bogu posvećenoga Bogoljuba su nerazdvojna, međusobno se potiču i prirodno nadovezuju, a otkrivamo ih na tragu ili potpuno nakalemljene na misli crkvenih naučitelja, svetaca i Svetog pisma. Tako pripovijedajući autor u knjizi tvori čvrsto pletivo istinskog i gorljivog zanimanja za doseganjem punine kršćanskog života u sveobuhvatnosti njegove konkretne

„Na isti način na koji je monaška ćelija neka vrsta produžetka njegova habita, tako i dom u kojem stanuju supružnici postaje ambijent u koji ostaje utisnuta njihova ljubav... Kao što strast i posjedovanje vrlo lako pogriješno zamjenjuju ljubav, na isti način i materija prostora u kojem se živi često ostaje bez duše, prazna, nema ništa za pripovijedati, jednostavno je izraz trenutka, nesporazuma...“

Uistinu, nije riječ o bogatstvu, radi se o trudu. Ljubav je trud, ali slatki, opojni trud, toliko opojan da može dovesti do napasti da mislimo kako nije rad i trud.“

pojavnosti te u zajedništvu svih pojedinih osoba.

Iako smještena u samostanske odaje, što aludira na izoliranost od svijeta i zatvorenost, priča odiše aktualnošću i širinom. Rupnik iznimno dobro poznaje, osjeti te suptilno ukazuje na mehanizme koji svijet pokreću, oblikuju ga i usmjeravaju u danom povijesnom trenutku ne zaboravljajući ni u jednom trenutku referirati na esenciju čovjekova postojanja kao duhovnog stvaranja. Suvremenom trenutku neminovno i sami pripadamo, a pitanje je koliko smo svih čimbenika i njihovih utjecaja u vlastitu životu svjesni.

Neke od tema kojih se Nataša i Bogoljub dotiču su odgoj kao formacija ličnosti nužno obilježena konačnicom u vječnosti do koje se dolazi preko smrti, a ne njezinim prešućivanjem, svođenje religije na kulturne i moralne norme čime mi vjernici postajemo odgovorni za širenje alergije na kršćanstvo u svijetu, važnost mašte temeljene na duhovnim slikama od kojih je najvažnija slika Isusa Krista jer je nepropadljiva nasuprot strastvenoj osjetilnosti, pitanje uređenja doma, odijevanja i objedovanja usred potrošačke manije, pritiska o savršenosti izgleda i zdravog života kojim molitva i post bivaju redefinirani i obezvrijeđeni, itd. U vremenu u kojem se toliko mnogo govori o stilu života, snažno odjekuje Rupnikova misao da „stil života nije kulturni izbor ili opredjeljenje: to je pitanje sadržaja!“

U vremenu smo krajnje reduciranih pristupa životu te nam nerijetko izmiče ljepota i punina postojanja na zemlji, a život imamo ipak samo jedan. Toplo preporučujem da pročitate kako Rupnik koherentno zaokružuje bogatu, inspirativnu i točnu sliku o življenju Kristovog dozrijevanja u nama – življenja naše svakodnevica u ljepoti.

Poruka pape Franje za korizmu 2019.

Svake godine nam Bog, po Majci Crkvi, daje posebno vrijeme iščekivanja centralnog događaja naše vjere – Vazma. To je vrijeme revnosnije molitve i pokore koji nam pomažu da se okrenemo od sebe k Bogu i bližnjemu. Primanjem svetih otajstava Bog nas daruje svojim božanskim životom. Tako možemo, od Uskrsa do Uskrsa, u jednom veoma dinamičnom procesu ići prema dovršetku spasenja koje smo već primili kao plod Kristova vazmenog otajstva. Ovo otajstvo spasenja, koje već djeluje u nama tijekom zemaljskog života, dinamični je proces u koji su uključeni također povijest i sve stvoreno. Kroz ovo vrijeme pripreme neprestano se provlače istina riječi sv. Pavla da stvorenje sa svom žudnjom iščekuje objavljivanje sinova Božjih.

Sklad nastao Isusovom otkupiteljskom žrtvom je u svijetu neprestano izložen negativnoj moći grijeha i njegove posljedice – smrti. Grijeh je raskinuo naše zajedništvo i prijateljevanje s Bogom, s drugima i sa samim stvorenim svijetom, s kojim smo na određeni način povezani svojim tijelom. Vrt prepun svakovrsnog blaga i ljepote namijenjen čovjeku tako se pretvorio u pustinju. Grijeh vodi čovjeka do toga da se počinje smatrati bogom svih stvorova, da se doživljava njihovim apsolutnim gospodarom i da ih ne koristi za onu svrhu koju je htio Stvoritelj, nego za vlastite interese, na štetu stvorova i drugih ljudi. Ako Uskrs nije čovjekov cilj, onda pobjeđuje logika egoizma: želim sve i odmah (no ni to mi nije dosta). Jer kada ne živimo kao djeca Božja često se ponašamo destruktivno prema našim bližnjima i drugim stvorovima – pa i prema sebi samima, misleći da možemo činiti sve što nam je volja. U nama tad prevlada neumjerenost: prekoračujemo granice koje naše ljudsko stanje i sama priroda traže da poštujemo. Prevladavaju neobuzdane želje, tipične za one koji u svojim djelovanjima ne misle na Boga i nemaju buduće nade, misleći da je život samo jedan. Kad se napusti Božji zakon, zakon ljubavi, tada prevlada zakon jačega, vlada pohlepa i žudnja za životom u obilju, nebriga za dobro drugih. Na svaki način se izrabljuju ljudi i svijet oko nas.

Ako čovjek živi kao osoba otkupljena od Boga, kao osoba koja dopušta Duhu Svetom da je vodi, ako poznaje i provodi u djelo Božji zakon, on istovremeno surađuje i na otkupljenju stvorenog svijeta. Kad Kristova ljubav preobrazi živote svetih u duhu, tijelu i duši, oni daju slavu Bogu te svojom molitvom i stvaralaštvom uključuju i druge stvorove u tu hvalu, kao u *Pjesmi brata Sunca* našeg dragog sv. Franje Asiškog. Konkretnim življenjem Kristove pobjede nad grijehom i smrću u svome životu, prenosimo moć te preobrazbe na sve stvoreno.

Ozdravljajuća moć pokajanja i opraštanja priprema nas da postanemo „nova stvorenja“ jer: „Je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastalo!“, kaže sv. Pavao. Ta „žudnja“, to iščekivanje svega stvorenoga ispunit će se kad se kršćani i svi ljudi sa svom odlučnošću prepuste „porođajnim bolima“ koje sa sobom nose obraćenje. Svi smo pozvani izbaviti se iz „robovanja pokvarljivosti da sudjeluje u slobodi i slavi djece Božje“. Korizma poziva kršćane da dublje i konkretnije uvedu uskrsnu tajnu u svoj osobni, obiteljski i društveni život, postom, molitvom i milostinjom.

Post nas uči mijenjati naš stav prema drugima i svemu stvorenom, da „proždiremo“ sve kako bismo zadovoljili svoju nezasitnost i bili spremni trpjeti zbog ljubavi, koja može ispuniti prazninu naših srca. Četrdeset dana koje je Sin Božji proveo u pustinji stvaranja imalo je za cilj ponovno tu pustinju pretvoriti u onaj vrt zajedništva s Bogom koji je postojao prije istočnoga grijeha. Molitva nas uči odricati se idolopoklonstva i samodostatnosti našeg „ja“ i priznati da trebamo Gospodina i njegovu milost. Davanjem milostinje izbjegavamo bezumno zgrtanje svega što nam padne pod ruku u iluzornom uvjerenju da možemo osigurati

budućnost koja nam ne pripada.

Papa nas potiče da ne dopustimo da ovo milosno vrijeme prođe uzalud! Molimo Boga da nam pomogne odbaciti sebičnost i zaokupljenost samima sobom te da se okrenemo Isusovu Vazmu i našoj braći i sestrama u nevolji. Ovaj put pripreme, sa svježom da se suobličujemo Kristu, predstavlja neprocjenjivi dar Božjeg milosrđa.

U poruci ohrabrenja za korizmu u kojoj se nalazimo, sveti Otac stavlja naglasak na tri bitne stvari: proces otkupljenja svega stvorenog, značaj grijeha i kako se boriti protiv grijeha pokajanjem i opraštanjem.

Post u svjetlu ljubavi

Kada čujemo riječ korizma, najčešće nas to asocira na post. Korizmeno vrijeme doživljavamo kao vrijeme odricanja od hrane, kao detoksikaciju organizma, priliku za mršavljenje odnosno dobru priliku za dijetu. No, nemojmo zaboraviti da je naš Bog, Bog

Korizmeni post, ali općenito bilo kakav post, ne bismo smjeli razumijevati, ni prakticirati izvan konteksta ljubavi. Odričem se hrane ili bilo čega drugoga, zbog tebe, za tvoju korist, zato što te ljubim.

ljubavi. Korizmeni post, ali općenito bilo kakav post, ne bismo smjeli razumijevati, ni prakticirati izvan konteksta ljubavi. Odričem se hrane ili bilo čega drugoga, zbog tebe, za tvoju korist, zato što te ljubim. Odričem se svoje hrane, zato da bih to jelo mogao tebi pokloniti. Ti si mi pred očima, tebe želim nasititi, o tebi želim voditi brigu. Tako, iz ljubavi, najčešće poste upravo roditelji, kada se odriču svoje porcije ručka ili večere u korist svoje djece. Oni zapravo nisu ni svjesni svoga posta, oni jednostavno samo ljube. Sama ljubav u svojoj biti, već u sebi sadrži odricanje od vlastite volje, užitka, koristi... a da čovjek koji ljubi uopće ni ne bude svjestan svoje žrtve koju prikazuje.

Ako ćemo post ipak izvaditi iz konteksta ljubavi, odnosno iz odnosa prema drugome čovjeku, onda će post postati neka askeza u kojoj zapravo sudjelujem sam. U takvom postu, ostajem i postajem sebičan; suzdržavajući se od hrane, ali misleći na sebe, na svoje zdravlje, na svoje tijelo ili pak želeći svoj duhovni napredak, i to

ne zato da bih ikoga ljubio, ne zato da bih ikome pristupio, da bih ikome iskazao milosrđe, onome je možda gladan, koji je možda u potrebi. U jednoj takvoj sebičnoj askezi, koja inače zna biti vrlo teška, možda ću i smršavjeti nekoliko kila, tijekom tih četrdeset dana Korizme, ali mi frižider ostaje pun, bez dijeljenja onoga od čega sam se odrekao – u tom slučaju propuštam bit kršćanstva, a to je ljubav – propuštam ljubiti. Zato Crkva uvijek naglašava povezanost između posta i djela milosrđa. Prvobitno primijeti onog drugoga, daj mu od svoje hrane, odriči se za njegovu korist i tako ćeš onda ispravno postiti.

Kad postimo, horizontalno trebamo imati odnose s ljudima koji su u potrebi. A vertikalno trebamo imati odnos s Bogom. Ako postimo s ljubavlju, ako smo milosrdni, već je prisutan Bog, vječna ljubav koja se odriče u korist nas ljudi. Bez Boga nikakav post nema snage, nema dubine, nema smisla. Gledam u Boga koji primjećuje potrebe drugih, pa me on motivira da i ja činim tako. Gledam u Boga koji se saginje nad slabima, koji je milosrdan, koji daje, pa na njegov primjer i ja činim tako. Sam Bog, Duh Sveti potiče me na post i milosrđe, potiče me na ljubav, da izađem iz sebe – ako

Ako ćemo post ipak izvaditi iz konteksta ljubavi, odnosno iz odnosa prema drugome čovjeku, onda će post postati neka askeza u kojoj zapravo sudjelujem sam. U takvom postu, ostajem i postajem sebičan; suzdržavajući se od hrane, ali misleći na sebe, na svoje zdravlje, na svoje tijelo ili pak želeći svoj duhovni napredak, i to ne zato da bih ikoga ljubio, ne zato da bih ikome pristupio, da bih ikome iskazao milosrđe, onome koji je možda gladan, koji je možda u potrebi.

nisam u kontaktu s njim, neću uspjeti... A milosrdna djela i odricanje opet mi dižu dušu k Bogu, to su zapravo vrste molitve, s kojima vodim dijalog s Bogom, u kojima je prisutan Bog, dotičem Boga, živim Boga. Zato Crkva naglašava povezanost između posta i molitve. Iz posta ne smijemo izostaviti Boga. Post, molitva i djela ljubavi su usko povezane stvarnosti, zapravo oni čine jednu cjelovitu i nerazdvojivu stvarnost – a to je povezanost čovjeka i Boga, Stvoritelja koji je vječnu ljubav.

Milosrdna ljubav i znak oprostjenja

Ožujak je poznat po velikim promjenama u vremenu. Noć znade biti hladna s temperaturom ispod nule i s jutarnjim mrazom. Dan opet maglovit, pa oblačan da bi pao snijeg ili kiša, a iza toga vjetar raznese oblake pa grane sunce do 10 pa i 20 stupnjeva. Rekli bismo prevrtljivo vrijeme. Ožujak ili mart je takav. Stari su ga zvali „baba Marta“ s kojom nikad nisi bio siguran. Danas su, čini se, svi mjeseci nestalni i nestabilni. Sva sreća što po duhovnom kalendaru imamo dva sunčana blagdana i ljetnu toplinu Božjeg roditeljskog milosrđa. Svetkovina Navještenja Gospodinova ili Blagovijest pruža nam poruku radosti ako s povjerenjem prihvatimo njegovu volju. Slaveći svetkovinu sv. Josipa doživljavamo da nas Otac nebeski pripravlja na nešto veliko. U groznici briga, doživljavamo Očevu veliku ljubav makar i po snu. Straha nestaje povjerenjem u planove koje ima s nama. Obično je cijeli ožujak, ili velikim dijelom, korizmeno vrijeme. Pred očima su nam velika otajstva Isusove muke, smrti i uskrsnuća kao znak Očeva nezaslužnog opraštanja nama, svojoj grešnoj djeci. To je ujedno putokaz po kojem se trebamo i mi ravnati jedni prema drugima. Pokušajmo zamisliti sebe, kako bismo se osjećali i što činili, kada bismo se našli u jednom od ovih primjera.

Ivan je bio vrijedan i dobar čovjek, brižan otac, dobar muž i sin. Živio je sa svojom obitelji u jednoj od naših seoskih župa. S njima je bila i stara majka. Ali vrug nikada ne spava. Malo pomalo alkohol i karte su ga dotjerale na dno siromaštva. Nije se više brinuo ni o čemu. Ne bi slušao savjete svojih rođaka, a plač majke i supruge su ga još više nervirali. Čak je prijetio da će se ubiti. Djeca, zahvaljujući ženama u kući, ipak nisu toliko osjećala veliku oskudicu zbog nebrige i poroka oca. Na kraju, u alkoholiziranom stanju, stigavši kasno iz kavane izvršio je svoje prijetnje. Kada su već svi u kući zaspali otišao je na tavan i objesio se. Prije toga je zapalio kuću. Na svu sreću susjedi su primijetili vatru prije nego ukućani i pomogli spasiti što je bilo moguće. Nakon sprovoda nije bilo ni mržnje ni jadikovki zbog Ivana. Oprostila žena, oprostila i majka, a djeca nisu mogla prežaliti oca. Starica bi dolazila svaki dan na groblje, molila se, a onda bi poluglasno naricala:

- Ivo moj! Zašto? Al' zašto, Ivo moj? O što boli majku, Ivo moj. Al' kad si moj! Od bola i tuge ću umrijeti, Ivo moj. Al' kad si moj! Kad si moj... Moj Ivo!

Sa svakom riječju je praštala i Boga molila za svog sina neka mu i on oprosti. Ljubav majke oprašta uvijek i gane Božje milosrđe.

Mladić je sam sjedio u autobusu i gledao kroz prozor. Prešao je jedva dvadesetu. Bio je lijep... Momak od oka, kako bi se reklo. Na stanici je ušla neka žena i sjela do njega. Nakon što su razmijenili nekoliko riječi o toplome proljetnom vremenu, mladić reče:

- Bio sam dvije godine u zatvoru. Jutros sam izašao i vraćam se kući.

Iz njega je potekla bujica riječi. Spomenuo je kako je odrastao u siromašnoj, no poštenoj obitelji, kako je svojim kriminalnim djelima osramotio roditelje, nanosio im bol i vrijeđao Boga. Dvije godine nije ništa čuo o njima. Znao je da su presiromašni da bi platili put i posjetili ga u zatvoru. Kako su bili nepismeni, nije od njih mogao očekivati niti pismo, a ni on nikomu nije pisao. Tri tjedna prije izlaska pokušao je uspostaviti

vezu s ocem i majkom. Zatražio je od njih oprostjenje i ispričao se za tolika razočaranja. Kada je pušten na slobodu, ušao je u ovaj autobus koji će ga provesti pored kuće i vrta gdje je odrastao. Vjerovao je da tu još i sada stanuju njegovi roditelji. U pismu im je napisao da na jabuku ispred kuće svežu komad bijeloga platna koji će on iz autobusa vidjeti i tako znati da su mu oprostili i da ga primaju. Ako ne bude znaka, on će produžiti autobusom do drugoga grada i tako zauvijek otići iz njihova života. Što se autobus više približavao

mladićevu domu bivao je sve nemirniji i napetiji. Bojao se da na granama stare jabuke neće vidjeti bijeloga znaka. Nakon što je saslušala priču, žena predloži da zamijene sjedala:

- Ja ću umjesto vas gledati kroz prozor.

Kada je autobus bio stotinjak metara ispred kuće žena oduševljeno viknu:

- Pogledaj...! Pogledaj...!

I, ganuta, sa suzama u očima nastavi:

- Svako stablo pored puta do kuće okićeno je bijelim vrpčama... Sva bliješte od bjeline!

Kako su ga roditelji s čežnjom, ljubavlju i milosrdnim opraštenjem čekali...

Dragi moji stari, bolesni i nemoćni prijatelji. Korizma je i vrijeme za milosrdno praštanje jedni drugima, osobito svojima... Tada uskrsava i naša radost... A kako nam tek Bog oprašta kada mu se vratimo!

Križ i mladi

Ima li križ perspektivu? U Crkvi se o križu često govori. Svuda ga susrećemo. Negdje s raspetim Isusom na njemu ili bez njega, ali radi se o istom križu. Znamo, to se dogodilo prije dvije tisuće godina na Kalvariji u Jeruzalemu. Znamo, bilo je to strašno. Razmišljamo o tome na križnome putu.

Kada križ vidim na Kalvariji i Isusa na njemu, to poštujem i klanjam mu se. Ali, kada Isus kaže: *Tko hoće biti moj učenik, neka uzme svoj križ, svaki dan i neka ide za mnom!*, na to se moja mladenačka narav buni i ne mogu to prihvatiti. Čini mi se da onda ne mogu biti sretan i ne mogu uživati u mladosti. Onda mi Isus radi svoje muke ne dopušta da budem radostan. Uskraćuje mi toliko lijepoga što mi mladi tražimo i volimo. Razumijem da stari i bolesni vole misliti na Isusov križ jer oni trpe, pa im treba neka utjeha.

Ovakve i slične misli javljaju se u mnogim mladim dušama kad se susreću s križem. To je i razlog zašto mladi nerado sudjeluju u obredima Velikoga tjedna ili križnom putu, gdje se proslavlja muka, smrt i uskrsnuće Isusa Krista.

Siguran sam da neću razriješiti sve dvojbe koje manje ili više snalaze mlade ljude, kad se susreću s križem Isusovim i njegovom mukom i smrću na križu. Prije svega, odmah želim reći da se ne radi o drvenom križu kojeg trebamo kao Isus zagrliti i nositi. Drugo, ne radi se o nekakvom nametanju križa, nego o pomoći koja nam može osmisliti i olakšati život i suživot, dok smo tu na zemlji. Isus nam nudi križ kao rješenje za mnoge nerješive ili teško rješive dileme.

Kako to? Tako što mi ljudi, svi bez razlike, imamo palu narav. Prema Pavlovim riječima, tijelo se protivi duhu, a duh se protivi tijelu. To znači, da mi više nismo takvi kakvima nas je naš Stvoritelj zamislio i stvorio. To opiranje je težnja tijela za svojim prohtjevima, koji nisu uvijek u skladu s voljom Božjom: ne da mi se raditi, ne da mi se slušati i poslušati, ne da mi se učiti, ustati

i ići u školu, na posao, na svetu misu. Tijelo se opire. Eto ti križa! Ako pustiš da tijelo vodi tvoj duh, nećeš završiti školu. Nećeš dugo ostati na radnom mjestu jer takvi radnici nikom ne trebaju. Neće te nitko uzimati za ozbiljnu osobu... Zamisli, kako bi funkcionirao promet: vlakovi, autobusi, kada bi tako bilo? Kako bi se bunili ljudi kada bi se naši liječnici vladali prema svojem tijelu: ne da im se ustati iz kreveta i ići na posao, a mi čekamo. Sv. Pavao kaže: *Jer ako u tijelu živite, „umrijeti“ vam je. Proslavite dakle Boga u svojem tijelu!* To znači, upravljaj svojim tijelom tako da radi dobro! Dalje kaže: *Neka ti sloboda ne bude izlikom tijelu! Sloboda je varljiva!* Zato duh treba upravljati tijelom! To je križ! Tijelo se buni, ali duh treba biti jak i zapovijedati tijelu, da čini što je dobro!

Mladoga čovjeka osobito opterećuje mladenačka požuda tijela, požuda očiju i oholost života. Što je požuda? Požuda je težnja tijela za onim što je Stvoritelj odredio svakom udu tijela. Oči je stvorio da gledaju. Ali što će oči gledati, to odlučuje duh. Gledati zlo ili kako ću drugom činiti zlo, to nije sloboda. Ruke su zato da s njima činimo dobro, a ne zlo. Ruke nisu zato da njima kradem ili ubijam. Što će ruke raditi, to duh odlučuje. Udovi za razmnožavanje imaju zadatak da se njima množimo. Zato postoji privlačnost spolova. Ali kako, kada i s kime ću ih koristiti, to duh odlučuje. Požudu treba upravljati kao što vozač upravlja

Kako križni put uklopiti u jedan mladi život? Kako znati prihvatiti križ da mi postane kamen temeljac u životu? Kako križ dovesti u vezu s mojim mladenačkim idealima? Mojim težnjama za „životom“, kad me križ vraća na muku, smrt i odreknuće od samog sebe?

autom. To znači da mladić treba držati u vlasti svoju požudu dok ne nađe sebi voljenu osobu, s njoj stupi u kršćanski brak i tada rađa djecu i odgaja ih za dobre ljude. Eto, to je križ mladih! Biti slobodan, birati dobro, a odbacivati zlo!

Kao što vidite, kršćanski život je borba! Križ je boriti se protiv svoje lijenosti, bludnosti, oholosti, protiv vlastitih požuda, da ih nadvladaš. Mladi ljudi vole sport. A sport je borba za pobjedu. Oni za golove, a mi za kvalitetan život i konačno za vječni život. I još nešto. Isus je zato prihvatio križ da nam pokaže kako je ovaj život borba! Isus je Bog i nije mogao sagraješiti, ali je trpio radi nas. To je njegova pomoć svima koji se bore. Kad kaže da uzmemo svoj križ, to znači da uđemo u tu borbu jer ako se borimo s Njim, pobijedit ćemo i uskrsnuti kao On.

Dragi mladi brate i sestro, Isus ti svojim križem ništa ne oduzima već staje kraj tebe da ti pomogne u borbi protiv zla, a za tvoje ovozemaljsko dobro, a još više vječno! Prihvati ga!

Subotička biskupija i Zagrebačka metropolija

Sa Subotičkom biskupijom se sa zapada i juga graniči Đakovačko-osječka metropolija, koju čine Đakovačko-osječka nadbiskupija, Požeška i Srijemska biskupija. Sjeverno od Subotičke biskupije se u Mađarskoj nalazi Kalačka crkvena pokrajina, koju čine Kalačko-kečkemetska nadbiskupija, Pečuška i Segedinsko-čanadska biskupija.

Biskup Matija Zvekanović i pitanje metropolije

Vođen tim slijedom različitih povijesnih činjenica prvi subotički biskup Matiša Zvekanović 10. siječnja 1970. godine uputio je pismo Vijeću za razgraničenje Biskupske konferencije Jugoslavije u Zagrebu. Donosimo pismo u cijelosti: „Na plenarnom zasjedanju Biskupske konferencije Jugoslavije 18. do 20. lipnja 1968. godine donesen je i prihvaćen s 21 glasom ‘za’ prijedlog ‘da se osnuje Beogradska metropolija kojoj bi kao sufragani pripadale dijeceze: Subotička i Skopljanska’ (zapisnik str. 9.). Tom prigodom potpisani je izjavio, da kao zainteresirani u ovom pitanju nemam ništa protiv toga. U vidu sam kao najvažniji razlog imao jedino povezanost svih pitanja i problema Katoličke crkve u cijelom istočnom dijelu naše domovine, te zajedničko rješavanje više naših problema, među kojima su svakako najvažniji: vjerske dijaspore, manjina katolika i višejezičnost. U međuvremenu, Bogu hvala, riješeno je dugo očekivano popunjenje Skopske biskupije. Sufraganska pripadnost riješena je u tom slučaju tako da je Skoplje priključeno Sarajevskoj metropoliji. Time je ponovno pobuđeno i pitanje sufraganske pripadnosti Subotičke biskupije. O tomu se govori među svećenicima, a govorkanje se čuje i među vjernicima.

Razmotrivši svestrano sve okolnosti u novonastaloj situaciji, radi razloga niže navedenih, sada želim i molim da Subotička biskupija ne bude priključena budućoj Beogradskoj metropoliji, nego neka bude ‘recte Apostolicae Sedi subiecta’, kako to uostalom stoji i u buli ustanovljenja.

Ako pak svakako treba biti priključena metropoliji, tada neka to bude Zagrebačka metropolija.

Razlozi:

Sada, a i u doglednoj budućnosti, osim dobrih prijateljskih odnosa osobito s osobom oca Nadbiskupa, Subotička biskupija kao vjerska zajednica nema ništa

što bi je vezalo s Beogradskom nadbiskupijom, pa još ni geografski se ne dodirujemo. Između Beogradske, naime, i Subotičke biskupije prostire se Srijem, dio Đakovačke biskupije.

Naprotiv, Subotička biskupija u mnogim svojim problemima upućena je na samu sebe, ili najviše na ostale pokrajine Vojvodine, kao što su Banat, Srijem, Baranja, općenito Vojvodina. To su u prvom redu višejezičnost, vjerska raznolikost, imigracija, pa i razna druga pitanja i problemi.

Sa Zagrebačkom nadbiskupijom imamo više dodirnih točaka:

a. Sve liturgijske smjernice i tekstove odande dobivamo; u Zagrebu studira većina naših bogoslova, a želja nam je da svi u dogledno vrijeme tamo dođu; sve redovničke zajednice Bačke imaju kuću maticu u Zagrebu, odnosno zagrebačkoj nadbiskupiji ili metropoliji: Tribunal matrimoniale (= ženidbeni sud) je već i dosada bio u pojedinim slučajevima kao treća instanca, itd.

b. Geografski. Đakovačka biskupija sa Srijemom pripada Zagrebačkoj metropoliji. Srijem s Bačkom tvori geografsku i etničku cjelinu. U sadanjem stanju između Subotičke biskupije i Beogradske nadbiskupije, središta eventualne metropolije, proteže se u cijeloj širini Srijem – područje Zagrebačke metropolije. Što više, područje istoga grada – Novog Sada – djelomično (Petrovaradin) u tom slučaju pripadao bi Zagrebačkoj, a djelomično i to u daljem, sjevernom dijelu pripadao bi Beogradskoj metropoliji.

c. Povijesno; u vjerskom pogledu Bačka je od svojih kršćanskih začetaka povezana sa Zagrebom. Već kod osnutka Zagrebačke biskupije među prisutnima na prvom mjesnu se spominje Fabijan, bački nadbiskup. A poznate su i kasnije veze, pa povremeno i one pravne, između Zagreba i Kalače, više puta je dolazilo i do izmjene biskupa, odnosno nadbiskupa, itd.

Ovi, a i drugi razlozi ukazuju na trajnu i stvarnu vezu ovih krajeva u vjerskom pitanjima sa Zagrebačkom nadbiskupijom. Radi svega toga ponavljam svoj prijedlog i molbu: Subotička biskupija neka ostane i dalje ‘recte Apostolicae Sedi subiecta’, ili, ako je to radi sređivanja crkveno-pravnih prilika potrebno i nužno, neka bude priključena Zagrebačkoj metropoliji.“

Nekadašnja barokna Kalvarija u Somboru

Kalvarijom nazivamo postaje koje se postavljaju radi sjećanja na put koji je Isus napravio od Pilatove kuće do Golgote. Postaje se postavljaju vani, na nekom prikladnom mjestu, često stoje u groblju ili u blizini groblja. Križni put je pobožnost koja se moli ispred postaja kalvarije. Križnim putem nazivamo još i slike ili reljefe koji su postavljeni na zidu crkve, da bi se i u zatvorenom prostoru mogla obavljati pobožnost križnog puta.

Podizanje kalvarija počinje u XV. stoljeću. Za vrijeme križarskih ratova, pažnja kršćana je bila na Svetoj zemlji. Mjesto biblijskih događaja za vrijeme križarskih pohoda postalo je poznatije za europske kršćane. Zbog osvajanja poganskih naroda, hodočasnički putovi su se zatvorili prema Svetoj zemlji. Želja za svetim mjestima se povećavala. Pojavom prosjačkih redova dogodila se velika promjena, osim siromaštva govorili su o Isusu koji suosjeća i zajedno pati s čovjekom. Među kršćanima se probudila velika želja da hodočaste i prođu taj put koji je Isus morao proći noseći križ. Da bi se smirile velike želje za Svetom zemljom i Isusovim putom križa, počinju se praviti prve imitacije svetih mjesta. Iako nisu mogli otići, barem su imitacije mogli posjećivati. Umjetnici su na temelju Svetog pisma dočarali trenutke Isusova života. Radili su slikari, kipari, zidari, bilo je bitno da se što vjerodostojnije prikažu mjesta biblijskih događaja. Prikaze trebamo zamišljati kao manje građevine koje su se gradile blizu crkava, na adekvatnim mjestima, slično kalvarijama. Na našem prostoru poznate su samo kalvarije i križni putovi u crkvama.

Pored govora, za širenje Božje riječi, osobito u srednjem vijeku, koristilo se i slikarstvo i kiparstvo. Nepismeni vjernici su sa slika ili kompozicija kipova mogli „očitatavi“ riječ Božju. U početku su jedan događaj prikazivali na jednoj slici, vremenom su razradili događaj na više slika. Narodi različitih mentaliteta stvorili su različita rješenja, svatko je na svoj način doživljavao i oblikovao slike i kipove koji su predstavljali događaje iz Svetog pisma. Barokni je stil u XVI. stoljeću postao, možemo reći stil Katoličke crkve. U razdoblju baroknog stila grade se velike, bogato kićene crkve, sa samostanskim kompleksima, pored njih dobivaju mjesto kalvarije koje su u baroku doživjele svoj veliki razvoj.

Na našem području kalvarije su se gradile već od XVII. stoljeća. S pojavom baroknog stila pojavile su se i kalvarije. Najprije na zapadnom dijelu Ugarske kraljevine, a kasnije, nakon protjerivanja Turaka, i u središnjim dijelovima između Dunava i Tise. Velika obnova Kalačko-bačke nadbiskupije započinje polovicom XVIII. stoljeća. Grade se nove crkve, samostani, pa i kalvarije.

U XVII. i XVIII. stoljeću za izgradnju kalvarija u većini slučajeva su se zauzimali franjevci. Tako je bilo i u Somboru. Franjevci koji 1743. godine počinju graditi novi samostan, a zatim 1752. počinju s izgradnjom nove crkve, 1764. godine grade Kalvariju i kapelu u baroknom stilu. Sombor je imao Kalvariju koja se u znanstvenim radovima uvrštava među najstarije na području nekadašnje Ugarske kraljevine. Nažalost, taj lijepi primjerak baroka 1925. godine je porušen. Godine 1927. sagrađena je nova Kalvarija, na drugom mjestu, današnja župna crkva Uzvišenja svetog Križa.

Korizmena izložba Darka Vukovića u Đakovu

U Spomen-muzeju biskupa Josipa Jurja Strossmayera u Đakovu 9. ožujka otvorena je korizmena izložba Darka Vukovića *Krug u Ruci je Inspiracija koja čini Život*. Izložbu je priredio Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, a otvorio je ravnatelj ZKVH-a Tomislav Žigmanov.

„Ovo je izuzetno moderan, a opet tradicionalni pogled na korizmu, na muku. Nastala je kao umjetnički projekt koji traje nekoliko godina – *Bunjevački put križa*, koji je započeo od riječi. U početku bijaše riječ. Knjiga Tomislava Žigmanova – *Bunjevački put križa*, koja je prije nekoliko godina dobila nagradu *Pasionske baštine*. Zapravo se taj projekt sve vrijeme nadopunjuje jer naše traženje odgovora, unutarne preispitivanje mislim da nikada neće završiti. Darko Vuković i Tomislav Žigmanov napravili su zanimljivu izložbu koja pokazuje kako u zajednici Hrvata u Vojvodini postoje izuzetni umjetnici“, kazao je dopredsjednik Društva hrvatskih književnika **Mirko Ćurić**.

Na otvorenju izložbe obratio se i ravnatelj Spomen muzeja **Tadija Crnjak**, a program otvorenja upotpunile su *Kraljice Bodroga* korizmenim napjevima. Izložba će posjetiteljima biti dostupna tijekom korizme. /**Prema: HR, Z. V./**

U Somboru porušeno 15 nadgrobnih spomenika, uhićeni počinitelji

Na Velikom katoličkom groblju u Somboru u noći između 17. i 18. ožujka porušeno je 15 nadgrobnih spomenika.

Slika sa somborskog groblja, koja se u ponedjeljak proširila društvenim mrežama, šokirala je Somborce, a ljudi su tog jutra s nevjericom gledali kako izgledaju porušeni nadgrobnih spomenici. Policija je uhitila počinitelje, a kako se navodi u policijskom priopćenju, uhićeni su **A. N.** star 19 godina iz Sombora i **D. T.** star 21 godinu iz okolice Sombora. Oni se sumnjiče za izvršenja kaznenog djela povreda groba. Uhićenima je određeno policijsko zadržavanje od 48 sati, protiv njih

je podnesena kaznena prijava i nakon toga privedeni su Osnovnom javnom tužiteljstvu u Somboru. Za pronalaženje počinitelja policiji su od pomoći bile snimke sigurnosnih kamera koje su postavljene na Velikom katoličkom groblju. /**Prema: HR, Z. V./**

Sveti Josip, praznik hrvatske zajednice proslavljen u Monoštoru

Blagdan svetog Josipa, jedan je od četiriju praznika hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji, ove je godine proslavljen u Monoštoru.

Svetu misu u crkvi sv. Petra i Pavla služio je župnik **Goran Vilov**. Na prigodnom domjenku prisutnima se obratila predsjednica HNV-a **Jasna Vojnić** rekavši kako je Monoštor važno mjesto za Hrvate kako zbog nastave koja se izvan Subotice kao cjelovita obavlja na hrvatskom jeziku tako i zbog veoma aktivne kulturne udruge „Bodrog“ te najavila buduće planove u proširenju mreže vrtića.

U programu je sudjelovala Ženska pjevačka skupina „Kraljice Bodroga“ i Muška pjevačka skupina „Bodroški bećari“ KUD-a Hrvata „Bodrog“. Proslavu u Monoštoru organizirali su HNV, KUD Hrvata „Bodrog“ i župa sv. Petra i Pavla. /**Prema: HR, Z. V./**

NIU „Hrvatska riječ“ i ZKVH na novosadskom Sajmu knjiga

Na Međunarodnom sajmu knjiga u Novom Sadu (5. – 11. ožujka) svoja izdanja predstavili su NIU „Hrvatska riječ“ i ZKVH, a u organizaciji dvaju resornih pokrajinskih tajništva.

O nakladničkoj djelatnosti ZKVH-a govorio je ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov**, ukratko predstavivši kapitalna djela iz desetak Zavodovih edicija. Predstavljanje NIU „Hrvatska riječ“ i ZKVH-a održano je 8. ožujka, kada je predstavljen novi broj književnoga časopisa *Nova riječ* koji se objavljuje u sunakladi ovih dviju ustanova. Časopis je predstavila **Katarina Čeliković**, stavljajući poseban naglasak na cjelinu posvećenu mladim pjesnicima. Knjigu pjesama *Slike iz beskraja* **Vedrana Horvackog** predstavio je **Davor**

Bašić Palković, a tijekom predstavljanja svoje su pjesme govorili mladi pjesnici **Jovana Gromović**, **Marija Brzić** i **Vedran Horvacki**. Tijekom sajma, na štandu resornog Pokrajinskog tajništva izložene su novije knjige i peri-odične publikacije hrvatskih nakladnika iz Vojvodine.

Književno prelo u Subotici

Hrvatska čitaonica Subotica priredila je svoje tradicionalno *Književno prelo* 1. ožujka u velikoj dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo“ u Subotici.

Predsjednica Hrvatske čitaonica **Bernadica Ivanković** podnijela je izvješće o radu ove udruge. Osim knjige i riječi, na ovome prelu ponuđena je i pjesma te su kao gosti nastupili „Bodroški bečari“, muška pjevačka skupina Kulturno-umjetničkog društva Hrvata „Bodrog“ iz Monoštora, koji su izveli nekoliko prikladnih tradicijskih pjesama. Svoje stihove govorili su i sudionici Pokrajinskog susreta pjesnika *Lira naiva*, **Ivan Tumbas**, koji je napisao pjesmu za ovo prelo te **Katica Bačić**. Bila je ovo prigoda podsjetiti publiku na Godinu velikana, a jednom od njih – Ivi Prčiću – posvećen je recital koji je priredila Katarina Čeliković s recitatorima Hrvatske čitaonice. Dječji dramski odjel HKC-a „Bunjevačko kolo“ izveo je igrokaz „Kod liječnika“ po tekstu **Đule Milodanović**, redateljice **Nevene Mlinko**. I ove godine, publika je počašćena knjigom, ali i fancima!

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

HKUD „Vladimir Nazor“ priredio je 85. *Veliko bunjevačko-šokačko prelo* 2. ožujka u Hrvatskom domu u Somboru.

Bilo je ovo prelo na kojem su se okupili prijatelji ne samo iz Sombora već iz drugih gradova, a organizator se potrudio pripremiti i bogatu tombolu. Za glazbu su bili zaduženi somborski tamburaši – Tamburaški sastav *Mesečina*. Na *Prelu* se čulo i nekoliko pjesama u izvođenju opernog pjevača iz Osijeka **Vlaha Ljutića**. U programu su sudjelovali i *Nazorovi* glumci i folklorasi, a svi gosti *Prela* na dar su dobili novi broj *Miroljuba*.

Dužijanca na Sajmu turizma u Beogradu

Na ovogodišnjem, 41. Međunarodnom sajmu turizma u Beogradu, na štandu Turističke zajednice grada Subotice, 22. veljače predstavila se i Udruga bunjevačkih Hrvata *Dužijanca* iz Subotice.

Bilo je ovo prvo predstavljanje *Dužijance* na ovoj reprezentativnoj sajamskoj manifestaciji, najvećoj te vrste u regiji. *Dužijancu* su na sajmu predstavljali ravnatelj i dopredsjednica Udruge **Marinko Piuković** i **Ljiljana Dulić**, **Stipan** i **Marija Kujundžić** u ulozi risarskog (kosačkog) para, **Marko Križanović** i **Matea Milojević** u ulozi bandaša i bandašice te djevojke u nošnji (radnom ruhu – sefiru) **Katarina Piuković** i **Dunja Šimić**. Uz kontakt sa sudionicima te projekciju filmova o *Dužijanci* na video zidu, posjetitelji su mogli probati i dio *risarskog ručka* i *risarsku rakiju*.

Stoljeće dječje opere Franje Štefanovica Šumska kraljica

Obilježavanje godišnjice rođenja petrovaradinskoga skladatelja **Franje Štefanovica** (1879. – 1924.) ove je godine u znaku 140. obljetnice njegova rođenja i 100. obljetnice nastanka njegova najpoznatijega djela, opere za djecu *Šumska kraljica*.

Ovim povodom Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Jelačić“ iz Petrovaradina priredilo je svečanu priredbu 16. ožujka u amfiteatru SPENS-a, a 18. ožujka u Kulturnom centru Novog Sada izvedena je dva puta opera *Šumska kraljica*. Glavni pokrovitelj manifestacije je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Debo četvrtak obilježen u Subotici i Vajskoj

Pokladni običaj bunjevačkih Hrvata – *Debo četvrtak* proslavili su Demokratski savez Hrvata u Vojvodini i hrvatska udruga „Antun Sorgg“ u Vajskoj.

U četvrtak, 28. veljače, u Domu DSHV-a u Subotici okupio se veliki broj članova i simpatizera stranke, među kojima su bili i predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, hrvatskih kulturnih udruga, medija na hrvatskom, obrazovnih ustanova u kojima se obavlja nastava na hrvatskom jeziku, Katoličke Crkve. Pozdravnu riječ uputio je predsjednik DSHV-a Tomislav Žigmanov.

U Vajskoj, u župnoj dvorani također je priređen *Debo četvrtak* u organizaciji mjesne hrvatske udruge „Antun Sorgg“. Osim iz Vajske, gosti su pristigli iz Bača, Odžaka, Sonte, Plavne i Bođana. Za dobru i veselu atmosferu pobrinuo se glazbenik **Dragan Plavšić** iz Bača.

TRAVANJ

Raspored križnih putova na subotičkoj Kalvariji

KRIŽNI PUT ZA DJECU - 31. ožujka 2019. (nedjelja) u 15 sati – hrvatski; 16 sati – mađarski;

KRIŽNI PUT ZA MLADE - 7. travnja 2019. (nedjelja) u 15 sati – hrvatski; 16 sati – mađarski;

KRIŽNI PUT ZA SVIJEĆAMA - 12. travnja 2019. (petak) u 20 sati – hrvatski;

KRIŽNI PUT ZA OBITELJI - 14. travnja 2019. (nedjelja) u 15 sati – hrvatski; 16 sati – mađarski;

KRIŽNI PUT ZA SVE - 19. travnja 2019. (petak) u 9 sati – mađarski; 10 sati – hrvatski.

Jerihonsko bdjenje 6. 4. 2019. – 13. 4. 2019.

Tko? Molitvene zajednice i vjernici grada Subotice

Što? Sedam dana i noći u molitvi i klanjanju pred Gospodinom

Kada? 6. 4. 2019. – 13. 4. 2019.

Gdje? Kapela Crne Gospe, Franjevački samostan u Subotici

Nakana? Za obnovu života u gradu Na koji način moliti?

Prema dogovorenom rasporedu, pojedinačno, u manjim ili većim skupinama moli se i klanja pred Presvetim otajstvom: čita se naglas Sveto pismo, moli se Gospina krunica, krunica Božanskog milosrđa, litanije i druge prigodne molitve, razmatra se u šutnji, slavi se pjesmama.

Informacije i prijave: 063/83-79-042; 064/20-52-381
Odgovara: Tomislav Bašić, Zajednica Proroci, zajednica.proroci@gmail.com

SVIBANJ

Duhovna obnova za bračne parove 31. 05. 2019. - 2. 6. 2019.

Hrvatska Zajednica bračnih susreta Subotica organizira duhovnu obnovu za bračne parove, svećenike i časne sestre. Obnova će se održati od 31. 5. do 2. 6. 2019. godine u Domus Pacisu (kraj Horgoša).

Duhovnu obnovu vode jedan svećenik i tri bračna para. Prijave se primaju do 12. 5. 2019. (Marina i Mirko Šokčić na tel: 061/561-26-90 ili 064/406-42-12 ili na e-mail: obisok1@gmail.com).

Blagoslov trudnica u župi sv. Roka u Subotici

Proslava sv. Josipa u župi sv. Roka u Subotici

Proslava Dana hrvatske zajednice u Bačkom Monoštoru

Prvoispovjednici župe Marija Majka Crkve u Subotici

Ustanovljenje Hrvatske karmelske provincije u Somboru

Sudionici Regionalnog susreta Radio Marije u Međugorju

Drugi biskupijski križni put za mlade na Tekijama

„Književno prelo“ u Subotici

Sudionici iz Subotice na Bunjevačkom prelu u Zagrebu

Europski turnir u nogometu za svećenike

Duhovna obnova za mlade Subotičke biskupije

„Prelo sićanja“ u Subotici